

Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola

OM: 027829

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020.

Tartalom

1. A SZENT ANNA KATOLIKUS INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	1
1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	1
1.2. A KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNY ALAPJÁN ELKÉSZÍTETT ÚJ PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVEZETÉSÉNEK ÜTEMEZÉSE	2
1.3. A SZENT ANNA KATOLIKUS ÓVODA ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATÁSA.....	4
1.4. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK, ÉRTÉKEINK.....	5
2. A SZENT ANNA KATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	10
2.1. AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI	10
2.2. BEVEZETÉS.....	10
2.3. AZ ÓVODA ALAPELVEINEK, ÉRTÉKEINEK, CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFOGALMAZÁSA.....	11
2.3.1. Katolikus óvoda nevelési alapelvei.....	11
2.3.2. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	11
2.3.3. Katolikus óvoda nevelési értékei.....	14
2.3.4. Nevelési célkitűzései.....	15
2.4. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP.....	16
2.4.1. Katolikus gyermekkép.....	16
2.4.2. Katolikus óvodakép.....	16
2.5. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	17
2.5.1. Személyi feltételek	17
2.5.2. Tárgyi feltételek.....	18
2.5.3. Az óvodai élet megszervezése	18
2.5.4. Az óvoda kapcsolatai	22
2.6. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI, TEVÉKENYSÉGEI	24
2.6.1. A gyermek személyiségének fejlesztése.....	24
2.6.2. A hitre nevelés	24
2.6.3. Az óvodai nevelés feladatai	26
2.6.3.1. Az egészséges életmód alakítása	26
2.6.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	29
2.6.3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	31
2.6.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái - a tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	33
2.6.4.1. Játék	35

2.6.4.2.	Munka jellegű tevékenységek	38
2.6.4.3.	Verselés, mesélés	40
2.6.4.4.	Ének, énekes játékok, gyermektánc	42
2.6.4.5.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	44
2.6.4.6.	Mozgás	47
2.6.4.7.	A külső világ tevékeny megismerése.....	49
2.7.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	52
2.8.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK.....	53
2.8.1.	Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések.....	53
2.8.1.1.	Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	55
2.8.1.2.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	57
2.8.2.	A tehetséggondozás	58
2.8.3.	A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek	60
3.	A SZENT ANNA KATOLIKUS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	67
3.1.	NEVELÉSI PROGRAM.....	67
3.1.1.	Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	67
3.1.2.	Az iskola vallási élete	71
3.1.3.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	75
3.1.4.	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	76
3.1.5.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	78
3.1.6.	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ...	81
3.1.7.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	82
3.1.8.	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	87
3.1.9.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	93
3.1.10.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	125
3.1.11.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	126
3.1.12.	Tanulmányok alatti vizsgák szabályai	131
3.1.13.	Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, és átvételének elvei.....	133
3.1.14.	Óvoda-iskola átmenet segítése.....	134
3.2.	HELYI TANTERV	137
3.2.1.	A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)	137

3.2.2. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	141
3.2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	142
3.2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	142
3.2.5. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	143
3.2.6. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	144
3.2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	146
3.2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	150
3.2.9. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei.....	152
3.2.10. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	154
3.2.11. A tanulók fizikai állapotának mérése	154
3.2.12. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	154
3.2.13. A nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait	156
3.2.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket	205
3.2.14.1. <i>Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	206
Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai.....	206
Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában ..	206
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	209
4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	213
5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK	215

1. A SZENT ANNA KATOLIKUS INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Törvények

- Magyarország Alaptörvénye
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- Magyarország mindenkor hatályos központi költségvetéséről szóló törvény
- A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény
- A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény
- A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII törvény

Rendeletek

- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.)Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet 7§

- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet - A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- A mindenkori tanév rendjéről szóló rendelet
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet pedagógiai programmal, helyi tantervvel kapcsolatos rendelkezései
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 275/2019(XI. 21.) a Kormány rendelet az Óvodába járással és a tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

Kormányhatározat

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28,)
- Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény pedagógiai programmal kapcsolatos rendelkezései
- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

1.2. A KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNY ALAPJÁN ELKÉSZÍTETT ÚJ PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVEZETÉSÉNEK ÜTEMEZÉSE

- A köznevelési törvény előírása szerint készült jelen pedagógiai program, mely a Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-

ben kiadott NAT 2013. szeptember 1-jén került bevezetésre, mely a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet alapján új helyi tantervet vezetett be

1.3. A SZENT ANNA KATOLIKUS ÓVODA ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATÁSA

Jánoshalma adottságai

Jánoshalma Bács-Kiskun megye déli részén, Kalocsától keletre 45 km-re fekszik. A tízezer alatti lakosú Jánoshalma 1989-ben nyerte el a városi rangot.

Lakóinak zöme mezőgazdasági tevékenységből élt, az ágazatban történt változások kedvezőtlenül hatottak a település lakóinak gazdasági és szociális körülményeire, egyre nagyobb mértékű lett a munkanélküliség.

A városban ugyanakkor több jól működő vállalkozás működik, mely a lakosság egy részének munkalehetőséget biztosít.

Az önkormányzat sikeres pályázatainak köszönhetően impozáns városkép fogadja az ide látogatókat.

A népesség korösszetételére az öregedés folyamata jellemző. Magas a szociálisan hátrányos helyzetű családok száma. Jánoshalma a hátrányos helyzetű települések közé tartozik.

A köznevelés több fenntartó közreműködésével valósul meg. Az önkormányzati fenntartású óvoda kettő telephelyen fogadja a gyermekeket. Az állami iskola keretein belül alap- oktatás valósul meg. A Vidékfejlesztési Minisztérium közép fokú mezőgazdasági iskolát működtet a városban. Három művészeti iskola tevékenykedik. Az egyházak közül csak a katolikus tart fenn köznevelési intézményt, a mi többcélú intézményünket, melyben óvoda és általános iskola működik.

Vallási összetétele szerint a lakosság 80%-ban katolikus, akik közül kb. 10 % gyakorolja rendszeresen a vallását.

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola története

Jánoshalmán 1881-1948-ig működött egyházi leány- és fiúiskola. A nevelő-oktató munkát a Miasszonyunkról nevezett Kalocsai Iskolanővérek végezték.

1948-ban az államosítások során megtörtént az intézmény felszámolása.

Óvodánkat 1982-ben lakóépületből alakították ki. Az önkormányzati fenntartású óvodában, szülői kezdeményezésre, 1991. július 1-től kezdődött el a keresztény szellemiségű óvoda működése, Jánoshalmi Katolikus Óvoda néven.

1992-ben Tajdina József plébános úr felmérést készített a lakosság körében a katolikus iskola újraindításával kapcsolatban. Az igény egyértelmű volt, ezután kezdődött meg az intézmény újjászervezése, s ennek eredményeképpen 1993 szeptemberében megnyitotta kapuit a jánoshalmi Szent Anna Katolikus Általános Iskola. Az épületet két év után vehettünk teljesen birtokunkba, amikor a tevékenységünket diákotthoni ellátás biztosításával bővítettük. Mivel a környékünkön olyan kistelepülések vannak, ahol nem tudnak katolikus iskolát létrehozni, ezért felvállaltuk a város környékének beiskolázását.

Az óvoda 1995. június 26-án kelt alapító okiratában, Dr. Dankó László érsek úr aláírásával rögzítésre kerültek a hivatalos adatok, így a tulajdonviszonyok is rendeződtek. Ekkor vált óvodánk a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye fenntartásában működő intézménnyé.

2007 őszén az óvoda és az iskola összevonásra került, így többcélú intézmény jött létre: a Szent Anna Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon.

Az intézmény fenntartója: Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye.

2011/12. tanévben annyira lecsökkent a diákotthon lakóinak száma, hogy ezen intézményegység a következő tanévtől gyakorlatilag nem üzemelt. 2013-ban a tevékenységet hivatalosan is megszüntettük.

2012-ben óvodánk egy negyedik csoporttal és egy új telephellyel bővült. Fenntartónk jóvoltából a csoport 2013 februárjától egy igényesen kialakított óvodaépületet vehetett birtokba.

1.4. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK, ÉRTÉKEINK

A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik.

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén.

Intézményünk épít a keresztény értékekre, hagyományokra, s átörökítjük azokat a gyermek tárgyi, értelmi és lelki világába.

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskolában pedagógusai mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

(1.) Intézményünkben a keresztény értékrend alapjain nyugvó, családi légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- ❖ Krisztussal, Krisztus által szeretnénk formálni a gyermekeket az egymás iránti testvéri szeretetre.
- ❖ Tudatosan törekszünk a vallásos életvitel naponkénti gyakorlására.
- ❖ A gyermek és a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk.
- ❖ Bevonjuk őket saját óvodai és iskolai életük megszervezésébe.
- ❖ Egyéni képességeiket a nevelés és oktatás során figyelembe vesszük.
- ❖ Előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük.
- ❖ Elvárásainkat a humanizmus, a személyiség, a gyermekek és a tanulók érdekének védelme hatja át, a következetesség és a fokozatosság elvének érvényesülésével.
- ❖ Elsődlegesnek tartjuk a ránk bízott gyermekek és tanulók emberi értékeinek, lelki egészségének megőrzését.
- ❖ Neveltjeink értelmi és érzelmi intelligenciájának, magatartási szokásainak, alkotásvágyának továbbfejlesztését, sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő légkör megteremtésére törekszünk, amelyben minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.
- ❖ A szeretetteljes emberi kapcsolatokat
  - a tanuló és tanuló,
  - a tanuló és nevelő,
  - a szülő és nevelő,
  - a szülő és gyermek,
  - a nevelő és nevelő között egyaránt fontosnak tartjuk.

(2.) Intézményünkben a gyermekek és a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint korszerű ismereteiknek, képességeiknek, készségeiknek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- ❖ A tervszerű nevelő és oktató munka a gyermekek és a tanulók alapkészségeit fejleszti, és korszerű - a mindennapi életben hasznosítható - továbbépíthető alpműveltséget nyújt.
  - ❖ Olyan ismereteket közlünk, melyek megalapozzák a gyermekek és a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
  - ❖ Nevelésünk célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.
  - ❖ Tiszteletben tartjuk egymás világnézeti és vallási hovatartozását, elzárkózva a szélsőséges megnyilvánulásoktól.
  - ❖ A személyes példamutatás, a magatartási, erkölcsi normák közvetítésével a közösség nevelőerejét tudatosabban kívánjuk felhasználni az egyéni fejlődés érdekében.
  - ❖ Napi munkánk során fontos a felelősségvállalás tudatának erősítése (önmagáért, társaiért, tetteiért).
  - ❖ Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
  - ❖ Szeretnénk elérni, hogy gyermekeink és tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
  - ❖ Törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.
  - ❖ Segítünk neveltjeinknek észrevenni és értékelni a jót, ugyanakkor megelőzni, felismerni a rosszat.
  - ❖ Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
  - ❖ Szeretnénk gyermekeinket és tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk bennük a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- (3.) Intézményünk – elsősorban a szülőkkel ápoltságok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- ❖ Rendszeres kapcsolatot tartunk a gyermekek és a tanulók szüleivel, a családokkal.
- ❖ Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy intézményünk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk polgárai.
- ❖ Ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található köznevelési és közművelődési intézményekkel.

- ❖ Nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy intézményünk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a városi rendezvényeken, illetve a gyermekek és a tanulók számára szervezett városi szintű akciók szervezésében és lebonyolításában is részt vegyen.

(4.) Intézményünk minden gyermek és tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget.

Ennek érdekében:

- ❖ Minden gyermek és tanuló esetében a hátrányos megkülönböztetés kizárásával esélykompenzációra törekszünk.
- ❖ A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztését a különböző foglalkozásokon biztosítjuk, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek sikeresen beilleszkedni a társadalomba.

(5.) Eszményeinkben olyan gyermek képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,

- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy a lehető legtöbb neveltünk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

2. A SZENT ANNA KATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2.1. AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI

Tagintézmény neve	Telephelyei	Férőhely	Csoport- szám
Szent Anna Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon Óvodai Intézményegysége	6440. Jánoshalma, Bernáth Z. u. 12.	75 fő	3
	6440. Jánoshalma, Molnár J.u.9	30 fő	1
	Összesen:	105 fő	4

2.2. BEVEZETÉS

Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind értékekben.

2.3. AZ ÓVODA ALAPELVEINEK, ÉRTÉKEINEK, CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFOGALMAZÁSA

2.3.1. Katolikus óvoda nevelési alapelvei

A nevelésünk hatékonyságát a következő nevelési alapelvek segítik:

- A gyermeki személyiség iránti tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom biztosítása.
- Keresztény neveléssel a gyermekek személyiségének fejlesztése, kibontakozása, az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Szeretetteljes, derűs, vidám, élményekre épülő, tevékenységre ösztönző, ingergazdag környezet biztosítása.
- A gyermekek ismereteire, tapasztalataira, élményeire való támaszkodás elve.
- Az elmélet és a gyakorlat egységének elve.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez igazítása.
- A szabad játék, a tevékenységeken keresztül a gyermeki személyiségfejlődés, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatása.
- Nagy hangsúlyt fordítunk a keresztény hitre a keresztény értékek hangsúlyozásával.
- Az otthonról hozott hátrányok megszüntetése, illetve a tehetséggondozás.
- A komplexitás elve.
- Az esélyegyenlőség megteremtésének elve.

Az alapelvek megvalósulása érdekében az óvodai közösségünk arra törekszik, hogy az érzelmi biztonságon keresztül nyújtsunk teret a testi-lelki, értelmi, közösségi fejlődésnek.

2.3.2. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az óvoda egészségnevelési elvei

„A barát vigyáz ránk, a legjobbat adja abból, amije van”

- „Amit szeretek, azt nem bántom.” – Ez az alapelv határozza meg mind a körülöttünk élőkhöz, a teremtetett világhoz, mind önmagunkhoz való viszonyunkat, s nagyban ezen múlik a világ és a társadalom harmonikus rendje is.

- Az óvodai egészségnevelés célja, hogy minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, harmóniáját.
- Az egészségvédelem saját magunkra irányítja a figyelmet. Testünk harmonikus egyensúlyának egyik kulcsa a helyes táplálkozás.
- Értelmi szintjüket figyelembe véve fontos, hogy beszélgessünk az óvodás korú gyermekekkel az egészséges táplálkozás jelentőségéről.
- A friss levegő és a gyakori szellőztetés a szellemi, fizikai frissesség egyik kulcsa.
- Felelősség önmagunkért, testi-lelki egészségünkért.
- Testi-lelki egészségünk egyik fontos összetevője a mentális egészség.
- A megfelelő tisztálkodás biztonságérzetet, jó közérzetet ad, segít a betegségek megelőzésében.
- A mindennapi frissítő és a heti mozgástevékenység, a sportrendezvények a gyermekek állóképességét és megfelelő testi-lelki fejlődését segítik.
- Az óvodai étkezések fontos szempontja az étel megbecsülése és megismerése.
- Lisztérzékeny, tejérzékeny gyermekek ételének megfigyeltetése, megkóstoltatása erősítheti a gyerekekben az egymás iránti együttérzést, és saját egészségük még tudatosabb megbecsülését.
- Mentálhigiénés nevelés szempontjából fontos a szerepfeszültségek feloldása életkornak megfelelően.

Az óvoda egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a gyermekek megfelelő ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- gyermekeinknek bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat
  - a táplálkozás,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia terén.

Az óvoda környezeti nevelési elvei

- A család és az óvoda élete lehetőséget adjon a gyermekeknek lakóhelyük szépségének és rendjének megismerésére.
- A közvetlen környezet és a gyermekeket körülvevő világ megismerésének alapja a személyes megtapasztalás. Fontos szempont, hogy lehetőleg mindent a természetes környezetében mutassunk be a gyermekeknek.
- A következő folyamat jöjjön létre: Élmény – megismerés – cselekvő tapasztalatszerzés – ismeretek alkalmazása – azonosulás.
- Szervezési elveink: fokozatosság, komplexitás, folyamatosság, tevékenységközpontúság – motiváció, következetesség, kreativitás érvényesítése, rácsodálkozás képességének alakítása.
- Az érzelmi nevelés kiemelkedő szerepet játszik abban, hogy a gyermekek értékeljék és szeressék a környező világot. A felelős szeretet kialakításával erősítjük a gyermekekben a környezettudatos magatartás kialakulását és elültetjük a gyermekekben a jövő iránt érzett felelősségvállalás magvait.
- Az óvodai nevelés egyik legelső és legfontosabb lépése, hogy kialakítsuk a gyermekekben az összetartozás érzését és annak örömét. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten fontos helyen áll a (helyi hagyományok, néphagyományok) családi és tárgyi kultúra értékeinek szeretete és védelme.
- Az emberek és az állatok közötti kapcsolat és kölcsönhatás megismertetésével, az állatokhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulás kialakításával a teremtetett világ rendje iránti megbecsülést alapozzuk a ránk bízott gyermekekben.
- A tiszta környezet a barátok örömteli együttlétének feltétele.
- Az energiatakarékos magatartás kialakításával és a fogyasztói pazarlás kerülésével (víz, villany, gáz) nemcsak a család és az óvoda anyagi terhén könnyítünk, hanem tudatosan részt veszünk a világ természetes energiahordozóinak megőrzésében.
- Használtelem-gyűjtő konténer felállításával hozzájárulunk a környezetre ártalmas hulladékok megfelelő felhasználásához.

Az óvodai környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a gyermekekben a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- gyermekeinknek bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

2.3.3. Katolikus óvoda nevelési értékei

- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása.
- A gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre.
- A nevelésben alkalmazott példaértékű pedagógiai módszerek alkalmazása
- A keresztény értékek megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus fejlesztése. A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek közvetítése.
- A nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.
- Krisztus mértéke szerinti példamutató, hittel teli életvitel.
- Az ember istentől kapott rendeltetésének tudata.
- Az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása.

- A természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára.
- Önfegyelem, önismeret, alkalmazkodóképesség, empátia.
- Tolerancia, türelem, egymás tisztelete, megbecsülése.
- Becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom, erkölcsi tisztaság.
- Szakszerűség, pontosság, igényesség és kitartás a munkában.
- A tudás, a munka, az értékteremtés megbecsülése.
- Az egészséges életvitel igénye.
- Esélyegyenlőség minden gyermek számára.
- Esztétikai, művészeti értékek, az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete.
- Derű, jókedv, életszeretet, feltétel nélküli szeretet és hit.
- Gyermekközpontú óvodai nevelés

2.3.4. Nevelési célkitűzései

- Elősegíteni a gyermekek, harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén.
- Keresztény szellemiség, ezen belül római katolikus arculat megteremtése.
- A családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve gyermekközpontú vallásos óvodai élet megteremtése.
- A keresztény hitélet gyakorlásának megalapozása (a keresztény erkölcsi értékek elsajátítása, viselkedési formák és a felelősségtudat, liturgikus év ünnepei).
- A nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása.
- Bekapcsolódás a római katolikus egyház ünnepeibe az óvodában és a templomi közösségben. Az egyházi év ünnepeinek megélése az óvodában.
- A teremtett világhoz való pozitív viszony, környezettudatos magatartás kialakítása.
- Az egyéni képességek figyelembevételével a szabad játék tiszteletben tartásával, környezetében jól eligazodó, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.
- A munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését

2.4. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

2.4.1. Katolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.4.2. Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

Óvodaaarculat

A gyermek játékából kiindulva, olyan nyugodt, derűs, családias légkört biztosítunk, amelyben a gyermeket szeretet, megbecsülés és tisztelet övezi. Olyan óvodai életet szervezünk, ahol a gyermek személyisége, a tevékenységeken keresztül harmonikusan fejlődik, testi, szociális és értelmi képességei egyénre szabottan alakulhat. Óvodánk védőszentje, Szent Anna óvja gyermekeink mindennapjait.

Tiszteljük a másságot és nagyfokú empátikus készséggel rendelkezünk. Szakmailag jól képzettek és nyitottak, befogadóak vagyunk az új iránt, igényünk van az önképzésre. A gyermekek közösségi életének, mint keresztény szeretetközösségnek az irányítói vagyunk. Keresztény neveléssel segítjük a gyermekek személyiségének fejlődését, kibonta-

kozását, az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Törekszünk az otthonról hozott hátrányok megszüntetésére, illetve a tehetséggondozásra.

Feladatunknak tekintjük: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését.

Arra törekszünk, hogy az óvodai élet egészét átjárja a vallásos nevelés. Célunk a családi nevelés folytatásaként és azzal mindig együttműködve boldog, szép gyermekkor biztosítása.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

2.5. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

2.5.1. Személyi feltételek

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk gyermekek egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteit, hogy megterhelés nélkül készíthessük fel őket az iskolai életmódra. A nevelőtestület minden tagja vallását rendszeresen gyakorolja. Az óvodapedagógusok és dajkák összehangoltan végzik munkájukat, készségesen segítik, helyettesítik egymást, elismerik, megbecsülik egymás értékeit. Törekszünk a jó munkahelyi légkör megteremtésére, áldozatot vállalunk az intézmény érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

2.5.2. Tárgyi feltételek

- Az óvoda rendelkezik a 20/2012-es EMMI rendelet 2. mellékletében meghatározott kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzékben meghatározott, valamint a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Csoportszobáink több funkciót töltenek be: játék, mozgás, különböző tevékenységek, étkezések és a pihenés színterei is. Felszereltségünk lehetővé teszi a magas színvonalú szakmai munkát, a gyermekek számára biztosított az egészséges, fejlesztő környezet

- Játékokat, eszközöket évente vásárolunk költségvetési keretből. Eszközeink biztonságosak, a baleset-megelőzést használatuk során szem előtt tartjuk.
- Az óvoda játszóudvarai lehetőséget biztosítanak a mozgás- és játékigények kielégítésére.
- A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhetően helyezzük el.
- Az óvoda felszereltsége megfelel a gyermekek változó testméretének, egészségük megőrzése érdekében biztonságos.
- Megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak.
- Lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

2.5.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés óvodánkban a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szemponatok:

- az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezés,
- a helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és hetirendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap,

- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

Napirend-hetirend

AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE

Időtartam *	Tevékenység
6.30 - 11.45	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
11.45-14.40	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
14. 40-17.30	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁI

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> • Matematikai tartalmú tapasztalatok

Ünnepek, hagyományok

Az egyházi, a világi és a családi ünnepek széppé, méltóságteljessé teszik életünket. A gyerekek részére élményszerző a készülődés, a várakozás izgalma, titokzatossága, hangulata.

Az ünnepek és hagyományok felhívó jelek életünkben, mindig rámutatnak valamire, tudatosul bennünk mondanivalója, örömet, biztonságot és nyugalmat ad szívünknek, töltekezőnk általa.

Nagy ajándék, ha ezt az óvodai közösségben, a gyerekekkel – számos alkalommal családjaikkal - együtt éljük meg, így mindannyian lelkileg gazdagabbá, jobbá, nemesebbé válunk.

Ideje:	Az ünnep neve	Leírása
Szeptember vége – október eleje	Terményáldás	A Jóistentől kapott kincsek megáldása, megköszönése az ünnepélyes keretek között az óvodában atyák vezetésével.
Október 23.	Nemzeti ünnep	Közös koszorúzás az iskolával.
November 11.	Szent Márton Ünnepe	Közös program az 1 osztályos tanulókkal
November 19.	Szent Erzsébet ünnepe	Erzsébetkenyér-sütés, szentelés.

December	Karácsonyvárás, Adventi készülődés	Csoportonként adventi gyertya gyújtása, éneklés, verstanulás, jócselekedetek gyűjtése segít elmélyíteni az ünnepet. Adventi koszorú, karácsonyfadísz készítés, közösen a szülőkkel. Közös gyertyagyújtás, közös éneklés, versmondás a csoportokkal a karácsony előtti héten.
December 6.	Szent Miklós ünnepe	A Mikulás személyes látogatása és ajándékosztása Szent Miklós püspök emlékére december hatodikán csoportonkénti ünnepség keretein belül, nyílt nap formájában történik.
Január 6.	Vízkereszt, Napkeleti Bölcsek érkezése	Vízkereszt kapcsán óvodánk helyiségeinek megszentelése. Három-királyok nevéhez fűződően a gyermekcsoportok megajándékozása
Február 2. Február 3.	Gyertyaszentelő Boldogasszony - Szent Balázs	Gyertyaszentelés és Balázs-áldás az óvodában, óvodaszinten a spirituális vezető, illetve káplán által lebonyolított szertartásban.
Február (vagy húsvét időpontjának függvénye)	Farsang	Jelmezbe öltözünk a néphagyomány szerint, farsangi mulatságot szervezünk, a szülők, rokonok meghívásával, óvodai szinten.
Február (vagy húsvét időpontjának függvénye)	Hamvazó szerda	A nagyobb gyermekek liturgián vesznek részt a templomban.
Március 15.	Nemzeti ünnep	Nyílt nap formájában zászlókészítéssel, verstanulással és az emlékmű felkeresésével ünnepeljük. Magyarságunk, múltunk történetével ismerkednek a gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelően. Közös koszorúzás az iskolával.
Március 19.	Szent József ünnepe	Apák napja az óvodában. Óvodai szinten ünnepel-

	pe	jük az édesapák, családok meghívásával.
Március- április	Húsvéti készülődés	Templomlátogatás alkalmával megismerik a gyermekek a keresztút képeit. Jézus szenvedéstörténetét megismertetjük a nagycsoportosokkal . A néphagyomány szokásait felelevenítjük (tojásfestés, locsolkodás)
Április 22	Gyermekközösségi nap	EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt keretein belül szervezve.
Május	Anyák napja	Óvodai szinten ünnepeljük, az édesanyák, családok meghívásával. mennyei édesanyánkra, Szűz Máriára figyelünk. Őt tekintjük példaképnek, a nagymamákat is felköszöntjük, és megköszönjük nekik, hogy felnevelték nekünk édesanyánkat
Május vége-június eleje	Gyermeknap	Egész napos kirándulás, vagy közös családi játszónap.
	Születésnapok	A gyermekek születésnapjának közös megünneplése minden csoportban,

2.5.4. Az óvoda kapcsolatai

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizáció.
- A családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése.
- A fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja.
- Internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei.
- Szülői értekezletek szervezése.
- Szülői közösség működésének segítése.
- Játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése.

- Közös kulturális programok szervezése.
- Közös szentmisén való részvétel.

A nevelési feladatok megbeszélésére a családlátogatások, a szülői értekezletek és a fogadó órák alkalmasak.

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Külső kapcsolatok

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a szociális intézményekkel.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a társintézményekkel,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
  - a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerülettel a Karitászcsoportokkal,
- a Máltai Szeretetszolgálattal,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a közművelődési intézményekkel
- a nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
- Együttműködési megállapodás az IZMK- tal EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt keretein belül

Kapcsolat az óvodai élet után:

- az iskolákkal,

2.6. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI, TEVÉKENYSÉGEI

2.6.1. A gyermek személyiségének fejlesztése

A személyiség a lelki élet egységének az alapja, melyet a külső és belső tényezők alakítanak (adottságok, környezet, nevelés, kegyelem). Az óvodapedagógus a gyermekek iránt érzett mély szeretetével, tiszteletével, az adottságokat felismerve határozza meg a nevelést. A személyiség sokoldalú fejlesztésével válnak alkalmassá az iskolai élet megkezdésére.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

- Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
  - a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
  - a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
  - az egészséges életmód alakításával,
  - az érzelmi neveléssel,
  - az erkölcsi neveléssel,
  - a közösségi neveléssel,
  - az anyanyelvi neveléssel,
  - az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
  - a testi és lelki szükségletek kielégítésével.

2.6.2. A hitre nevelés

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét. A vallásos nevelés vállalása belső késztetésből, hitből és szeretetből fakadjon és hassa át az egész napi tevékenységet. A felnőttek részéről a példaadás a legfontosabb, hiteles életünkkel átadhatjuk az Isten-képet. Egész magatartásunkkal, egyéniségünkkel arra törekszünk, hogy erőt, támaszt, biztonságot sugározzunk a gyermekek és szüleik felé.

Feladatok:

- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A katolikus vallási élet eszközei: egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete.
- A teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).
- A családok bekapcsolása az egyházközség életébe.
- A közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő.
- A teremtet világ csodáinak megtapasztalása, az ajándékozó szeretet kihangsúlyozása.
- Az emberek istentől kapott ajándékainak sokszínűsége (öröm, hála, megbecsülés, szeretet).
- A szentmiséhez szoktatás „ovismise” (kápolnában közös együttlét, áhítat, lelki vezetőnkkel) a liturgikus év ünnepeinek megünneplése.

Minden csoportban áhítattal kezdjük napjainkat. Ilyenkor a KPSZTI által kidolgozott tematika szerint imádkozásra nevelünk, és ráhangoljuk a gyermekeket az egymás iránti szeretetre. A csend megteremtése - gyertyagyújtás, halk zenehallgatás - után egymásra, Jézusra figyelünk. Hozzá fordulunk imával, énekkel, saját szavainkkal, köszönettel.

A hitre nevelés alapozásánál is figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait - rövid ideig tudnak koncentrálni, értelmük befogadó képessége korlátozott. Ezért a megfelelő módszer kiválasztásával végezzük ezt a feladatot. Az egyházi év jeles napjainak, az ünnepeknek kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a nevelésünkben.

Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszővi az óvodai élet egészét:

- a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat),
- a biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

A vallásgyakorlás megjelenésének formái az óvodáskor végén:

- Ismeri az alapvető különbséget a jó és a rossz között
- Ismeri és esetenként alkalmazza a katolikus köszönési módot
- Tud néhány imát: étkezés előtti, utáni ima
pihenés, alvás előtti ima
alkalmakra szóló, ünnepekhez kapcsolódó ima
dicsőítő, kérő, hálaadó imák
- Ismeri a templomi viselkedés formáit, szabályait
- Magatartásába beépülnek a katolikus nevelés erkölcsi normái
- Ismer bibliai történeteket

2.6.3. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.

2.6.3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ennek feltételeit az életritmus a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás helyes szervezésével a gyerekek ilyen irányú tevékenységének biztosításával és a megfelelő szokások kialakításával teremthetjük meg. Ezen általános érvényű elvek mellett messzemenően figyelembe vesszük a gyerekek egyéni sajátosságait is.

Feladatok:

- Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés.
- A gyermek testi képességeinek fejlesztése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés a betegség megelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása.
- Az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása.
- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

- A megfelelő egészségügyi szokások elsajátítása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés.
- A mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció.
- Higiéniai szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A helyes életritmus

- Az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltételének és a gondozás központi kérdésének tekintjük a helyes életritmus kialakítását. Ehhez biztosítjuk, hogy a gyermekek rendszeresen, megszokott időben végezzék az egyes tevékenységeket.
- Az étkezések közös kezdése lehetővé teszi az étkezés előtti imát és a kulturált étkezést. A tízórai és az uzsonna befejezése folyamatos.
- Étkezések előtti, utáni tisztálkodás felnőtt felügyelettel, illetve szükség szerint segítséggel történik.
- Az étkezések előtt és után, és a délutáni pihenő előtt rendszeresen imádkozunk.

Táplálkozás

- A napi étkezést az óvoda biztosítja. A családok többségében a háromszori étkezést igénylik. Sok zöldséget és gyümölcsöt biztosítunk a gyermekek étrendjébe. A gazdálkodó szülők rendszeresen kiegészítik zöldségfélével, gyümölccsel napi étrendünket.
- Az öltözőben elhelyezett étrendről a szülők folyamatosan tájékozódnak.
- A válogatós gyerekeknél próbálkozunk új ízek megkedveltetésével, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztására.
- Célunk a táplálkozási szokások kialakítása és a kulturált étkezés igény szintjére fejlesztése (szépen terített asztal, megfelelő evőeszköz-használat, önkiszolgálás) a gyermek fejlettségnek megfelelően, a fokozatosság elvét betartva.
- Túlsúlyos, illetve étvágytalan gyermek, esetében törekszünk az otthoni étkezési szokások megismerésére.
- Korszerű táplálkozás biztosítása.

Testápolás

- A testápolás az egészségvédelem, a tisztálkodás, és tisztaság igény kialakulása mellett az óvodapedagógus és a gyerekek közötti bensőséges kapcsolat kiépítését is segíti.
- Ezen a területen a nevelő bizonyos mértékig az anyát helyettesíti, ezért nagyon fontos az óvoda és a család gondozási szokásainak összehangolása.
- A rendszeres tisztálkodás mellett az udvari játék, homokozás után nyáron zuhanyozásra is biztosítunk lehetőséget.
- A kézmosáshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, orrtörléshez, WC-használathoz olyan feltételeket teremtünk, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezhesék ezeket a teendőket.
- Törekszünk arra, hogy a gyerekek óvodai öltözéke célszerű, önállóságukkal és az óvodai élettel összhangban legyen. A réteges öltözködés ad lehetőséget arra, hogy mindenki igénye, hőérzete szerint legyen, illetve felvegyen egy-egy ruhadarabot. Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével különösen ügyelünk az izzadós gyerekek ruhacseréjére.

Pihenés, alvás

- Délután a gyerekek pizsamában alszanak, előtte alaposan kiszellőztetjük a csoportszobákat. A pihenés érdekében az óvoda többi helyiségeiben is természetes a csend, nyugalom biztosítása.
- Elalvás előtt közösen imádkozunk, majd mesével, altató énekekkel hangoljuk rá a gyerekeket a pihenésre.
- A gyerekek alvásszükségletének kielégítése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való egyetértésben a gyerekek otthoni, időben történő esti lefektetését, a félelmetes, számukra feldolgozhatatlan filmek mellőzését.

A gyermekek egészségének védelme, edzés

- Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott mértékben gondozzuk, elkülönítjük mindaddig, míg valamelyik családtag meg nem érkezik.
- A szervezet alkalmazkodóképességének növelése érdekében fontos helyet kap az egészség védelmét szolgáló szabad levegőn tartózkodás.

- A helyben rendszeresen szervezett levegőzési módok mellett esetenként a környezeti változatosság és újabb mozgáslehetőségek érdekében a játszóteret is felhasználjuk a gyerekek élményszerűbb edzésére.
- A mozgás, mozgásos játékok tevékenységeken gondoskodunk tartásjavító és láb-
boltozatot erősítő gyakorlatok rendszeres végeztetéséről.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A szabadban való tartózkodás és tevékenység megszervezése.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése:

- Igyekszünk hangulatossá tenni a csoportszobákat. Használunk természetes anyagokat, (fa, gyékény, papír, filc, textil) valamint korszerű színes anyagokból, textíliákból készült dekorációkat is.
- Minden csoportszoba természetes tartozéka a feszület, májusban Szűz Mária kép, egy-egy ünnephez kötődő eszköz. Kiemelkedő szerepet kap a kis oltár, ahol, szolid, mértéktartó formában jelen vannak a vallásos nevelésre utaló eszközök.
- A változatos játéktevékenységhez a gyerekek kuckókat, meghitt sarkot, vagy a különböző szerepjátékokhoz boltot, orvosi rendelőt, babaszobát, tudnak kialakítani.
- Meghatározó a jelentősége az óvodapedagógus és minden felnőtt példájának, hiszen utánozzák mozdulatainkat, figyelik egymáshoz való viszonyunkat, beszédünket.
- Öltözőben, mosdóban jelek segítik a gyermekeket a tájékozódásban.

2.6.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Cél: a gyerekek egyéni tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján Jézus Krisztus példája szerint.

Feladatok

- A természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés
- A teremtmény Isten gondoskodásának megélése
- Érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése
- Szokás és normarendszer megalapozása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, udvariasság) és akaratának (ezen belül: önállóság, fegyelmelem, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése
- Gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje
- Erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása. Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása
- Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése. A bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése
- A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése
- Természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése
- A szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével
- Az én-tudat alakulás és viszonya az önkifejező és önérvényesítő törekvésekhez.
- A hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával
- A szülőföldhöz, lakóhelyhez való kötődés alapozása
- Egyházi, egyes világi ünnepek megélése
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások, formák alakítása
- Az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása

A közösségi életre felkészítés

Cél: Közös élmények átélésével meg kell éreztetnünk, hogy a közösség erő, adott esetben segítő támasz lehet.

A gyermekeket meg kell tanítanunk a közösségben való viselkedés szabályaira. Tőlünk, felnőttektől látják a mintát, a mi viselkedésünk, reakcióink közvetítik a keresztény értékeket számukra.

Feladatok:

- szabályok, szokások, hagyományok kialakítása, (napirend)
- normál hangerő használatára nevelés a teremben
- konfliktuskezelő magatartás kialakítása
- az elfogadás, a megértés, a türelem, a feltétel nélküli szeretet és odafordulás szükségletére nevelés
- legyenek figyelemmel társaik igényeire, hallgassák meg azok reális véleményét, értékelését, amelyet az óvodapedagógus is segít
- a gyerekek fogadják el a felnőttek kéréseit, útmutatásait
- forduljanak bizalommal a felnőttekhez problémáikkal, önzetlenül segítség egymást

2.6.3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkulturája, szabálykövetítése.

Feladatok:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés;
- A nyelvi érintkezés alapvető formáinak kialakítása;
- A gyerekek aktív bekapcsolása a beszélgetésekbe, illetve azok irányításába.

Akkor járunk el helyesen, ha megfigyeljük a gyerekek egyéni megnyilvánulásait, és állandó beszédkapcsolatban vagyunk csoportunkkal, ha meghallgatunk, beszélünk és min-

tát adunk az utánzásra. Figyelünk a gyerekek egyéni tulajdonságaira, játékaira. Kiemeljük az őszinteség fontosságát beszédben, metakommunikációban és érzelmi megnyilvánulásainkban (öröm, csodálkozás, szomorúság, stb.).

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába kerülő gyerekek beszédállapotát megismerjük. Részletes anamnézist veszünk fel azzal kapcsolatban, hogy mikor, hogyan kezdett beszélni, meddig tartott a beszédtanulás folyamata. Így tudjuk azt a továbbiakban tudatosan csiszolni, formálni beszédkésztségüket.

A jókedvű játéksituációkban újabb és újabb szavakkal, kifejezésekkel gazdagodik a gyermekek szókincse, fokozódik beszédkedvük, javul beszédértésük.

Az értelmi fejlesztés és nevelés:

Feladat:

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

2.6.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái - a tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél: Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Óvodánkban a tanulás egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenységi formában valósul meg (mikro-csoportos, kötött, kötetlen), a játékosságot szem előtt tartva. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Feladat:

- Elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevételével, az optimális terhelhetőség és a motiválás;
- A vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- Az óvodapedagógus építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire;
- Jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás;
- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- Megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása;

- A gyermekek kompetenciáinak fejlesztése;
- A tanulási folyamatok akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges;
- Tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges;
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását;
- Tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése;
- Az óvodapedagógus a tanulási folyamat irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenység tartalma:

- Az óvodapedagógus tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- A spontán játékos tapasztalatszerzés
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás
- Elsődleges a cselekvéses tanulás, az egyéni adottságok figyelembe vétele, az optimális terhelhetőség, és a motiválás
- A vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el

- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése
- Megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges

A tevékenységek szabad légköre, a gyermeki megnyilatkozások lehetősége biztosíték arra, hogy megismerjük a gyermekek érzelmeit, gondolkodásának, nyelvi fejlettségének szintjét. Fontos, hogy minden gyerek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjen. Egyéni és mikro-csoportos képességfejlesztéssel és differenciált feladatadással készítjük őket sokoldalú tevékenységre.

Minden csoportban az óvodapedagógus választja meg, hogy a nevelési célok érdekében a csoport és az egyes gyermekek fejlettségéhez a helyi lehetőségekhez alkalmazkodva, hogyan tervezi meg és építi föl saját csoportjának tevékenységi anyagát. A tervezés fontos követelménye, hogy újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz, tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.

Az ünnepek köré csoportosulnak a tevékenységek, az irodalmi, zenei anyagok kiválasztása a vallásos tartalommal bővül. Bibliai történetek megbeszélésére is sor kerül.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képesek azonosulni az óvodapedagógus által meghatározott feladattal. Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikerrel oldják meg.
- Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok (egymásra figyelés, segítségadás, egymás meghallgatása).
- Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkeznek megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmekkel.

2.6.4.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napi-rendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben, előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyát.

Cél: a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus fel-

adata. Változatos játékformák, eszközök biztosításával a gyermeki személyiség fejlesztése, az alkotás örömeinek átélése.

Feladatok:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékban integrált tanulás során.
- A 3-6 -7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése a játékban.
- A játékban megjeleníthető élmények biztosítása.
- Megfelelő élmény, hely, idő, nyugodt légkör, biztonságos játékeszköz megteremtése.
- A pedagógus tudatos jelenlétével a szabad játék túlsúlyának érvényesítése.
- Indirekt játékirányítás módszerével alakítsa a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan kell, hogy legyen.
- Váljék a játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé, és élményt adóvá.
- Az óvodapedagógusok feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, a konstrukciós játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.
- Jelenjen meg az anyanyelvi nevelés.
- Alakuljon a társas kapcsolatok szintje, minősége.
- A katolikus magatartásformák és szokások erősítése.

A játék tartalma:

- Arra törekszünk, hogy a nap túlnyomó része játékkal teljen el, aminek elengedhetetlen feltétele a megfelelően ingergazdag környezet. A csoportszoba a játék szabadon átalakítható színtere, tetszés szerint átrendezhető. Az eszközök kreatívan

felhasználhatók. A szabadság határai mindaddig terjednek, amíg a másik gyermek érdekei nem sérülnek.

- A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, az elképzelések valóra váltását.
- A kreatív légkör segíti a gyermekek ötleteinek szabad áramlását, az alkotó együttműködés kialakulását.
- A viselkedési normák gyakorlásában tapintatos segítségnyújtással, példaadással, a játékba időszakos bekapcsolódással veszünk részt.
- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.
- Az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, konstrukciós játékokhoz, a szabályjátékokhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- Gyermekeink játékainak variációi, jellege, célja, formája rendkívül változatos. Ezernyi haszna és funkciója van. Finomítja mozgását, ismerkedik a tárgyakkal, működteti a fantáziáját.
- A 3-4 éveseknél főleg olyan lehetőségeket, eszközöket biztosítunk, amelyek a gyakorló játékhoz szükségesek (különböző építőkockák, autók, babák, puha állatkák, konstrukciós játékok, stb.)
- A 4-5-6-7 évesek lehetőségei többféle társasjátékkal, mesekártyákkal memórialogikai játékokkal, szín-, kép-, forma dominókkal, mesekockákkal gazdagodnak. Az udvari játékok a gyermekek nagymozgását elégítik ki. Az ügyességi és a szabályjátékok is kedveltek.

A fejlődés eredménye az óvodás kor végén:

- A gyermekek képesek kitartóan, napokon keresztül egy játéktémában részt venni.
- Játékukban a szerepjáték dominál.
- Az ismert meséket többször szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket alkotnak.
- Élvezik a szabályjátékokat, képesek a normák betartására, egészséges versengésre.

2.6.4.2. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája.

Cél: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését; önként, önállóan és örömmel vállalt, aktív munkavégzés.

Feladat:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.
  - Önkiszolgálás:
    - öltözködés,
    - testápolási teendők,
    - étkezéssel kapcsolatos munkálatok.
  - A közösség érdekében végzett munka:
    - naposi tevékenység,
    - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
  - Alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások:
    - környezet rendjének biztosítása,
    - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
    - egyéb megbízatások teljesítése.
  - Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:
    - csoportszobában,
    - udvaron,
    - az óvoda környezetében.
- Tudatos pedagógiai szervezés.
- A gyermekekkel való együttműködés.
- Folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermekeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

- Az óvodapedagógus mintaadása az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez.
- Megerősítés, buzdítás a rendszeres munkavégzéshez való pozitív viszony kialakítása érdekében.

Tartalom:

A tapasztalatszerzés és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mind pl. a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) kialakítása fontos.

A munka a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés kialakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen végeznek munkát a gyermekek.

Minden korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, étkezés, csoportrendezés, környezetgondozás.

A legkisebbeket fokozatosan bevonjuk a játékok elrakásába, a csoportszoba átrendezésébe (székek elhelyezése).

A középsősök lehetőségei bővülnek a tevékenységekhez használt eszközök kiosztásával, összegyűjtésével, az öltözőben saját holmijuk, főleg a cipőjük gondos elhelyezésével. Egyéni megbízatásokat teljesítenek a szomszéd csoportokban, vagy a dajka néninek (tárgyak, eszközök elkérése, elvitele, üzenet közvetítése, stb.).

A nagyok önállóan végzik a naposi munkát. Ebéd után rendszeresen segítenek a kicsik vetkőztetésében, öltöztetésében.

Időnként alapos, gondos játékválogatást végzünk (főleg a fakockákra vonatkozik) ki-
poroljuk a kosarakat.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően önállóan ellátni magukat (öltözködés, önkiszolgálás).
- Naposi munkát és egyéb alkalomszerű tevékenységet szívesen végeznek.
- Lelkesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában, megteremtésében.
- Örömmel segítenek egymásnak és a kisebbeknek.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket, szerszámokat megfelelően használják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

2.6.4.3. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi és értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

A mese hallgatása szolgálja az érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődést.

Feladatok:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes, az adott gyermekcsoporthoz igazodó összeállítása.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.
- Mesetudat erősítése.
- Irodalmi élmény nyújtása népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül.
- Érzelmi biztonság kialakítása. Esztétikai nevelés.
- A játékos mozgással kapcsolt vers érzelmi és érzéki élményt adjon.
- A nemzeti, keresztényi tudat erősítése.
- Mindennapos mondókázás verselés, mesélés biztosítása.
- Igényes meseválasztás, élményszerű mesélés megvalósítása.
- A könyv szeretetére, megbecsülésére nevelés.
- Feltételek biztosítása a báb- és dramatikus játékhöz.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is.

- Ünnepek értékének növelése.
- A könyv szeretetére, olvasására nevelés.
- Saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés.

A tevékenység tartalma:

A mese – képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformáktól.

A mese csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Bábozás, dramatizálás:

- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,
- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,

Főként művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét.

A kicsik versanyagát népi mondókákból is válogatjuk.

A mesék közül az állattörténeteket részesítjük előnyben. A középsősöknek szólók már többfázisos népmesék és mai magyar írók modern versei. Szerepelnek vidám, humoros versek, vallásos tartalmúak, alkalmiak.

A mese formálja a gyermek erkölcsi érzékét, a jó és rossz megkülönböztetésére nevel. Fontosak a képeskönyvek a mondókákhoz, versekhez, mesékhez kapcsolódó képek a felismerés öröme, jelentik. A mesélő és a gyermek között szoros kapcsolat, kötődés alakul ki. Megteremtjük a mesélés szertartását, igyekszünk szépen, tagoltan, ízesen mesélni. Építi a képi gondolkodást, gazdagítja a gyermekek fantáziáját, érzelmvilágát. Családszeretetre, a nehézségek közös vállalására nevel, az állatok védelmére, a természet szeretetére ösztönöz.

Többszöri hallás után a gyermek is elmondja a történetet, ez bátorságot, önbizalmat ad számára, ezáltal javíthatjuk beszédét is.

Sikerélményt ad a gyermeknek, megismerési lehetőséget jelent a szülőnek, pedagógusnak egyaránt. Szívesen válogatunk a találós kérdésekből is, hiszen tanítanak, nemesítenek, fejlesztik a logikus gondolkodást, emberi igazság, elégtétel van benne, amit a társadalom nem tud megadni.

A verselés tevékenységekhez kötődő, együttlétek hangulatát fokozó játék. Élményként annyi verset hallgatnak a gyermekek, amilyen gazdag, bőséges az óvodapedagógus élő, bármikor előhívható (kívülről tudott) gyűjteménye. Folyamatos kereséssel, bújárkodással bővítjük készletünket.

A mese, vers, bábozás, dramatikus játékon keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag megfelelő beszédet. A mondókák segítségével gyakoroljuk a helyes artikulációt. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a beszédkedv fokozására, önálló versmondásra.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek örömmel mondogatják a verseket.
- Kérik, várják a mesemondást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymásnak és a maguk szórakoztatására.
- Kitalálnak, befejeznek megkezdett történeteket.
- A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz.
- Figyelmesen, nyugodtan meghallgatják egymást.
- Helyesen használják a névutókat, névelőket, igeidőket.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Beszédüket érzelmeik által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri.
- Többségük tisztán ejt minden beszédhangot.

2.6.4.4. Ének, énekes játékok, gyermektánc

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

„A zenei nevelés célja: a közös éneklés, a közös játék örömének megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.”¹

A zenében, mozgásban feloldódó, önmagát kifejező boldog gyermek célunk és eredményünk egyaránt.

Feladatok:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- Ölbeli játékok, népi gyerekdalok éneklése.
- Nyújtsanak örömet az énekes játékok, és ébresszék fel a gyermekek zenei érdeklődését (annak formájával együtt), zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- A közös ének-zenei tevékenység során a gyermekek fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- Zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése.
- Hallásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése.
- Az ének-zene, énekes játékok napi megjelenítése.
- Igényes zenehallgatási anyagválasztás.
- Zenei anyanyelv fejlesztése.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészi alkotásokat.
- Ismerkedjenek a gyermekek egyházi zenével és vallásos tartalmú dalokkal.

---

¹ Forrai Katalin : Ének az óvodában

A tevékenység tartalma:

A gyermekekkel óvodába lépéstől kezdve folyamatosan ölbeli mondókákat, játékokat ismertetünk meg. Ez a leghatékonyabb eszköz a beszoktatás idején, hiszen a szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a kontaktussal összekapcsolt zenei élmény.

A dalokhoz tartozó játékok új térformákkal bővülnek, néhány táncos mozdulat, lépés megtanulására is sor kerül. Próbálkozunk mondókához dallamimprovizálással, dalhoz szabad egyéni mozgást találunk ki.

Ahogy a verset, úgy a dalt, mondókákat is hozzákapcsoljuk tevékenységeinkhez, környezetünk jelenségeihez hangulatfokozóként. A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon kapcsolódik a zenei képességfejlesztés: zenei ritmusérzék, (ütem-, ritmus-, tempóérzék) zenei hallás tiszta éneklés, dinamikai - és hangsúlyérzék zenei emlékező- és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék.

Az énekelgető óvodapedagógus érzelmileg hat a gyermekre, örül a közös játéknak, kedvet kap, utánozza, és maga is énekelgetni kezd. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Felkészülésünkben azon vagyunk, hogy tisztává, érdekessé, színessé csiszoljuk a legegyszerűbb dalt is, hiszen a nevelő bemutatása, mintaszerű éneke a legjobb tanító és nevelő eljárás. Főleg játékszimbólumokat alkalmazunk: zsebkendő, vőfélybot, kalap stb. A gépzene alkalom a zenei élménynyújtásra.

A tevékenység fontos eleme a zenehallgatás. Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, valamint a Jézus hív és vár című gyűjteményekből énekelünk leggyakrabban. A vallásos ünnepek körében egyházi énekeket is hallanak tőlünk a gyermekek.

A fejlődés eredménye az óvodás kor végén.

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, legyenek kedvenceik.
- Élőzenét, dalokat figyelmesen hallgatják, örömet jelent számukra.
- Tudnak mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

2.6.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

Az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Rendkívül összetett, sokszínű, magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az épített képalakítást, konstruálást, a kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést és a környezetalakítást.

Cél: a gyermekek élmény- és fantázia világának képi, szabad önkifejezése.

Feladatok:

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- Alkotásra ösztönzés.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Szokásrendszer alakítása.
- Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése.
- Az alkotás örömének megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés, kreativitás fejlesztése.
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása.
- Vallásos témák megjelenítése.
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása.
- A finommotorika fejlesztése.
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban, műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel.

A tevékenység tartalma:

A belső motiváltságot a gyermekek aktivitása és kísérője, az alakítás öröme teremti meg. Folyamatosan biztosítjuk a megfelelő minőségű és mennyiségű eszközöket a gyermekeknek.

Többször használunk színes alapot rajzoláshoz, festéshez. Gyurmázni, nyirkálni, rajzolni, hajtogatni bármikor lehet a gyermekek egyéni érdeklődése szerint.

3-4 éves kortól kezdve fokozatosan játszva megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal, eszközökkel és technikákkal.

Ebben az életkorban nagyon gyakori és kedvelt a gyurma, lisztgyurma plasztikai alakítása. Nyomkodják, gömbölyítik, sodorják, apró tárgyakkal karcollják, díszítik és közben számtalan lehetőség kínálkozik éneklésre, mondókázásra, versmondásra, beszélgetésre, mesélésre.

4-5 éves korban segítjük a gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet élményeikhez kapcsolódó témákkal, egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztést valósítunk meg. Megjelenik az emberábrázolás és a környezet, tárgyak,

cselekmények saját elképzelés alapján történő képi kifejezése, a rajzok finomabb kidolgozása.

5-6-7 éves korban tovább fejlődik a gyerekek alkotó együttműködési készsége, ami segíti a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. Saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, ünnepek eseményábrázolásai is.

Az alkotó- alakító tevékenységek a mindennapi játékba is integrálódnak. A gyerekek sokat nyírnak, ragasztanak, a varrás, hajtogatás, pókfonás különösen kedves elfoglaltság mindenki számára. Általában egyszerre csak egy asztalnál dolgoznak a folyamatos egyéni segítségnyújtás érdekében.

A gyermek a környezetéből jövő spontán vizuális ingerek hatására fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. Ezért fontos, hogy gyerekeink esztétikus, funkciójukban is szép, ugyanakkor egymással is minél inkább harmonizáló tárgyak között éljenek óvodánkban. Szinte törvényszerűen újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja valamilyen úton-módon a látott, hallott dolgokat.

Fontosnak tartjuk, hogy olyan vallásos témájú könyveket, leporellókat, szemléltető tárgyakat használjunk a keresztény nevelésben, amelyek esztétikai értékeket képviselnek.

Javasoljuk, hogy a szülők is teremtsék meg a gyermek otthoni környezetében az alkotó- alakító tevékenység feltételeit, a gyermekek alkotásait becsüljék meg, örüljenek azoknak, őrizzék meg.

A gyerekek figyelmét folyamatosan és alkalomszerűen felhívjuk a szépre, az értékesre - természeti szépségek, virág, madár, stb., a táj, időjárás változásaival járó élmények, emberi alkotások, épület, szobor, stb., művészi kivitelezésű játékok.

A művészi alkotásokban történő együttes gyönyörködéssel és a szép környezet biztosításával alapozzuk meg a gyermekek esztétikum iránti vonzódását, jó ízlését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Élményeiket, elképzeléseiket egyéni módon jelenítik meg képalkotásaikban.
- A rendelkezésükre álló tér kialakításában ötletesek, célszerűek.
- A gyermekek munkájára jellemző a részletes kidolgozás, a színek egyéni alkalmazása.
- Az alkotás öröme, a kompozíció sikere jó érzéssel tölti el őket.
- Plasztikai munkáik egyéniek, részletezők.
- Észreveszik a szépet, és gyönyörködnek benne.

- Van véleményük társaik és saját munkájukról, valamint könyvekben, albumokban, fényképeken látott alkotásokról.

2.6.4.6. Mozgás

Cél: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Fontosnak tartjuk a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratí tényezőinek fejlesztését. Koordinált nagy-mozgások mint a finommotorika megalapozójának fejlesztése.

Feladatok:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.
- A különböző formák megteremtése a mozgás szükségletének kielégítése érdekében.
- Mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján.
- Baleset-megelőzés a megfelelő környezet kialakításával.
- Egészséges életmód kialakítása.
- Szabad levegőn való tudatos mozgásfejlesztés.
- Mozgásos játékok beépítése.
- Testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése.
- Változatos eszközök alkalmazása.
- Nagy mozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.
- Szabad mozgás biztosítása a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során.
- Lehetőséget kell biztosítani a tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára.

A tevékenység tartalma:

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy- és kismozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet

növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. Szökdelnek páros és egy lábon haladással, végeznek ugrásgyakorlatokat. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrást. Végeznek támaszgyakorlatokat, pókjárás, rákjárás, talicskázás formájában.

A mindennapi 10 perces mozgás csoportonként történik délelőtt.

A 3-4 évesek kiemelt feladata a nagymozgások fejlesztése. Ismerkednek a különböző futásformákkal, ugrásgyakorlatokkal, szökdelésekkel, dobásgyakorlatokkal. A mozgásos játékok adnak teret támaszgyakorlatokra, csúszásra, kúszásra, mászásra.

Többféle kézi szert használunk: kendő, szalag, babzsák, labda. Mivel a csoportszobák kicsik, csupán a tevékenységek idejére tudunk bent tornaszereket alkalmazni: szivacs, szőnyeg, tornapad, ugrózsámoly, Body Roll, csúszda. Rossz idő esetén a gyermekek mozgásigényét a felsorolt eszközökkel biztosítjuk. Az udvaron rendelkezésükre áll mászóka, lengőhinta, mérleghinta, csúszda, gyűrű. Alkalmanként a játszótérre is kimegyünk.

4-5 éveseknél nagy gondot fordítunk a testséma-fejlesztésére, a test részeinek megismerésére, megnevezésére. A nagymozgások kibővülnek ugrásokkal, gurulóátfordulással, pontosabb szem-kéz, szem-láb koordinációt igénylő gyakorlatokkal felugrások, dobások, stb. (Lábboltozatot erősítő speciális járás- és gimnasztikai feladatok, tartásjavító gyakorlatok szerepet kapnak ebben az életkorban és a nagycsoportban szintén.)

5-6-7 éves korban egyre finomabb, apró mozdulatok elvégzése segíti a nagymozgások tökéletesítését. A különböző eszközök fogása, tartása, támaszgyakorlatok, elősegítik a kéz fogóizmainak erősödését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek szeretik és igénylik a mozgást.
- A gyerekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Játék közben betartják a szabályokat.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

- Kitartóan képesek a feladatok elvégzésére: futás, járás, kúszás, ugrás, eszközös játékok (babzsák, kendő, labda, stb.).
- Az óvodáskor végére neveltjeink szívesen, bátran, biztonságosan mozgó, jó állóképességű, fizikai teherbírású, szabályokat alkotó és elfogadó, sikert és kudarcot egyaránt megfelelően kezelni tudó, az iskolai életre felkészült gyermekekké válnak.

2.6.4.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Cél: a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti - emberi - tárgyi világ értékei iránt.

Feladatok:

- 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A természet megismerésére, tiszteletére, szeretetére és védelmére tanítjuk a gyerekeket.
- Megfigyelések, kirándulások megszervezése.
- Lehetővé tenni a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítani a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Elősegíteni a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat - és ismeretszerzés során.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztaltatása.
- A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés.
- Környezettudatos magatartás alakítása.
- Közlekedés biztonságára, önfegyelmre, egymás óvására nevelés.
- Környezetkultúra és biztonságos életvitel, szokásainak alakítása.

- Önálló véleményalkítás, döntésképeség fejlesztése kortárskapcsolatban és a környezet alakításában.

Tartalom:

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotáshoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok). A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- Természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése.
- Részvétel egyházi ünnepeken.
- Ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal.
- Ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.
- Az évszakok folyamatos megfigyelésére fűzzük fel a megfelelő témákat: gyümölcsök, zöldségek, virágos növények, állatok, stb.
- A család, testünk, közlekedés, színek témáinak feldolgozása.
- Gyűjtünk a gyerekekkel közösen terméseket, leveleket, kavicsokat, képeket. Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását. 4-5 éves korban gazdagítjuk, differenciáljuk gyűjtőmunkánkat, megfigyeléseinket.
- Meglátogatjuk néhány szülő munkahelyét, vendégségbe megyünk 1-2 gyerek családjához. Ezek az alkalmak az alapvető viselkedési szokások gyakorlására nyújtanak jó lehetőséget.
- 5-6-7 éves gyerekeink már a tágabb környezetről is szereznek tapasztalatokat. Elmegyünk a vasútállomásra, a malomba, pékségbe, postára, eközben gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, megfigyeljük a jelzőtáblákat, a járműforgalmat. Csoportosítjuk a közlekedési eszközöket.
- Testünk részeiről, funkcióiról több vonatkozásban beszélünk (öltözködés, étkezés, tisztálkodás, testnevelés tevékenység). A szerepjátékok is remek lehetőséget kínálnak: orvos, fodrász, boltos, tanító. Hangsúlyozzuk az érzékszervek feladatát, védelmét, ápolását.

- Megfigyeljük a napszakokat, játékban felelevenítjük az egyes napszakokban ismétlődő tevékenységeket.
- Ellátogatunk a templomba, ott megnézzük a szentély berendezési tárgyait (oltár, szobrok, húsvéti gyertya, keresztelő kút, felolvasó állvány, csengő). Megbeszéljük, hogyan kell viselkedni a templomban (csendben vagyunk, imádkozunk, vasárnap szentmisére megyünk).
- Városunkban sok helyen foglalkoznak állattartással, növénytermesztéssel és aktualitásnak megfelelően a gyermekekkel ellátogatunk ezekre a helyszínekre.
- Kísérletezünk a vízzel, levegővel, csíráztatunk magokat, hajtatunk ágakat.
- A gyermekek fejlesztése minden korcsoportban közvetlen tapasztalat- és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával történik.
- A spontán szituációkban szerzett élményeket építjük a közös tevékenységbe úgy, hogy közben új ismeretek megszerzésére és a már elsajátítottak rendszerbe foglalására, alkalmazására van lehetőség.

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés:

- Mennyiségi, alaki, tér- és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés.
- Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.
- Rácsodálkozás a teremtet világ szépségeire, a Mennyei Atya alkotására.
- Összefüggések felismerése.
- Megfigyelések, összehasonlítás, szétválogatás tulajdonságok szerint, saját szempontok alapján.
- Sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint.
- A számfogalom megalapozása mérési, összemérési feladatokkal, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében építés, síkbeli alkotások, geometriai formák felismerése.
- Tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt.
- Tájékozódó képesség fejlesztése térben és síkban.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek ismerik lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.

- Tudják az évszakok jellemzőit, gyönyörködnek szépségében.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, környezetünk növényeit.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Felismerik és megnevezik környezetünk színeinek sötét és világos változatait.
- Tudják a napszakokat, a hét napjait.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mellé, stb.).
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, stb.).

2.7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermekek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, amelyből majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Feladatok:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet;
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához:
  - a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
  - a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevonás és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),

- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- Három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.
- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

2.8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek
  - sajátos nevelési igényű gyermek
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
  - kiemelten tehetséges gyermek,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

2.8.1. Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések

A helyi szükségletek, a jogszabályi követelmények és a támogatási rendszerhez történő illeszkedés együttesen határozzák meg azokat a célokat, amelyek mentén az óvoda haladhat.

Cél	Feladat	Tartalom
A kognitív hátrányok mérséklése	Hiányosságok, feltárása, kompenzálása	Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés részletes anamnézis
		Egészséges életmódra nevelés egészségtudat kialakítása, táplálkozás
		Anyanyelvi nevelés szókincs, nyelvi kifejező-készség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének

		elősegítése
	Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka megvalósítása	a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása
	Az iskolával közös óvoda - iskola átmene- tet segítő program ki- dolgozása	DIFER mérés, hospitálások, esetmegbeszélések, közös programok
		A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében
Az élethosz- szig tartó ta- nulás meg- alapozása	Korszerű óvodapeda- gógiai módszerek al- kalmazása	a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó mód- szerek, kooperatív technikák alkalmazása
		mozgás, zene felhasználása
		differentiálás
		szülőkkel való partneri együttműködés
A társadalmi kohézió erő- sítése	a szociális hátrányok kompenzálása	Lásd a szociálisan hátrányos helyzetben lévők fel- zárkóztatása című fejezetet.
	Társadalmi érzékeny- ség tudatos fejlesztése	Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes ne- velésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés).
	Szülőkkel való kapcso- lattartás, együttműkö- dés	Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biz- tosítása. Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbe- szélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosí- tása a foglalkozásokon.
		Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsola- tos nézetek kicserélése, a család szokásainak, ér- tékrendjének megismerése, megértése.
		Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szer- vezése.
		A család erőforrásainak feltárása.
A hátrányt szenvedők társadalmi integrációja	Integrációt elősegítő csoportalakítás	Olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyer- mekek arányos eloszlását
	Annak elősegítése, hogy a gyermekek mi- nél több időt tölthes- senek az óvodában.	Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
		A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tar- tás kialakítása

	Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	Lásd: Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek fejezet
	Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen	Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
		Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
		Roma nemzetiségi önkormányzat illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)
A pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása	Nevelőtestület együttműködése	Munkacsoportok szervezése
		rendszeres team munka
		esetmegbeszélések
		horizontális tanulás, hospitálások
	az innovációs hajlandóság erősítése	az óvodai dolgozók felkészültségének, tájékozottságának javítása
		kötelező és választható továbbképzések szervezése, a belső kommunikáció javítása, információáramlás segítése

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

2.8.1.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Feladatok:

- Családok szociális helyzetének megismerése, helyreállítása érdekében családgondozás.
- Észlelő - és jelzőrendszer működtetése a fenti célok megvalósítása érdekében (egészségügyi intézmények, nevelési-oktatási intézmények, civil szervezetek stb. részvételével).
- Gyors és hatékony beavatkozás érdekében a bántalmazó, elhanyagoló, veszélyeztető családi háttér észlelése esetén jelzés küldése a gyermekjóléti központnak, illetve hatósági eljárást kezdeményezése.

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzübeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

Családi környezet:

- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- bűnöző családi helyzet.

Családon kívüli környezet:

- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik,
- kéregetésre kényszerítés,
- életvitel az italboltban történik,
- pszichiátriai kezelés,
- kábítószeres.

A csoportnapló gyermekvédelmi kimutatása a következőket tartalmazza.

- Óvodások száma
- Hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek száma

- Három vagy többgyermekes családban élők
- Gyermeküket egyedül nevelő szülő száma
- Veszélyeztetettek száma
- Veszélyeztetettség okai

Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet. Az óvodapedagógus feladata első családlátogatáskor a gyermekek megismerése, körülményeinek megállapítása.

2.8.1.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét.

Célja: A nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása.

Feladatok:

- Mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel.
- Nyugalmat, biztonságot sugárzó légkör megteremtése, melyben a gyermekek érzelmeiket, élményeiket kibeszélhetik, lejátszhatják.
- A gyermekek önállóságának, alkalmazkodó képességének, együttműködésének fejlesztése.
- Az elvárások, a módszerek igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, - másságot elfogadó környezet megteremtése.
- A környezetbe való beilleszkedésük segítése (empátia, tolerancia, konfliktuskezelésre nevelés).
- A közösségben élés szabályainak elsajátítása.
- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése a tevékenységek iránt, - sokoldalú tapasztalatszerzés.
- Kommunikációs képességek alakítása, fejlesztése.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt

2.8.2. A tehetséggondozás

Óvodánkban az óvodai élet a maga kiegyensúlyozott, biztonságos légkörével, változatos tevékenységeivel felszínre hozza a rejtett tehetségeket. A tehetséggondozás célja, hogy a tehetséges gyermek erős oldalát maximálisan fejlesszük.

A rejtett tehetségek felszínre kerülését az óvodai életen, annak tevékenységein kívül segíti az is, hogy az érdeklődő gyermekek számára tehetséggondozó tevékenységeket tervezünk és szervezünk 5-7 éves életkorban, heti egy alkalommal, harminc percben, díjmentesen.

Zeneovi:

Cél: a kiemelkedő zenei hallású, énekhangú gyermekek érdeklődésének felkeltése a zene, a zenélés iránt, annak megteremtése, hogy bátran, kedvvel és kreatívan vegyenek részt a tevékenységben.

Feladat:

- ritmusérzék fejlesztése
- zenei formaérzék fejlesztése
- zene hallgatására nevelés
- együttjátzás, és ismétlés örömeinek felfedeztetése
- koncentráció fejlesztése
- érzelmi nevelés
- esztétikai nevelés

Tartalom:

- Változatos, rendszeres éneklés, játékdalok, műdalok megismertetésén keresztül
- Ritmusfejlesztés mondókázással, változatos mozgással, ritmushangszerekkel
- Tánc- és mozgáskultúra fejlesztése gyermektáncok, énekes játékok megismerésén keresztül
- Kulturált zenehallgatásra nevelés változatos, gondosan kiválasztott zenei darabok hallgatásával

Kézműves foglalkozás:

Cél: A kiemelkedő képességű gyermekek érdeklődésének felkeltése, tehetségének kibontakoztatása.

Feladat:

- kreativitás, képzelet, fantázia fejlesztése
- finommotorika fejlesztése
- szem-kéz koordináció fejlesztése
- tiszta munkára, higiénára nevelés
- esztétikus munkára nevelés
- színérzékelés fejlesztése
- szép iránti nyitottságának alakítása.
- teret nyitni az önkifejezéshez

Tartalom:

- sokféle új anyaggal, eszközzel ismerkednek meg a gyermekek az év folyamán
- a gyermek tér, forma- és színeképzetének kialakítása
- új technikákkal való megismerkedés

Játékos angol foglalkozás:

Cél: a gyermekek érdeklődésének felkeltése az idegen nyelv iránt, rácsodálkoztatás a teremtett világ sokszínűségére, a majdani nyelvtanuláshoz szükséges motiváció megalapozása.

Feladat:

- Rendszeres éneklés, verselés
- Érzelmi, esztétikai nevelés
- Közösségi élmény erősítése
- Zenehallgatás, zenei élmények nyújtása
- Élmények megjelenítése képi formában
- Kommunikációra ösztönzés, a metakommunikáció fejlesztése

Tartalom:

- Versek, dalok, dalos játékok megismerése, egyéni fejlettség szerinti megtanulása
- Alapszókincs létrehozása (egyéni fejlettség szerinti aktív/passzív arányban) versekből, dalokból kiemelve

2.8.3. A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Helyzetkép

Óvodánk nevelési céljainak megvalósítása érdekében minden lehetőséget megragadunk ahhoz, hogy a gyermekek fejlődését a legjobban elősegítsük. Intézményünkben gyógypedagógus végzettségű fejlesztőpedagógus dolgozik. Rendszeresen kiszűrjük a fejlesztésre szoruló gyermekeket. Kérjük a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottságtól a vizsgálatot, majd a szakértői javaslatot, mely alapján együttműködve a gyógypedagógussal, végezzük a fejlesztésre szoruló gyermekeknél a fejlesztést. Külön helyiség, eszközökkel, berendezéssel, rendelkezésre áll a fejlesztő munkához.

Az intézmény alapító okiratában és Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal által kiadott működési engedélyben megjelölt a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása alap feladat a következőkre terjed ki:

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása,
az érzékszervi fogyatékosok közül a nagyothalló,
az enyhén értelmi fogyatékos,
egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése.

Óvodánkban a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztéssel - egyéni fejlesztési terv alapján – fejlesztő pedagógus, illetve segítségével óvodapedagógus segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását a többiekhez.

A fejlesztés fogalma

Az óvodai nevelés során megvalósuló fejlesztés

- kiterjed az egész személyiségre
- figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek jellemzőit

- a hiányzó vagy sérült, módosult funkciók helyreállítására, újak kialakítására törekszik
- a meglévő pozitív értékekre épít.

Általános célok – alapelvek - feladatok

Célok:

- sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.
- sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása: a szükséges tárgyi feltételeket és segédeszközöket úgy alakítjuk ki, hogy biztosítsa a nevelési célok megvalósíthatóságát. A napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Egyéni bánásmód:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl
- a habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodánk nevelési programjának tartalmi elemévé
- a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés a fejlesztőpedagógus kompetenciája. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta végzettségű fejlesztőpedagógus közreműködése szükséges.

Általános feladatok

Szűrés, felmérés, szakvélemények elemzése

Szűrés, felmérést végez:

- Óvodapedagógus – Difer
- Logopédus – Beszédvizsgálat
  - Dominancia vizsgálat
  - Téri tájékozódás vizsgálata
  - Szükség esetén hallás vizsgálat
  - Emlékezet vizsgálat
- Fejlesztő pedagógus – Sindelar vizsgálóeljárás a részképesség – gyengeség felismerésére óvodáskorban
  - Emberrajz
  - Formamásolás
  - Általános tájékozottság
  - Problémamegoldó gondolkodás

A tünetek-sajátos nevelési igényre utaló jelek:

Nagyothalló gyermek:

- a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Kevéssé fejlett területek általában:

- a téri tájékozódás
- a finommotorika
- a figyelemkoncentráció
- a bonyolultabb gondolkodási folyamatok
- a kommunikáció

- a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései

Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg.

Különbségek mutatkoznak a fejlődés ütemében és dinamikájában, a fejlesztés várható eredményében.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek

Kevéssé fejlett területek általában:

- a részképességekben az intelligencia szintjének ellentmondó teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között

Jellemzőik:

- ide tartoznak a hiperaktivitással és/vagy figyelemzavarral küzdő gyermekek is
- mindezek kiválthatnak következményes magatartási zavart is
- általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra
- fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre
- fokozottabban igénylik az életüket, tevékenységüket meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat
- nyugtalanság, túlmozgások jellemezhetik őket

Kontroll vizsgálat

A fejlesztő pedagógus figyelemmel kíséri a szakértői javaslatban megjelölt kontroll vizsgálat időpontját, és ezt a Kontroll vizsgálati kérőlapon az adott év június 15-ig jelzi a szakértői bizottságnak.

Szakmai együttműködés, kapcsolattartás

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok vesznek részt.

Óvodapedagógus

- egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz

- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján
- eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja
- egy-egy nevelési helyzet problémamegoldásához alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező **fejlesztő pedagógus** az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását
- javaslatot tesz gyógypedagógia – specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó környezet kialakítására
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában
- tájékoztat a beszerzés lehetőségéről
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával
- szükség szerint kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal.

Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Kiskunhalasi Tagintézmény

6400 Kiskunhalas, Csónak u. 2.

Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Bácskai Szakértői Bizottsági Tagintézmény
6400 Baja, Deszkás u.2.

Szakmai dokumentációvezetés:

- Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció egyéni fejlődési lap külívét az óvodapedagógus vezeti.
- A belívet az adott területet fejlesztő szakember vezeti, ezt a nevelési év végén csatolja a külívhez.
- A munkanaplót foglalkozástípusonként az arra kompetens szakember vezeti.

- Az egyéni fejlesztési tervet, mely a sajátos nevelési igényű gyermek csoportban történő fejlesztésének dokumentációja, az óvodapedagógusok vezetik.

A rehabilitációs foglalkozások szervezése

Az adott nevelési év megkezdésekor- elsősorban a szakértői javaslat alapján- az óvodapedagógusokkal egyeztetve, az igazgató engedélyével a fejlesztést végző szakember szervezi meg a foglalkozások időpontját, gyakoriságát, a csoportok összetételét.

A fejlesztés, terápia általános szempontjai

- ❖ A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:
  - a fogyatékoság – típusa
  - súlyossága
  - a kialakulás ideje
  - a gyermek – életkora
    - pszichés és egészségi állapota
    - képességei
    - kialakult készségei
    - kognitív funkciói
    - meglévő ismeretei

Fejlesztés tartalma

Az érzékszervi fogyatékosok közül a nagyothalló,

- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, és kiejtési problémákat.

Kiemelt feladatok az enyhén értelmi fogyatékos, valamint az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek tüneteit mutató gyermekeknél:

- a pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése

- a testséma biztonságának kialakítása
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- a számfogalmak kialakítása és bővítése
- az érzékelés – észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése

Az alkalmazott programok:

- Sindelar – Gyakorlóprogram a részképesség – gyengeségek fejlesztésére óvodáskorban
- Kulcsár Mihályné A tanulás öröm is lehet
- Csabay Katalin: Lexi, Lexi iskolás lesz
- Csonkáné Polgárdi Veronika: Számolás 1.

3. A SZENT ANNA KATOLIKUS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

3.1. NEVELÉSI PROGRAM

3.1.1. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

(1.) Tantestületünk a következő nevelési-oktatói célokat tűzte ki:

1. Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában is előmozdítja a tanulók keresztény hitre való nevelését.
2. A különböző értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, szocializáltságú, kultúrájú gyerekek együtt nevelése.
3. A tanulók képességüknek, tehetségüknek megfelelő felkészítését a továbbtanulásra és a társadalomba való majdani beilleszkedésre.
4. A kompetenciaalapú oktatással, a kompetenciák együttes fejlesztésével kialakítjuk az alkalmazás szintű tudást illetve képességet az egész életen át tartó tanulásra.
5. Tanulóink rendelkezzenek azokkal az alap- és kulcskompetenciákkal, amelyek feltétlenül kellene ahhoz, hogy életpályájukat – ha szükséges- tudják módosítani, új ismereteket, készségeket, képességeket tudjanak elsajátítani élethosszig tartó tanulással.

(2.) Ezen célok elérése érdekében alapfeladataink a következők:

- oldott, humánus, együttműködő nevelési, tanulási-tanítási légkör megteremtése, megőrzése,
- az általános emberi értékek megismertetése, társadalmi normák elfogadtatása, azonosulás ezekkel az értékekkel,
- gyerekek adottságainak megismerése, megismertetése, önbecsülésük erősítése, kritikus önértékelés kialakítása, mások elfogadása, segítő bírálata, toleráns magatartás kiépítése,

- a gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása,
- a gyerekek érdeklődésének minél sokoldalúbb felkeltése, motiválás,
- a tanulók testi és lelki egészségének megóvása, állóképességük, erőnlétük, kitartásuk, akaratuk fejlesztése,
- kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása a közösségben,
- nyitottság a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt,
- differenciált fejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása, az egyénre szabott tanulási módszerek és technikák következetes alkalmazása,
- önálló tanulás képességeinek kialakítása,
- az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységszervezés, módszerválasztás,
- érzékszervi tapasztalásra építő ismeretszerzés, készségfejlesztés, tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat, módszerek, eljárások alkalmazása,
- változatos nevelési és oktatásszervezési munkaformák alkalmazása (projekt, témahét, kutató munka),
- az ön- és csoportértékelés gyakorlati alkalmazása, szerepének növelése,
- az IKT eszközök használatának megismertetése, hogy mielőbb képessé váljanak alkalmazásukkal az önálló ismeretszerzésre, az információk elérésére,
- egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása,
- a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség kialakítása,
- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete,
- az emberek egyenlőségének elismertetése, elfogadtatása.

(3.) A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.
Egyéb	<p>Az új tanulásszervezési eljárások megvalósítása során olyan IKT eszközökkel készített tanulói produktumok elvárása, melyek közös együttműködés eredményeképpen jöhetnek létre: tanulói prezentációk, e-gyűjtemények, online feladattárak és anyagok, iskolai és osztály honlapok karbantartása és feltöltése, multimédia elemek használata, iskolai diákújság szerkesztése, készítése, online információ közreadása. Témanap, kooperatív és projekt módszerek alkalmazása.</p> <p>Tanulói laptopok/számítógépek és elektronikus feladatok alkalmazása változatos feladatokban és feladathelyzetekben.</p>	

	Habilitációs és rehabilitációs tevékenység.
	Egyéni fejlesztés.

(4.) Sikerkritériumok

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel a helyi tantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.).
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

(5.) A Meixner módszer

- Iskolánkban az olvasás és írás tanítása Meixner-módszerrel történik. E módszer az értő olvasás kialakításában és a helyesírás megalapozásában vitathatatlan érdemeket szerzett.
- A módszer alapvető sajátossága, hogy összefonódik benne a készségfejlesztés és az aprólékosan felépített olvasástanítás. Az olvasás már az első órákon jelen van, és a készségfejlesztés az egész tanítási folyamatot végigkíséri, csupán az arány tolódik el az olvasástanítás javára.

A metódus további előnye, hogy a feladattípusok lehetővé teszik a tehetséggondozást és a felzárkóztatást egyaránt.

3.1.2. Az iskola vallási élete

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti Isten teremtményét betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi. (Katolikus Iskolák Magyarországon 2000.)

Célunk a keresztény értékrend alapjain nyugvó, családi hangulatú, gyermekközpontú nevelés-oktatás megvalósításával egészséges lelkületű fiatalok nevelése. A családi légkör olyan közösség, ahol a gyermekeket személy szerint ismerik, megszólítják (nem csupán az osztályfőnökük), ahol gyakori a másik osztályból való gyermekkel való barátkozás, ahol biztonságban érzik magukat, gondoskodnak róluk, ahol előfordul gond, probléma, de a megoldásukban sem maradnak egyedül, ahol nyugodt légkört tapasztalnak, ahol összetartozást érezhetnek.

Az iskola hagyományai is szolgálják a vallásos nevelést.

A mindennapi életbe beépülő lehetőségek:

- A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum).
- Az intézményi szentmise az éves munkatervben meghatározott rend szerint valósul meg, amelyen a tanulók és a dolgozók együtt vesznek részt.
- A misén részt vevő gyerekek, pedagógusok és szülők olvassák fel az olvasmányt, szentleckét és a könyörgéseket. Előtte az osztály közösen készül a szentmisére.
- Minden reggel tanulóink reggeli áhítaton vesznek részt, melyet az atyák vagy az osztályfőnökök vezetnek.
- Napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók a pedagógussal közösen imádkoznak. Étkezések előtt és után közös ima.

Tanítás előtti ima alsó tagozaton:

Áldd meg Uram tetteimet egész napon által.

Engedelmes, jó szívet adj játékban, munkában.

Tanítás előtti felső tagozaton:

Tudjuk, édes Jézus, hogy amikor gyermek voltál, téged is tanítottak.
Segíts, hogy mi is jól megtanuljuk a leckét, segíts, hogy megtegyünk
minden tőlünk telhetőt a Te kedvedért.

Tanítás utáni ima:

Köszönjük néked mindnyájunk Atyja,
hogy az iskolában ma is vidámak lehettünk.
Köszönjük, hogy tudásunk ma is gyarapodott.
Kérjük, hogy holnap is boldog nap várjon ránk.

- Adventi és nagyböjti időszakban lelki napokat tartunk és gyónási lehetőséget biztosítunk az iskolában.
- A gyermekeket biztatjuk, hogy vegyenek részt októberi rózsafüzéren, adventi hajnali szentmisén, valamint májusi litánián.
- Alkalmanként a szülői értekezleten spirituálisunk tanácsokkal segíti a szülőket, illetve beszél a vallásos neveléssel kapcsolatos feladatokról, nevelési elvekről.
- Egyházi kiadású könyvek vásárlásával bővítjük az iskola könyvtárát.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a **hitoktatás**. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatásnak "nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye." (A kat. isk. 1977.) Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

Egyházi ünnepek

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

- szept. Szt. Anna - a intézmény védőszentjének napja
- nov. 1. Mindenszentek
- dec. 6. Szt. Miklós
- dec. Adventi gyertyagyújtások, Karácsony
- jan. 6. Vízkereszt
- febr.-márc. Nagyböjt, Húsvét, Hamvazószerda
- máj.-jún. Pünkösd

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

A tanuló szellemi és fizikai tevékenységre nevelése, az iskola a nevelő munkával az Evangélium és a katolikus egyház tanításában kifejezett értékeket egész életünkben meghatározó elvekké alakítja.

Ezek az **értékek**:

- Az ember természetfeletti rendeltetésének tudata
- Az egyén fizikai és értelmi képességeinek felismerése és fejlesztése
- Az ember közösségi életét szabályozó erkölcsi értékek megvalósítására való képesség
- Isten- és emberszeretet
- Az emberi élet védelme
- Igazság, igazságosság és a béke szolgálata
- Az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az egyházban és a társadalomban
- Az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadságjogok védelme és megtartása

Cél	Forma	Felelős
Az ember természetfeletti rendeltetésének tudatának kialakítása	Tanórákon, kirándulásokon, áhítatokon annak tudatosítása, hogy az Úristen szeretetből szeretetre teremtett bennünket. - Természettudományos órákon, művészeti órákon, foglalkozáso-	Minden pedagógus

	kon, kiránduláson rámutatni a teremtet világ rendjére, törvényeire, szépségére, csodájára. - Szentmisék, imák, lelki napok	
Az egyén fizikai és értelmi képességeinek felismerése és fejlesztése	Tanórákon a tanulók mérése, értékelése. A kiemelkedők gondozása differenciálással, szakkörökkel, versenyeken való részvétellel.	Szaktanárok
Keresztény értékekre nevelés	Karitatív tevékenységek Példaképek, szentek életének ismertetése kiselőadással, gyűjtő munkával, „ppt”-vel osztályfőnöki órán, áhítaton Pedagógusok példaadásával Dicsérettel Önismereti játékok, kérdőív Tanmesék feldolgozása Ünnepek	Osztályfőnökök, Egyesületekkel, civil szervezetekkel kapcsolatot tartó pedagógus pedagógusok
Isten- és emberszeretetre nevelés	Szentmisék, közös imák, áhítatok, lelki gyakorlatok A gyermekekben kialakítani, hogy a másik emberben Isten képmását lássák. - Karitatív tevékenységek - Tanulópárok kialakítása - Jó cselekedetek gyűjtése	Igazgatóhelyettes, Egyesületekkel, civil szervezetekkel kapcsolatot tartó pedagógus, osztályfőnökök
Az emberi élet védelmére nevelés	Közös játékok során vigyázni egymás testi épségére. Példaképek állítása.	pedagógusok
Igazság, igazságosság és a béke szolgálata	Konfliktusok kezelése Isten igazságossága nem egyenlő a világ igazságával - feldolgozása Példaképek állítása	Pedagógusok, Osztályfőnökök
Emberi hivatás elkötelezett vállalása	Felelősségteljes tanulás Példaképek állítása	Pedagógusok, Osztályfőnökök
Az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadságjogok védelme és megtartása	„Nem minden válik hasznunkra, amit szabad.” Szabadság-szabadosság Meddig terjed az ember szabadsága? Mikor sérül a másik ember szabadsága?– beszélgetés, játék	Felső munkaközösség

3.1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető keresztény erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A teremtet világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a szeretetkapcsolat, áldozatvállalás örömeinek megélése. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelése, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

3.1.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Feladataink

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,

- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- a szexuális fejlődés

területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
    - testnevelés órák;
    - játékos,
    - az iskolai sportkör foglalkozásai;
    - tömegsport foglalkozások;
    - úszásoktatás;
  - b) a helyi tantervben szereplő **Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Testnevelés és sport** tantárgyak tananyagai
  - c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
  - d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó program szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
  - e) az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:
    - csecsemőápolási, táplálkozási, kerékpár- vagy gyalogtúra
  - f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
    - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
    - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

3.1.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
  - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Vöröskereszttel; a védőnői szolgálattal
  - tanulóink lehetőség szerint bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évfolyamon elsősegélynyújtó foglalkozást tartunk védőnő közreműködésével;

Évfolyam	Témakörök
Minden évfolyamon	<ul style="list-style-type: none"> - balesetek megelőzése - elsősegélynyújtás alapismeretek - elsősegélydoboz - nyári balesetek - téli balesetek
1. évfolyam	- Sérülések és megelőzésük (szemsérülés, orrvérzés, fogbalesetek,
2. évfolyam	- Balesetek és megelőzésük (közlekedési, iskolai, otthoni; kerékpár, autó, víz, áramütés)
3. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Sebek , vérzések és ellátásuk - Érzékszerveink sérülése

4. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Hő ártalmak (égés, fagyás) - Áramütés - Csípések, harapások, marások
5. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Tudatzavarok (ájulás, eszméletvesztés stb.) - Belgyógyászati elsősegély (allergiás reakció, szédülés stb.)
6. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Sport sérülések - Törések, rándulás, ficam
7. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Mérgezések - Vegyszer okozta sérülések
8.évfolyam:	<ul style="list-style-type: none"> - Diszko balesetek - Súlyos sérültek és ellátásuk (koponya sérült, gerincsérült, mellkasi-hasi sérülések, újraélesztés)

3.1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak.

lódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

3.1.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával tölti.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tart.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrzi.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezi az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- Tanórai munkáját a tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi.
- A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat tart, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- Intézményi szentmisén való részt vétel.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

7. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- A tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés lehetőségei

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

10. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.

- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeikben.

13. Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.

- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem, érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

3.1.8. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

1. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.

- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadóórákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet, osztályfőnöki munkaterv szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.

- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az elektronikus osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Megnyitja és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi a tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával elősegíti a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a tanulóhoz. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelőmunkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.

- Tervezett fogadóórák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

3. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Szentmisére járás
- Felekezethez tartozás
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya

- Szaktárgyi dicséretetek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicséretetek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicséretetek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
  - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakgimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).

- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

4. Az osztályfőnöki órák témái

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Egy-két alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

3.1.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

a különleges bánásmódot igénylő tanulókat:

- a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a hallássérült (nagyothalló), és a beszéd fogyatékos gyermekeket
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;

valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulótanulók fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével történik. A tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – a szakértői javaslatban meghatározott óraszámban egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi a sajátos nevelési igénynek megfelelő pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - a fogyatékoság típusának megfelelő gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - a helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.
  - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
  - a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
  - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
  - képességfejlesztő játékok, eszközök,
  - számítógépek fejlesztő programokkal.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás és a fejlesztő foglalkozás

A habilitációs, rehabilitációs ellátás és a fejlesztő foglalkozás elvei

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység és a fejlesztő foglalkozás céljai és feladatai

- A hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A gyógypedagógiai tanár/terapeuta kompetenciája

- Közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő - tevékenységek tervezésében
- Programok, programcsomagok összeállítása
- A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés
- Javaslat a speciális segédeszközökre
- Javaslat a környezet kialakítására
- Együttműködés a többségi pedagógussal

Dokumentáció

Az egyéni fejlesztési terv elemei

- A tanuló személyi adatai
- Szakértői véleményének kelte, diagnózisa
- Javasolt fejlesztési területek
- Kötelező felülvizsgálat éve
- A fejlesztés általános területei
- A fejlesztés speciális területei

A tanügyi nyilvántartás dokumentumai

Törzslap: fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, székhelyét, a szakvélemény számát, kiállításának keltét és az érvényesség

Osztálynapló: fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, székhelyét, a szakvélemény számát, kiállításának keltét és a kontrollvizsgálat időpontját.

A feljegyzések rovatban meg kell említeni a tantárgyi, valamint az értékelés-minősítés alóli felmentéseket, pontos hivatkozással.

Bizonyítvány: fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, a szakvélemény számát és a foglalkozáson való részvétel tényét.

A habilitációs, rehabilitációs foglalkozások dokumentálása

A Tü. 356. r. számú Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlődési lap külvénének és betétívénének vezetésével történik.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztő foglalkozásának dokumentálása a Tü 350.r.számú Egyéni fejlesztő napló vezetésével történik.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FEJLESZTŐ PROGRAMJA

Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

Intézményünk az alapító okiratban meghatározottak alapján biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók köréből

apszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

a hallássérült (nagyothalló) tanulók

a beszéd fogyatékos tanulók integrált oktatását, nevelését, fejlesztését

Törvényi háttér:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Célok:

Közös célunk a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása. Pedagógusainknak lehetősége van az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken való részvételre. Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül. A sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazásával alkalmazkodunk a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

Feladatok:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező **pedagógus**.

Feladata:

- a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- b) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- c) tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében - a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - **gyógypedagógus**, gyógypedagógiai tanár vesz részt.

Feladata:

a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

b) javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);

c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;

d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;

e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;

f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;

g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;

h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;

i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények végzik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségével a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Tárgyi feltételek, segédletek, eszközök:

Intézményünkben az SNI tanulók részére felszerelt fejlesztő terem biztosított, amelyben a szakértői bizottság szakvéleményében előírt heti óraszámában a kötelező tanórákon felül pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások zajlanak. Eszközeink:

tükör

szőnyeg

falitábla

CD-lejátszó

laptop

asztali számítógép (fejhallgatóval)

az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök (munkafüzetek, feladatlapok, foglalkoztatók, tankönyvek, demonstrációs anyagok, fejlesztő játékok, eszközök, számítógépes programok, szakkönyvek stb.)

pihenősarok,

1. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei:

- A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.
- Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, szükség esetén

pszichológus és egyéb szakemberek bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

— Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatást kap az osztálymunkában résztvevő pedagógus, szaktanár, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

— Érvényesítjük a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben az intézményvezető a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés ad.

— A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerésére, tehetségük gondozására, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: neheztett a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok eseté

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásai vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkúliaredukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló **viselkedésszervezési problémák**, amelyek az érzelmi kontroll, ön,- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

a) a gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

b) a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációs feladata.

2. A hallássérült (nagyothalló) tanulók

A többségi pedagógus feladatai:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár feladatai:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;

- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában

Kiemelt fejlesztési feladatok

— Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

— A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul- és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

— A családi életre nevelés

— A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

— Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek. Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés és a kapcsolattartás formáinak megismertetése, elsajátítása, gyakorlása. Fontos a hallássérültek számára készült feliratozott műsorok, filmek használata.

— Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlat orientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatban tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények). Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kulturális kincsek megismeréséhez.

— Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

Minél fiatalabb életkortól kezdődően tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Tudatos pedagógiai segítséggel kell lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeretek gyűjtését.

— A tanulás tanítása

A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképességzavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés. Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát. A hatékony tanulás módszereinek elsajátítása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

— A testi és lelki egészségre nevelés

Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el. Emellett a sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében, így segítve az indulatok kezelését.

A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.

Fontos a szenvedélybetegségeket megelőző programok, illetve a biztonságos internet-használat megismertetése.

Lényeges az érzelmek, indulatok, belső feszültségek nem verbális módon való kifejezése akár a művészetek (képzőművészet, tánc) akár a sport terén. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelem, az indulat kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.

Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.).

— Pályaorientáció

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket.

— Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokoltá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódról tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A Nat-ben és a választott kerettantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel egészülnek ki, így a kompetenciák fejlesztésénél ezeket is figyelembe kell venni.

— Anyanyelvi kommunikáció

Kiemelt feladatok

- a beszédértés fejlesztése
- a szövegértő olvasás fejlesztése
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés
- a beszéd használata
- az írásbeli kifejezés fejlesztése

— Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelv elsajátítására való képességet jelentősen befolyásolja a hallássérült tanuló hallásállapota, szókincs, nyelvi kommunikációs szintje. Az idegen nyelv tanulása-

nál a gyermek egyéni képességeihez alkalmazkodva a nyelv megismerése és elsajátítása, illetve a köznap élethelyzetekben, vagy egy adott szakmával kapcsolatos kifejezések megértése és használata lehet a cél.

— Matematikai kompetencia

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs, és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol/hat/ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl. vásárlás, mérés, bankolás, térbeli tájékozódás, tapasztalatok) tanórai modellezése valamint verbális megfogalmazása. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata.

Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükségük.

— Természettudományos és technikai kompetencia

A hallássérült gyermek/fiatal a környezetéről elsősorban a látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük. (Pl. terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

— Digitális kompetencia

A hallássérültek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép és ezen keresztül az internet. Használatát nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében. Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is. Ajánlott a szabályos tízujjas gépirás elsajátítása (gépirást tanító program). Az ok-okozati összefüggéseket nehezen ismerik fel, ezért szükséges az IKT használatának során felmerülő valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésének oktatása.

— A hatékony, önálló tanulás

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. Munkába állásuk, karrierépítésük a kommunikációs lemaradásuk miatt nehezí-

tett, ezért ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata).

Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (lehetőség szerint könyvtár).

— Szociális és állampolgári kompetencia

A hallássérült gyermeket/fiatalt támogatni kell sérülésének, és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. A megfelelő társas kapcsolatok kialakításának képessége nagy szerepet játszik, az udvarias viselkedés és a későbbi társadalmi beilleszkedés során. Individuális beállítódásuk, gondolkodásuk miatt fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés.

Érdekvédelmi ismereteik alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer valamint jogi lehetőségeik érvényesítésének ismerete elengedhetetlen.

— Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Minél korábbi életkorban (5. osztálytól) fontos az iskolák életpálya építést megalapozó, pályaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltságra, innovációs készség kialakítására.

— Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nem csak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, bőrtárgy készítés, fotózás, kézimunka, gyöngyfűzés, ékszerkészítés) lehetnek az önkifejezés eszközei, melyek a későbbi megfelelő pálya-választást is befolyásolhatják.

A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja

A szurdologopédiaifoglalkozásokat a gyermek állapotához igazodóan egyéni vagy kiscsoportos formában szervezzük.

Az egyéni anyanyelvi nevelés keretében történik:

- a nyelvi kommunikáció megindításának támogatása,
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása.

- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása illetve a meglévő hibás hangok korrekciója,

- a szupraszegmentális elemek megfelelő használatának tudatosítása, a helyes beszéd-prozódia állandó gyakorlása,

- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója

- a szókincs folyamatos bővítése, a szavak, kifejezések értelmezése

Kiemelt feladat a tehetséggondozás, melynek keretében megvalósul:

Az átlagnál jobb nyelvi képességekkel rendelkező tanulók anyanyelvi kompetenciáink kiemelt fejlesztése a következő területeken:

- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével;

- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban;

- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata;

- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;

- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;

- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése.

A kiemelkedő matematikai – logikai gondolkodással bíró tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztése és szövegértési kompetencia – szintjének olyan szintre emelése, amely képessé teszi őket a matematikai szöveges feladatok megértésére.

Az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden műveltségi területen, amely képessé teszi tehetséges tanulóinkat a verbális, hangzó és képi kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértésére és feldolgozására, ezzel az önálló tanulás képességének gyakorlására.

3. A beszédfogyatékos tanulók

A beszédfogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. A beszédfogyatékos tanuló a szakértői bizott-

ság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerésére, tehetségük gondozására, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással.

A NAT alkalmazása

Fejlesztési területek, nevelési célok:

A beszédfigyelmetes tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadók, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés. Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Kiemelt feladat az önálló családi életre való felkészítés, az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése. Nagy jelentőséggel bír az együtt érző, segítő attitűd kialakítása, a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása. A tanulóknak ismeretet kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén. A beszédfigyelmetes tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

— Testi és lelki egészségre nevelés

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló önismeretének fejlesztése, a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést.

— Médiatudatosságra nevelés

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

— Pályaorientáció

A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A felső tagozatban tantárgyak tananyagtartalmainak közvetítése során a pedagógusok ismertessék meg a beszédfogytékos gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról.

— Tanulás tanítása

A beszédfogytékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretelsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfogytékos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Kulcskompetenciák fejlesztése

— Anyanyelvi kommunikáció

– a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfogytékosság által érintett területeket

– az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása

– a beszédértés és olvasás értés fejlesztése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását

– amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás

- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)

- a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszédfogytékosság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása

- számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)

- a beszédfogytékos gyermek motiválása a tananyag és a tanuló közötti emocionális viszony kialakításával

- a pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában

- a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában

— Idegennyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszédfogytékosság által érintett területeket.

A beszédfogytékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszédfogytékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Fontos pedagógiai cél a beszédfogytékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

— Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai

szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

— Természettudományos és technikai kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük, az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.

Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszéd fogyatékos tanulókhoz.

— Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszéd fogyatékos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszéd fogyatékoság kevés hátrányt jelent. Feladatunk azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek meg-

könnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.

Főként az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat. Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszédfigyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékelje azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszédfigyétékosságból eredő hátrányokat minimalizálni.

Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése azt követően, hogy a gyermeket a klaviatúra használatára megtanítottuk

— Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszédfigyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszéd fogyatékos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

— Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképesség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszéd fogyatékos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő – és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.

A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.

— A hatékony, önálló tanulás

A beszéd fogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlásokat a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük.

Műveltségi területek:

— Magyar nyelv és irodalom

– olvasás-, írástanítási módszerként beszéd fogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott;

- a súlyos beszéd fogyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;

- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

— Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idegen nyelvek

A beszéd fogyatékoság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

Pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia.

B) Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)

F) A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében

A beszéd fogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszéd fogyatékoság eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A/1 Nyelvi fejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség)

Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszéd illetve nyelvi produkciója jelentős mértékben elmarad a biológiai életkorához képest. Az akadályozott illetve hiányos nyelvi produkció a nyelv többszintű sérülésében a beszédészlelés, beszédmegértés, valamint a nyelvi kifejezés területén jelentkezhet.

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőképesség többszintű összetevőjének (beszédészlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rend-

szer, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

A/2 Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiaja komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- relaxációs gyakorlatok
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás és és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.

A/3 Hadarás

A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotónia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiaja komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,

- helyes légzéstechnika kialakítása,
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

A/4 Diszfónia

A hang illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

A/5 Orrhangzós beszéd

Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik.

Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás.

Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédizomzat fejlesztése
- a lágyszájpad izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

A/6 Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése

- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesíráskészség javítása

A/7 Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

A halmozottan sérült beszéd fogyatékos tanuló

A beszéd- és nyelvi teljesítmények súlyos zavarai egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. Nem ritka a nyelvfejlődési zavar hadarás-dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ehhez olvasás-, írás-, helyesírás-, számolási nehézség társulhat. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője. Más esetekben a beszéd fogyatékosághoz társuló mozgásszervi, érzékszervi, pszichés fejlődési zavarai nehezítik a fejlesztést. A velük való foglalkozás a logopédia és a társuló fogyatékoság gyógy-pedagógiai módszereinek kombinációjával, egyéni fejlesztési terv alapján történik, személyre szabott értékeléssel.

A tehetséggondozás

A tehetséggondozás céljai az optimális fejlődés segítése érdekében:

- a korai felismerés
- a tehetségek számbavétele,
- a tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő diákok számára a fejlesztés színtereinek meghatározása,
- a hiányosságok, gyengeségek okainak felderítése, egyedi segítségnyújtás vagy szakmai irányítás,
- az esélyegyenlőség megteremtése, a hátrányban szenvedő diák képességeinek fejlesztése.

A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;

- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3.1.10. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az Diákönkormányzat az iskolával tanulói jogviszonyban álló diákok érdekképviselői, érdekvédelmi fóruma.

A diákönkormányzati képviselők kapcsolatot tartanak az őket delegáló tanulóközösségekkel, az igazgatóval, az iskolavezetéssel, a nevelőtestülettel.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- az intézményben működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetésének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét - az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

3.1.11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,

- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

3. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzat-hoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülői közösséggel.

6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyetteseinél;
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél
  - az óvodai tagintézményben

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az intézmény fenntartójával:
Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye
6301 Kalocsa, Szentháromság tér 1.
  - EKIF
Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága
6120 Kiskunmajsa, Csontos K. u. 2.
  - Római Katolikus Plébánia, Egyházközség, Jánoshalma
6440 Jánoshalma, Béke tér 11.

- A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivattal:
 Jánoshalma Város Önkormányzat,
 Polgármester Hivatala
 6440 Jánoshalma, Béke tér 1.
- A területileg illetékes járási hivatallal
 Jánoshalmi Járási Hivatal
 6440 Jánoshalma, Béke tér 1.
- A területileg illetékes tankerülettel
 Kiskőrösi Tankerületi Központ
 6200 Kiskőrös Petőfi tér 2.
- A katolikus pedagógiai intézettel:
 Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet
 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
- A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:
  - Gyermeklánc Óvoda és Bölcsőde
 6440 Jánoshalma, Radnóti M. u. 12.
  - Hunyadi János Általános Iskola Gimnázium és Szakgimnázium
 6440 Jánoshalma, Radnóti u.13.
  - VM Kelet- magyarországi Agrárszakképző Központ,
 Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium
 6440 Jánoshalma, Béke tér 13.
  - Lajtha László Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
 6440 Jánoshalma, Kossuth utca 3.
  - Felső-Bácskai Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
 6440 Jánoshalma, Molnár János utca 4.
- A területileg illetékes nevelési tanácsadóval:
 Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
 Kiskunhalasi Tagintézménye
 6400 Kiskunhalas, Csónak u. 2.
- A területileg illetékes szakértői bizottsággal
 Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
 Bácskai Szakértői Bizottsági Tagintézmény

6500 Baja, Szegedi u. 2.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató Szent Anna Katolikus Iskoláért Alapítvány kuratóriumával.

- Az alábbi közművelődési intézményekkel:

Imre Zoltán Művelődési Központ

6440 Jánoshalma, Kossuth u. 3.

- Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

- Honvéd Kaszinó Kulturális Egyesület

6440 Jánoshalma, Kossuth u.1.

- Összefogás Jánoshalmáért Egyesület

6440 Jánoshalma, Deák Ferenc utca 45.

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat

6440 Jánoshalma, Béke tér 11.

- Jánoshalmi Horgász Egyesület

6440 Jánoshalma, Bem utca 102.

- Jánoshalma Város Cigány Érdekképviselői Szervezete

6440 Jánoshalma, Béke tér 1.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató és a szervezési igazgatóhelyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a Jánoshalmi Járóbeteg-Szakellátó Központ (6440 Jánoshalma, Petőfi S. u.1.) illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a Gyermeklánc Óvoda és Egységes Óvoda-Bölcsőde, Család-és Gyermekjóléti Központ - Család- és gyermekjóléti szolgálat (6440 Jánoshalma, Dózsa Gy. u.93.) gyermekjóléti szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.

5. Az iskola helyiségeit, épületét az igazgatóság döntése alapján térítésmentesen

használhatják a törvényesen bejegyzett gyermek- illetve ifjúsági szervezetek, valamint társadalmi egyesületek helyi csoportjai.

6. A gyermekek óvoda-iskola átmenetének segítése, fejlesztésének céljából a két intézményegység közösen működtet munkacsoportot.

3.1.12. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
  - különbözeti vizsga
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,

- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)
közölni kell.

7. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
	VIZSGA	
ALSÓ TAGOZAT		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Matematika	ÍRÁSBELI	
Hittan		SZÓBELI
Környezetismeret		SZÓBELI
FELSŐ TAGOZAT		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Matematika	ÍRÁSBELI	
Hittan		SZÓBELI
Történelem		SZÓBELI
Természetismeret		SZÓBELI
Fizika	ÍRÁSBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	
Biológia		SZÓBELI
Földrajz		SZÓBELI
Informatika	GYAKORLATI	

3.1.13. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, és átvételének elvei

1. Iskolánknak nincs a kötelező beiskolázási körzete, a szülő/gondviselő saját döntése alapján íratja be gyermekét az iskolánkba.
2. A tanulók felvételének előfeltétele a római katolikus vallás elfogadása.
3. A felvétel során előnyt élvez az a gyermek, akinek közeli rokona jogviszonyban áll intézményünkkel, aki plébánosi (lelkészi) ajánlással rendelkezik.
4. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
5. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - szükség esetén a nevelési tanácsadó véleményét
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
6. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot
  - szükség esetén a nevelési tanácsadó véleményét
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
7. A tanulók átvételéről a szülő kérésének, vallásgyakorlással kapcsolatos nyilatkozatának (kötelezettség vállalása a házirend idevonatkozó szabályainak megtartása tekintetében), plébánosi (lelkészi) ajánlás függvényében, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
8. Ha az átvételt kérő tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – amennyiben a tanuló iskolájának pedagógiai programja lényegesen eltér iskolánkétól (pl. nem tanulta tantárgyunkat) a tanuló az évfolyam tantárgyi követelményeiből a tantárgy jellegének megfelelően szóbeli, írásbeli (illetve mindkettő) különbözeti, vagy osztályozó vizsgát tesz. A vizsgához felzárkóztató segítséget nyújtunk. A vizsga letételére szükség esetén egy tanév türelmi időt biztosítunk. A vizsga jellegéről, módjáról, időpontjáról az intézményvezetés a szülőt az átvételkor írásban értesíti.

3.1.14. Óvoda-iskola átmenet segítése

Nevelési munkaközösség

Óvoda iskola átmenetet segítő munkacsoport

Tagjai:

- nagycsoportos óvodapedagógusok
- elsős tanítók
- leendő elsős tanítók

A munkaközösséget segítő személyek intézményünkben: igazgató, óvodai tagintézmény vezető, plébános, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős.

Célok:

- Óvoda és iskola nevelési stratégiájának, módszertanának egymáshoz való közelítése
- Iskola iránti pozitív érzelmi viszonyulás, motiváció felkeltése és fenntartása, tanulásra motiváló környezet létrehozása, sikerélményhez juttatás
- A gyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Szocializációs különbségek csökkentése
- Személyes kapcsolat kialakítása a szülői házzal
- Módszertani megújulás, módszerek, tapasztalatok cseréje
- Közösségépítés

Színterei:

- Intézményi ünnepek megemlékezések

- Leendő elsős tanítók részvétele az óvodai tanévzáró, óvodapedagógusok részvétele az iskolai tanévnyitó ünnepségen
- Szakmai együttműködés a közös megbeszéléseken, értekezleteken
- Tehetséggondozás az óvodában

Várható eredmények:

- Közösségi kapcsolatok, összetartozás erősebbé válása
- Szülői ház és iskola kapcsolatának erősítése
- Tanulmányi előmenetel nehézségeinek és a magatartási zavaroknak a csökkenése
- Iskolakezdéssel kapcsolatos szorongások csökkenése

Ütemterv

CÉL	FELADAT	TEVÉKENYSÉG	FELELŐS, ERŐFORRÁS
Projekt kidolgozása munkamegosztás elkészítése	Óvoda-iskola átmenetet segítő munkacsoport gyűlése	Csoport tagjainak, vezetőjének kiválasztása, munkaanyag előkészítése	Érintett pedagógusok
A szülői házzal való ismeretség kialakulása	Óvodai szülői értekezlet, leendő elsős tanítókkal	A pedagógiai program ismertetése	Leendő elsős tanítók
A programba bekapcsolódó gyermekek státuszfelmérése	Bemeneti mérések	Mérések elvégzése	Leendő elsős tanítók, óvodapedagógusok, fejlesztő pedagógus
Az iskola és a tanítók megismerése. A személyes kapcsolatok mélyítése	Kukucskáló	A projekt tervezése, helyszínek berendezése, meghívók küldése, lebonyolítás	Csoportvezető, alsós tanítónők, idegen nyelvet tanító tanárok
A gyermekcsoporttal való személyes ismeretség kialakulása	Leendő elsős tanítók látogatása az óvodákban	Részvétel a csoportfoglalkozásokon, tapasztalatok megbeszélése,	Leendő elsős tanítók
Együttműködés, az iskolai beilleszkedést segítő módszerek átadása. Egységes értékrend szerinti stratégia kialakítása	Óvónők látogatása az iskolában	Látogatás lebonyolítása A tapasztalatok megbeszélése, további együttműködési lehetőségek megvitatása	Volt nagycsoportos óvodapedagógusok, elsős tanítók

A fejlesztési tervek megvalósításának számszerűsítése	Kimeneti mérések	A felmérések elvégzése, értékelése, eredményeinek ismertetése	Csoportvezető osztálytanítók
Munkaterületek azonosítása	Fejlesztési tervek elkészítése	Dokumentáció elkészítése	Elsős tanítók
A tanulók környezetének megismerése. A szülők motiválása a közös munka érdekében.	Kapcsolatfelvétel a szülőkkel	Szülői értekezlet megtartása Közösségformálás	Elsős tanítók

Beiskolázási programsorozat

Óvoda-iskola átmenet segítése céljából beiskolázási programsorozatunk végigkíséri a gyerekeket a nagycsoport évében. Nagyon fontos az óvoda és iskola közötti jó kapcsolat fenntartása, a szülőkkel való kapcsolattartás. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők és nagycsoportosok megismerhessék a leendő tanítójukat.

Ennek a kezdeményezésnek több célja van:

- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának megismerése.
- Módszerek, tapasztalatok cseréje.
- Az iskolánkba történő beiskolázási kedv növelése a szülők körében.

Ezekén kívül lehetőséget teremtünk az óvodásoknak és a szülőknek, valamint az óvodapedagógusoknak, hogy megismerjék az iskolánkat, az itt folyó életet (pl.: nyílt tanítási nap, játszónap).

3.2. HELYI TANTERV

3.2.1. A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

1. Iskolánk helyi tanterve a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. módosított rendelete alapján készült el.
2. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre szabad időkeretet a kerettantervben szereplő tananyag elmélyítésére, ismételésre, rendszerezésre használjuk fel.
3. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson, valamint 1-3. osztályban az idegen nyelv oktatására fordítottuk

Óraterv- 1-4. évfolyam				
A bevezetés tanéve	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5+2
Idegen nyelvek	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4
Hittan (erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra			1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5

Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Összes tervezett óraszám	24	24	24	25
Maximális órakeret	24	24	24	25
Hittan	1	1	1	1
egyéb foglalkozások: német nyelv	2	2	2	2
egyéb foglalkozások: angol nyelv	2	2	2	2

Óraterv – 5-8. évfolyam				
A bevezetés tanéve	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3+1	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Hittan (erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	1			
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28

Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	28	28	30	30
Maximális órakeret	28	28	30	30
Hittan	1	1	1	1
egyéb foglalkozások: német nyelv	2	1	2	2
egyéb foglalkozások: német nyelv	2	1	2	2

- Iskolánkban a tanulók 1. osztálytól kötelezően választhatnak az angol és a német nyelvek közül. Idegen nyelvi csoport min. 8 fő esetén indul.
- Alsó tagozaton a testnevelés és sport tantárgyon belül heti három testnevelés órát és két néptánc órát tartunk felmenő rendszerben.
- Felső tagozaton a testnevelés és sport tantárgy heti két órában sporttevékenységet folytató tanuló kérése alapján sportegyesület által tartott órával váltjuk ki.

A kivezetésre kerülő órakeret

Óraterv- 1-4. évfolyam				
A kivezetés utolsó tanéve		2020-2021	2021-2022	2022-2023
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6+1
Idegen nyelvek	2	2	2	2+0,5
Matematika	4	4	4	4+1
Hittan (erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan	1	1	1	1

egyéb foglalkozások: német nyelv	2	2	2	2
egyéb foglalkozások: angol nyelv	2	2	2	2

Óraterv – 5–8. évfolyam				
A kivezetés utolsó tanéve		2020-2021	2021-2022	2022-2023
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3+1	3	3
Matematika	4+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hittan (erkölcstan helyett)	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan	1	1	1	1
egyéb foglalkozások: német nyelv	2	1	2	2
egyéb foglalkozások: német nyelv	2	1	2	2

3.2.2. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka segédleteként a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, munkáltató tankönyv, térkép stb.) rendelhetnek, melyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. A tanév folyamán használnak a tananyag feldolgozásához a könyvtár állományában lévő olyan tartós tankönyveket, munkafüzeteket is, melyek már vagy még nem szerepelnek a hivatalos tankönyvjegyzéken.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
6. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

3.2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A tanórák hatékonysága érdekében csoportbontást alkalmazunk.

Csoportbontások alkalmazásának elvei:

- Elengedhetetlen a tanulók folyamatos egyéni korrekciója (pl.: idegen nyelv).
- A tanulók különböző képességszintje, továbbtanulási szándéka amennyiben célszerűvé teszi, csoportok alakíthatók.
- Az idegen nyelv oktatása során tanulócsoport legalább öt fővel szervezhető, s lehetőség szerint a létszám ne haladja meg a 14 főt.

A csoportbontások rendje:

- Nyelvoktatás esetében létszámarányosan
- Magyar és matematika tantárgyakból 5-8. évfolyamon, ha az osztálylétszám indokoltá teszi és a bontott csoportok létszámai eléri a törvényben meghatározott osztálylétszám minimumot. Az alapcsoport 16 fő felett költségvetés függvényében tovább bontható.
- A magyar, matematika és idegen nyelv tárgyak csoportbontásban történő oktatása esetén félévente a szülő, a tanító illetve a szaktanár kezdeményezheti a csoportváltást, melyet az igazgató az egyeztető megbeszélést követően hagy jóvá vagy utasít el.

Napközis csoportok, tanulószobai csoportok szervezése:

Napközis csoportok, tanulószobai csoportok szervezésénél az osztály létszámokra vonatkozó szabályokat alkalmazzuk.

3.2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Az iskola helyi tanterve a tanulók számára az alábbi kötelezően választható tantárgyak tanulását biztosítja:

- 1. évfolyamtól: angol vagy német tantárgy
- 1. évfolyamtól: római katolikus hittan vagy keresztény felekezetek által biztosított hittan

Választható foglalkozások:

- Tehetséggondozás
- Tanórásra való felkészülés
- Mindennapi életre nevelés
- Szakkör
- Tömegsport

A tanulónak nincs lehetőségük a pedagógusválasztásra.

3.2.5. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A következő meghatározó elveket kell figyelembe venni:

- a házi feladat meghatározásához a tanórán elegendő időt kell hagyni, hogy a tanulók tudomásul vegyék, feljegyezzék és megértsék azt
- a házi feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, és biztosítani kell a tanulók életkori sajátosságaiból adódó szabadidő szükségletet
- a házi feladatok a tananyaghoz kapcsolódjanak, annak alkalmazását tegyék lehetővé
- nem kellően feldolgozott, a tanulók számára nem kellően tisztázott tananyagból felesleges házi feladatot feladni
- az otthoni feladatok mennyisége és minősége célszerűen szolgálja
  - az ismeretszerzést,
  - az ismeretek begyakorlását,
  - a készségek fejlesztését
- a házi feladat nem lehet a tanulói túlterhelés tényezője

A házi feladat lehet:

- szóbeli,
- írásbeli munka,
- elektronikus formátumú

A házi feladatok célja, hogy a tanulók:

- elkészítésükkel elmélyítsék az órán tanultakat,
- megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket és
- segítsék a logikus gondolkodás kialakulását és fejlesztését

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.
- Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgytól is.

Házi feladatok lehetnek:

- munkafüzetekből, feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házi dolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka,
- számítógépes feladat

A házi feladat meghatározásának helyi korlátai:

- a házi feladat nem lehet büntető jellegű
- házi feladatot ünnepnapra, hétvégére csak a szokásos hét közbeni mennyiségben szabad feladni, szem előtt tartva, hogy a pihenőnapoknak a tanuló számára is kapcsolódást kell jelenteni
- hosszabb szünetekre is az előzőeket figyelembe véve kell eljárni

3.2.6. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Általános szabályok

- Tanulóink beszámoltatása, az ismeretek számonkérése terén az írásbeliség és szóbeliség megfelelő arányának betartására és megfelelő gyakoriságára törekszünk.
- A tantárgyi értékelések csak a tantervi követelmények teljesítésére vonatkozhatnak, a tanuló magatartását nem vehetik figyelembe.

Az ellenőrzés, a beszámoltatás, számonkérés, értékelés kritériumai:

- pedagógiaileg legyen kifogástalan, a tanuló részéről is ismert,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, nem kampányszerű,

- sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
- módszertanilag változatos,
- konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
- lehetőség szerint kollektív: vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is,
- természetes kísérője legyen a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör,
- adjon pontos visszajelzést a tanulónak, a szülőknek, az iskolának a tanuló ismereteiről, tudásáról, az esetleges hiányosságokról,
- fejlessze a tanuló önértékelésének képességét.

A beszámoltatások, számonkérések formái

- szóbeli: önértékelés, társak munkájának értékelése, beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, csoportmunka esetén összefoglaló előadása, művészetoktatásban szóbeli vizsga stb.
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, házi dolgozat, füzet, munkatankönyv, munkafüzet, írásbeli vizsga, IKT eszközökkel készített tanulói prezentációk, képgyűjtemények, felhívó plakátok, hírek, képek készítése, gyűjteménybe rendezése stb.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, mérési gyakorlat stb.

A pedagógus tervezi meg tanóráin az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Az írásbeli beszámoltatás, számonkérés rendje

- A tanulás-tanítás folyamatában a felméréseket a tantárgy sajátosságainak megfelelő rendszerességgel végezzük.
- Tanulóink indokolt esetben – pl.: 2-3 órát is meghaladó hiányzás – ugyanabból a tantárgyból javító dolgozatot írhatnak. Mindkét érdemjegy a naplóba, ellenőrzőbe kerül.
- A témazárókat, felmérőket százalékosan is kimutatjuk.
- Az egyes tantárgyakhoz készült központi tudásszintmérő feladatlapoknál az azokban javasolt ponthatárokat alkalmazzuk.
- A százalékhatárokról tanév elején a tanulókat és a szülőket is tájékoztatjuk.

3.2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Az ismeretek számonkérésének követelményei:

1. Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.
2. Az objektív, igazságos értékelés. Az osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.
3. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.
4. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliséget is. Még a „feladatmegoldó” tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.
5. Minden tantárgy félévente minimum három érdemjeggyel zárható le.
6. A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
7. A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.
8. A félévi és év végi értékelés:
  - kitűnő: minden tantárgyból jeles vagy kitűnő minősítést kapott
  - jeles: legfeljebb két tantárgyból jó, minden más tantárgyból jeles vagy kitűnő minősítést kapott.

Az értékelés formái

Személyes szóbeli értékelés

A motivációs rendszerben kiemelkedő szerepe van a személyre szóló értékelésben. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló és motiváló.

Többféle módon jelenhet meg:

- A pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő szinte minden pillanatban megjelenő megnyilvánulások.
- A közösen végzett tevékenységekben megjelenő tudatos, rendszeres szóbeli értékelés.
- A pedagógus hosszabb beszélgetése, helyzetfeltárása gyerekekkel, szülőkkel.

Írásbeli szöveges értékelés

- A tanulók írásbeli munkájához fűzött részletes megjegyzések, kiegészítések.
- Első osztály félévétől második osztály félévéig félévkor és év végén szöveges értékelést készítünk a tanulók teljesítményéről, munkavégzéséről tantárgyi képességének fejlődéséről. Tanév közben a tantárgyi témakörök végén témazáró dolgozatokat iratunk, melyeket százalékosan értékelünk.
- A magatartást és szorgalmat az iskolánk által kidolgozott szempontsor alapján értékeljük. A félévi és év végi minősítés az első évfolyamon félévkor és évvégén, illetve a 2. évfolyam félévkor a törvény alapján történik:
  - Kiválóan teljesített
  - Jól teljesített
  - Megfelelően teljesített
  - Felzárkóztatásra szorul
- Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő bevonásával kell értékelnünk a tanuló teljesítményét. Fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Osztályozás

Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles / 5 /, jó / 4 /, közepes / 3 /, elégséges / 2 /, elégtelen / 1 /. Ez az értékelési forma a 2. évfolyam év végétől 8. évfolyamig történik. Az egyes fokozatok tartalmát tantárgyaktól függetlenül az alábbiak szerint határozzuk meg.

Jeles (5) érdemjegyet ill. osztályzatot kap a tanuló, ha az iskolai (tanórai) közös munkában különösen nagy figyelmet és érdeklődést mutat. Otthon feladatát állandóan, és

legnagyobbrészt segítség nélkül végzi. Az osztályban már feldolgozott tananyagról szóban és írásban bármikor érthetően számot tud adni, önálló alkalmazásában nehézsége nincs, kötelességtudata pedig társaira jótékony hatású. Amennyiben mindkét félévben valamennyi érdemjegye jeles, a tanuló szaktárgyi dicséretben részesülhet.

Jó (4) érdemjegyet ill. osztályzatot kap a tanuló, ha az iskolai közös munkában érdeklődéssel és figyelemmel vesz részt, otthoni feladatait általában segítség nélkül jól elvégzi, a már feldolgozott tananyagról szóban és írásban számot tud adni és azt némi segítséggel helyesen alkalmazni is tudja, kifejezőképességében csak kisebb hiány fordul elő, de tanulmányi kötelezettségeinek teljesítéséről kellő bizonyítékot nyújt.

Közepes (3) érdemjegyet ill. osztályzatot kap a tanuló, ha az iskolai közös munkában részt vesz, otthoni feladatait nagyobbrészt önállóan elvégzi, a már feldolgozott tananyagról szóban vagy írásban kisebb hiányokkal, tévedésekkel vagy pontatlanságokkal számot tud adni, és azt segítséggel alkalmazni is tudja, kifejezőképességében időnként nehézségei mutatkoznak, amelyeket azonban kötelességtudóan megpróbál kijavítani.

Elégséges (2) érdemjegyet ill. osztályzatot kap a tanuló, ha az iskolai közös munkában részt vesz, otthoni munkáját lényeges elemeiben elvégzi, a már feldolgozott tananyag legfontosabb részeiről szóban és írásban számot tud adni, de ismereteit csak segítséggel tudja alkalmazni, írásbeli dolgozatainak eredménye pedig legalább felerészt elégséges.

Elégtelen (1) minősítést kap a tanuló, ha az iskolai közös munkában passzív, otthoni feladatai nem vagy csak hanyagul végzi el, a feldolgozott tananyag lényeges részeiből szóban és írásban sem tud számot adni, írásbeli dolgozatainak érdemjegye, pedig túlnyomórészt elégtelen.

A félévi és év végi minősítés - osztályozás - nem lehet mechanikus művelet. A záró osztályzatnak tükröznie kell a tanuló évközi szerepléseit. Értékelni kell az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

Az értékelések rögzítésére az országosan alkalmazott tájékoztató füzetet, ellenőrző könyvet, osztályozó naplót (digitális napló), bizonyítványt használjuk.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat. A dicséreteket az ellenőrzőkben, naplókban, anyakönyvekben, bizonyítványokban is dokumentálni kell.

Mérések

A mérések azért hasznosak, mert visszacsatolnak azokhoz a követelményekhez, amelyeket mi határoztunk meg a pedagógiai munkánkhoz, és szembesítenek munkánk hatékonyságával. Ha a minőség nem megfelelő, akkor fejleszteni kell, hogy a kimenet követelményeit elérjük.

Iskolai írásbeli beszámolás formái, rendje, korlátai

Az írásbeli értékelés vizsgálja (megismerjük, elemezzük) a teljesítményt, regisztrálja a fejlődést. Diagnosztizáló, formatív és szummatív mérést a készségtárgyakon kívül minden tantárgyból végzünk.

A szaktanárok az osztályfőnökökkel osztályokra, és szaktárgyakra lebontva egyeztetik az írásbeli felmérők témáját és időpontját, a törvény által előírtak szerint, figyelembe véve a tanulók terhelhetőségét.

A tanév elején: diagnosztizáló (helyzetfeltáró)

Felmérést végzünk feladatlapon - a tanulók meglévő tudására vagyunk kíváncsiak és arra, mire építhetünk, milyen hiányosságokat kell pótolnunk, hogyan szervezzük meg az ismétlést. Ezt a felmérést nem osztályozzuk.

A tanév során:

Egy-egy témakör lezárása végén formatív felmérést iratunk.

Ezeket százalékosan értékeljük:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-30 %:	elégtelen (1)
31-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A füzetek, munkafüzetek vezetését a pedagógusok folyamatosan értékeli.

Alsós évfolyamon napi egy témazáró-felmérő íratható, felsős évfolyamokon egy, legfeljebb kettő.

Alsós évfolyamon félévkor és év végén: összegző, mérést végzünk hangos olvasásból, szövegértésből és matematikából. Az egy évfolyamra járó tanulók év végén azonos feladatokat oldanak meg.

A feladatsorokat vagy a pedagógusok állítják össze, vagy központi feladatlapokat használnak.

Felső évfolyamokon év végén összegző mérést végzünk szövegértésből, nyelvtanból, tollbamondásból. Matematikából év végén kerül sor szummatív mérés megíratására.

Májusban az aktuális évfolyamok részt vesznek az OKÉV mérésén.

1-8 évfolyamon szociometriai vagy neveltségi szintmérő vagy közösségek fejlettségi szintjére irányuló vizsgálatokat végzünk, melyeknek célja, hogy feltérképezzük a gyermekek közösségben elfoglalt helyét.

3.2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Magatartás és szorgalom minősítése

A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és a szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk az alábbiakat:

- Segítse az iskola nevelési-oktatási céljainak elérését
- Segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre is
- Az értékelés általában a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon
- Mindig legyen személyre szabott

A magatartás és szorgalom értékelésének módja

Az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollégák javaslatait. Lényeges különbségek esetében az osztályfőnöki óra keretében megvitatja azokat. A tanulók magatartását és szorgalmát havonta érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatára a testület többségi döntéssel véglegesíti az osztályzatot.

A magatartás minősítése: példás/5/, jó/4/, változó/3/, rossz/2/.

Szorgalom: példás/5/, jó/4/, változó/3/, hanyag/2/.

A magatartás értékelése

Az értékelés szempontjai:

Megfelelés az iskolai követelményeknek:

- A házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása, betartatása
- Szükség esetén aktív kiállás a rendbontók, fegyelmezetlenek ellen, az iskolai viselkedés szabályainak megtartásáért
- A közösséghez és annak tagjaihoz való viszony
- Beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének segítése
- Aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
- Segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában

A *példás* magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába.

A *jó* magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő helytelen viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

A *változó* magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösség támasztotta követelményeket csak alkalmanként követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és a rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.

Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A *rossz* magatartású tanuló a házirend szabályait általában nem tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, bomlasztja azt, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

A szorgalom értékelése

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- a motiváltság

- a tudás megszerzésének igénye
- egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény
- a tanulási folyamat
- kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés
- fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység
- plusz tevékenységek (versenyek, szakkörök, énekkar stb.)

Az értékelés módja

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

A tanulók jutalmazása a házirendben foglaltak szerint történik.

3.2.9. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei

A *környezet és az egészség* egymással szorosan összefüggő fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelőmunkánkat végezni. Feladatunknak tekintjük azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Diákjaink nem lehetnek közömbösek szűkebb és tágabb környezetük tisztasága, esztétikuma és a világ globális problémái iránt. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink a kör-

nyezetükért felelősséget érző és tenni akaró emberekké váljanak, akik az emberi alkotásokat és a teremtetett természeti értékeket tisztelik.

A pedagógiai programunk célkitűzései között szerepel az egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra nevelés:

Az egészségnevelés és környezeti nevelési alapelvek:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- a bennünket körülvevő természeti és társadalmi értékek megőrzése, védelme szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekvésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoporthoz)

Az iskola egészségnevelési elvei

- Az iskolai egészségnevelés minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, harmóniáját.
- Testünk harmonikus egyensúlyának egyik kulcsa a helyes táplálkozás.
- Felelősség önmagunkért, testi-lelki egészségünkért.
- A megfelelő tisztálkodás biztonságérzetet, jó közérzetet ad, segít a betegségek megelőzésében.
- A mindennapi frissítő mozgás fontossága.

Az iskola környezetnevelési elvei

- Az érzelmi nevelés kiemelkedő szerepet játszik abban, hogy a gyermekek értékeljék és szeressék a környező világot. A gyermekekben ki kell alakítani a környezettudatos magatartást és a jövő iránt érzett felelősségvállalás fontosságát.
- A teremtetett világ rendje iránti megbecsülést megalapozzuk a ránk bízott gyermekekben.
- Az energiatakarékos magatartás kialakításával és a fogyasztói pazarlás kerülésével (víz, villany, gáz) nemcsak a család és az iskola anyagi terhén könnyítünk, hanem tudatosan részt veszünk a világ természetes energiahordozóinak megőrzésében.

3.2.10. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján
  - az iskola minden osztályban megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
    - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
    - iskolai sportkörben való sportolással,
    - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.
    - alsó tagozaton heti két órában néptánc oktatás történik a testnevelés óra keretében

3.2.11. A tanulók fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal április, május hónapban.
2. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

3.2.12. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

1. A 2 – 8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket az adott évfolyamon a tanév végén minden tantárgyból sikeresen teljesítette, azaz legalább „elégséges” osztályzatot szerzett.
2. Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet, ha az elégtelen osztályzatok száma nem haladja meg a hármat.
3. A 2 – 8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
  - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
  - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és az igazolatlanul mulasztott tanórák száma nem haladja meg az igazoltan mulasztott óraszámot,
  - hiányzása valamely tantárgy esetén túllépi annak éves óraszámát 30%-át,
  - magántanuló volt.
4. Az első évfolyamot ismétli a tanuló, ha a tanulmányi követelményeket igazolt és/vagy igazolatlan mulasztás miatt nem tudja teljesíteni.
  5. A tantestület egyedi esetekben, sajátos nevelési igényű tanulóknál, egyéni fejlesztési program készítése mellett engedélyezheti a magasabb évfolyamba lépést.
  6. Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt követelményeket, a tanulmányokat az évfolyam megismétlésével folytathatja.
  7. A szülő kérésére az első évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

3.2.13. A nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait

Mindennapi életre nevelés

A Nemzeti alaptantervben meghatározott fejlesztési területek közül az

- Erkölcsi nevelés
- Az önismeret és társas kultúra fejlesztése
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Személyiségfejlesztés
- közösségfejlesztés

területekhez kapcsolódó tevékenységek, melynek célja a tanulók mindennapi magán és társadalmi életéhez elengedhetetlen gyakorlati és elméleti tudásának elmélyítése.

Órakeret évfolyamonként:

Alsó tagozaton a napközis foglalkozási tervekbe beépítve évfolyamonként 36 óra, heti 1 óra

Felső tagozaton a foglalkozás az órarendben meghatározott időben évfolyamonként 36 óra, , heti 1 óra

Alsó tagozat

Forma	Év-folyam	Anyag	Szakember
Téma-feldolgozás	1.	<div>Óvodából iskolába</div> <p>Testi és lelki egészségre nevelés: - szövegértelmező mozdulatokkal kísért játékok Erkölcsi nevelés: - óvodai emlékek (Az volt a legjobb... stb.) - kapcsolódó mesefilmek megtekintése, feldolgozása - játékosan a legfontosabb iskolai szabályokról (pl. kakukktojás) Önismeret és társas kultúra: - bemutatkozás játékos formákban</p>	Tanító

Téma- feldol- gozás	1.	látványi játék	Testi és lelki egészségre nevelés: - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - játékszabályok felismertetése - Csak én játszom? Önismeret és társas kultúra: - bemutatkozó és kapcsolatteremtő játékok	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Értékesítési kultúra	Testi és lelki egészségre nevelés: - helyes táplálkozás Erkölcsei nevelés: - illemszabályok ismeret - akiknek nem jut étel... - az élelem megbecsülése Önismeret és társas kultúra: - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok	Tanító
Erdei iskola	1.	Az erdő	Gazdasági, pénzügyi nevelés: - az erdő haszna Tanulási tanítása: - erdei növények és állatok megfigyelése kirándulás keretében, téri tájékozódás (kincskeresés az erdő- ben) - erdőre és nem erdőre vonatkozó képek, fogalmak szétválogatása Fenntarthatóság, környezettudatosság: - erdei „illemszabályok” - Az erdőben is van szemét? Médiatudatosság: - plakátkészítés a látottakkal kapcsolatban Pályaorientáció: - Mit csinál egy erdész?	Tanító, er- dész, biológia tanár

Pro- jekt: mese előadá- sa óvo- dában	1.	Mese	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesebeli fizetőeszközök és a valóság - számtanmesék (egyszerű szöveges feladatok) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szóbeli szövegalkotási feladatok és játékok (mese-befejezés, mesefolytatás) - meserészletek és illusztrációk egyeztetése - szóban elhangzó és filmen bemutatott mesékhez kapcsolódó megfigyelési feladatok - rövidebb mese dramatizálása és előadása óvodá-soknak <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mesefigurák készítése szórólapokból, hulladék színes újságokból (pl. papírtépes technikával) <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesék az interneten <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesteremberek a mesékben 	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Akert	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mit lehet termelni egy kertben? - zöldségmérési feladatok <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerti munkák társítása évszakokkal (digitális táb-lán) - magok csíráztatása, megfigyelés, szóbeli szövegalkotás a tapasztaltakkal kapcsolat-ban <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - faültetés <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hogyan tudom eladni a répámat? (szituációs játék) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - művelés alatt álló kertek megtekintése a városban 	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Ajáték	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olcsó és drága kifejezések használata - játékpénz és valódi pénz felismerése - több-kevesebb relációk <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szóbeli szövegalkotási játékok és feladatok (pl. kedvenc játék bemutatása) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű játékok készítése hulladékból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékreklámok megfigyelése - rövid reklámok alkotása a készített játékokhoz <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékkészítéssel is foglalkozó mester v. szülő mun-kájának megfigyelése 	Tanító, játékkészí- téssel foglal- kozó szülő v. szakember

Téma- feldol- gozás	1.	Állatok	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - több-kevesebb relációk - az állatok gondozása, olcsó és drága háziállatok <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hangfelismerési, hangutánzási játékok - állatokkal kapcsolatos megfigyelési feladatok, szó- kincsfejlesztés <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vízpart v. parkrész örökbefogadása, gondozása <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - állati eredetű élelmiszerek kiválogatása szóróla- pokból <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - látogatás egy állattenyésztéssel is foglalkozó szü- lőnél 	Tanító, állattenyész- téssel foglal- kozó szülő
Téma- feldol- gozás	1.	Barátság	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységek - zenehallgatás (a barátom kedvence) <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az igaz barátok megbecsülése - Ki a barátom? <i>A barátság</i> c. mesefilm megtekinté- se és feldolgozása <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Erdei iskola	1.	Barátunk a természet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyalogtúra - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetünk védelem - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a társas kapcsolatok erősítése - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok 	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Reggeli torna	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ötletek zenés tornára - a jó torna feltételei <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itt tornázhatok? - hála a testrészeimért <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatteremtő játékok 	Tanító

Téma- feldol- gozás	1.	Közlekedés	Testi és lelki egészségre nevelés: - az egészséges és a kevésbé egészséges közlekedési módok megismerése Erkölcsei nevelés: - szabályok betartása Önismeret és társas kultúra: - a csoport lezárását segítő gyakorlatok	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	Én és a családom	Testi és lelki egészségre nevelés: - az összetartozást segítő játékok - Miért jó a család? Erkölcsei nevelés: - a család fontossága - Örömet okoz-e a segítségem a házimunkában? - családi meserészletek Önismeret és társas kultúra: - Ha én az anyuka,apuka lennék...	Tanító
Kirán- dulás	2.	Barátunk a természet	Testi és lelki egészségre nevelés: - kerékpártúra - az erdő megismerése, tisztán tartása Erkölcsei nevelés: - közlekedési illemszabályok Önismeret és társas kultúra: - társas kapcsolatok megerősítése	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	Szeretet	Testi és lelki egészségre nevelés: - zenehallgatás - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - kapcsolódó mesefilm részletek megtekintése - Kit kell szeretnem és miért? Önismeret és társas kultúra: kapcsolatteremtő játékok	Tanító

Téma- feldol- gozás	2.	Növények	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hol vásárolhatunk növényeket? - olcsó, drága relációk - számtanmesék (egyszerű szöveges feladatok) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - növények mindenütt, „növényvadászat” (az iskola bejárása) - szókincsfejlesztő gyakorlatok, információgyűjtés írott és hangzó szövegekből, szóbeli kifejezőképesség (kedvenc növényem) - félig kész növények rajzának kiegészítése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért kell vigyázni a növényekre? <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - eladom a virágom (miért vedd meg?) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen növények élnek üvegházban? (tanulmányi séta) 	Tanító, virágter- mesztő
Téma- feldol- gozás	2.	Kertészkedés	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerti és piacos feladatok - Miért érdemes kertészkedni? <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különféle termesztett növények felismerése szövegek, képek alapján, azok rendezése (konyhakerti, szántóföldi, virágoskerti) - kerti növények dalokban, versekben, mesékben - megfigyelési feladatok (párkereső, kim, kakukktojás stb.) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetkímélő kertgondozás <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - növénytermesztéssel kapcsolatos reklámok keresése az interneten <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - művelés alatt álló kertek megtekintése a városban, esetleg egyszerűbb tevékenységekbe való bekapcsolódás 	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	Türelem	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szövegértelmező mozdulatokkal kísért játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a témához kapcsolódó mesefilmek megtekintése és feldolgozása - szituációs játékok <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító

Téma- feldol- gozás	2.	Hobby	<p>Testi és lelki egészségre nevelés: - a kapcsolódásra alkalmas hobbik</p> <p>Erkölcsei nevelés: - Zavarok-e mászt vele? - öröm forrása</p> <p>Önismeret és társas kultúra: - kapcsolatteremtő játékok</p>	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	Vers	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés: - „számos” versekkel kapcsolatos fejszámolási fel- adatok</p> <p>Tanulás tanítása: - kedvenc versek előadása - megfigyelési feladatok - egy vidám vers memorizálása - versköltés megadott szavak felhasználásával - könyvtárlátogatás - bábozás</p> <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság: - környezetvédelmet hangsúlyozó versek meghall- gatása</p> <p>Médiatudatosság: - megadott témájú versek gyűjtése internetről</p> <p>Pályaorientáció: - Ki írja a verseket?</p>	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	A vízpart	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés: - vizek haszna - Hol tudok halat venni? Árak összehasonlítása - tó környéki takarítás során gyűjtött eladható hul- ladék mérése</p> <p>Tanulás tanítása: - Mi él a vízben és a vízparton? (interaktív anyag) - összekeveredett szövegek rendezése - víztisztasági megfigyelések - a szemmel nem látható vízi élet (mikroszkópos megfigyelés)</p> <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság: - tó körüli szemétszedés</p> <p>Médiatudatosság: - felhívás a vizek védelmére (kisfilm)</p> <p>Pályaorientáció: - egy hivatásos természetvédő kalandjai</p>	Tanító, biológiata- nár, termé- szetvédő

Pro- jekt: Saláta elkészí- tése	2.	Saláták	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen salátát készítsünk? – Olcsó és drága saláták <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - választott saláta receptjének szóbeli bemutatása (otthoni információgyűjtés után) - az elkészítés megtervezése, hozzávalók beszerzése - a saláta elkészítése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kertlátogatásnál tapasztaltak felelevenítése (környezetkímélő termesztés) <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért jó ez a saláta? (szóbeli szövegalkotás) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kisfilm a szakácsok munkájáról (salátakészítéssel kapcs.) 	Tanító
Téma feldol- gozás	3.	Sport	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport létesítmények látogatása - a sport az öröm forrása - különböző sport fajták kipróbálása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sérült sportolók - sportszerűség <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megfelelő sport kiválasztásának szempontjai 	Tanító, testnevelő tanár, sportoló
Erdei iskola	3.	Rét	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a rét szerepének megismerése az erdő életközös- ségében <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyelvtörők olvasása - rétről szóló hiányos szöveg kiegészítése - kirakós (réti állatok képével) - keresztrejtvények megfejtése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a rét szerepe az állatok élővilágában (tápláléklánc) <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - figyelemfelhívó plakátok készítése a rét védelmé- nek megőrzésére <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdészek munkájának megismerése 	Tanító

Téma feldolgozás	3.	Segítőkészség	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jót tenni jó! - mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitől leszek segítőkész? - Hol tudok segíteni? <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szituációs játékok - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Téma feldolgozás	3.	Idősek	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hosszú élet titka <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az idősek tisztelete, megbecsülése, szeretete <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért jó idősnek lenni? 	Tanító, nagyszülő
Téma feldolgozás	3.	Állatok	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - állati eredetű táplálékok fontossága - állatos kiállítás megtekintése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - állatvédelem - állatok szeretete - <i>Noé bárkája</i> c. történet feldolgozása <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemutatkozó játékok - Ilyen állat lennék... 	Tanító, állatorvos
Projekt: Faliújságra kiakasztható minikönyv elkészítés	3.	Könyv	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mennyibe kerül egy könyv és miért? <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - könyvek sokszínűségének bemutatása - kedvenc könyvből egy rövid részlet felolvasása <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetvédelemről szóló könyvek gyűjtése és olvasása - könyvkészítés hulladék anyagokból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - könyvreklámok megtekintése - saját könyvünk „reklámozása” osztálytársainknak <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan készül egy könyv? (megírástól a kiadásig) 	Tanító

Téma- feldol- gozás	3.	Rovarvilág	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - milyen kárt tehet egy rovar? <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovarok tulajdonságai (külső-belső) szerinti csoportosítása - összekeveredett szövegek rendezése - fejtörők és keresztrejtvény megfejtése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovarok jelentősége (táplálékláncban) <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovar ellenes reklámok megnézése - rovarölő szerek elleni plakátok készítése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mit csinál egy rovarász? 	Tanító
Téma- feldol- gozás	3.	Kertészkedés	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kert szerepe a mindennapi életünkben <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különféle termesztett növények felismerése szövegek, képek alapján, azok rendezése (konyhakerti, szántóföldi, virágoskerti) - megfigyelési feladatok (párkereső, kim, kakukktójas stb.) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszélgetés a kertünkben élő állatokról <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különböző növény védőszeres reklámok megtekintése, negatív hatásainak megbeszélése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - milyen munkák merülnek fel egy kert gondozása kapcsán 	Tanító
Téma- feldol- gozás	3.	A gyümölcs	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a gyümölcsstermesztésből származó bevételek és kiadások összegzése <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termelő költségeinek kiszámítása (permetszerek, dolgozók) - egyszerű logikai feladatok (mennyibe kerül ha...) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - permetszerek negatív hatása a környezetre - biogazdálkodás megismertetése <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan akarják eladni a „friss” gyümölcsöket „télén” <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos foglalkozások megismerése (milyen iskolában lehet tanulni) 	Tanító, gyümölcsstermesztő

Erdei iskola	3.	Barátunk a természet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyalogtúra <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> -a természet tisztelete, óvása <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> -társas kapcsolatok erősítése 	Tanító
Téma-feldolgozás	4.	Az erdő kincsei	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az erdőgazdálkodás megismerése <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematikai számolások különböző fák segítségével (pl. egy 4m magas 1m átmérőjű nyárfa rönkből kivágás után mennyi ipari célra felhasználható faanyag nyerhető és ezt mennyiért tudjuk eladni) - fa fajták ábécé szerinti sorba rendezése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdőkivágások és telepítések jelentősége <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kampány az erdők védelmére <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdészek munkájának megismerése egy erdész beszámolója alapján 	Tanító, erdész

Pro- jekt: Mini- koncert saját készí- tésű hang- szerek fel- haszná- lásával	4.	A zene világa	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zenei lemezek, cd-k, koncertek anyagi vonzataik <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a zene és a tanulási szokások összehasonlítások - zenés versek hallgatása, megtanulása (pl. kávé-szünet együttes) - „x-faktor” <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a természetben fellelhető zenehallgatás (állatok hangjai) - hangszerkészítés hulladék anyagokból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reklámok, filmek alatti zene szerepe <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meg lehet-e élni a zenélésből? - zenével kapcsolatos foglalkozások (pl. zenetanár) <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különböző hangszerek megismerése, kipróbálása - a zene, mint a relaxáció egyik formája <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitől jó a jó zene? - az életkornak megfelelő zene kiválasztása <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zenés játékok 	Tanító, zenész
Téma- feldol- gozás	4.	A sport	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a sport és a pénz kapcsolata <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporttal kapcsolatos matematikai műveletek ki-számítása (pl. Ha egy gyalogfutó 2 óra 45 perc alatt tesz meg 200 km-t mennyi idő alatt jut el Jánoshalmáról Debrecenbe? Az Etióp futók minden második nyári olimpián megnyerik a hosszútávfutást. Mekkora a valószínűsége, hogy a 2018-as nyári olimpián is ők fognak nyerni?) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tájfutás, mint sportág megismerése és az egészségre gyakorolt hatásai <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan jelennek meg a sportolók a reklámokban? (mit reklámoznak?) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan lehet valakiből sportoló 	Tanító, spor- toló

Pro- jekt: Aján- dék hulla- dékből kiállítás lebo- nyolítá- sa	4.	Aján- dék	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan spórolhatunk az ajándékokon <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reklámújságokból ajándékkosarak összeállítása előre meghatározott összegekből - értelmező olvasás gyakorlása - reklámújságok „kisbetűs” részeinek elolvasása, figyelem felkeltése az átverés lehetőségére. <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a csomagoló papír és az ajándék táskák újrahasznosítása - hulladékból készíthető ajándékkötletek <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ajándékokkal kapcsolatos reklámok megnézése reklámban rejlő veszélyek megbeszélése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bolti eladói szakma megismerése 	Tanító, bolti eladó
Téma feldol- gozás	4.	Iézussal vagy nélküle?	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyházi énekek tanulása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a „nem hívő emberek” elfogadása <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító, hittan tanár
Téma- feldol- gozás	4.	A madár- világ	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a madarak gazdasági szerepe <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szóbeli szövegalkotási játékok és feladatok (pl. beszélj egy percig adott madárról) - tanulói kiselőadások madarakról - madarak sokszínűségének megismerése (rovar-, gyümölcs-, hús-, nektárevő madarak) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a madarak helye a táplálékláncban - madarak és fészkelő helyeik megfigyelése a közeli parkban <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy általunk kitalált madár reklámozása figyelemfelkeltő plakátok segítségével <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - madarászok munkájának megismerése 	Tanító, madárbarát kert tulajdo- nosa

Témafeldolgozás	4.	Család	<p>Testi és lelki egészségre nevelés: - mozgásos családi tevékenységek</p> <p>Erkölcsei nevelés: - szituációs helyzetek</p> <p>Önismeret és társas kultúra: - Társas hatékonyság fejlesztését szolgáló gyakorlatok</p>	Tanító
Kirándulás	4.	Kirándulás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés: - kerékpártúra - az erdő megtekintése</p> <p>Erkölcsei nevelés: - környezetünk megóvása, védelme - közlekedési illemszabályok</p> <p>Önismeret és társas kultúra: - társas kapcsolatok megerősítése</p>	Tanító
Témafeldolgozás	4.	Háziállatok	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés: - mennyibe kerülnek a háziállatok? - kiadások összesítése, spórolási lehetőségek megbeszélése</p> <p>Tanulás tanítása: - szövegértő olvasás (állatos témában) - Egészítsd ki! (hiányos szövegek értelemszerű kiegészítése) - háziállatunk havi ellátási költségeinek kiszámítása</p> <p>szóbeli szövegalkotási játékok és feladatok (pl. beszélj egy percre a háziállatodról)</p> <p>- tanulói kiselőadások a háziállatokról</p> <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság: - háziállatoktól keletkező pizok újrahasznosítási lehetőségei - állatok örökbefogadása, mint lehetőség megismerése</p> <p>Médiatudatosság: - állatok szerepe a reklámokban és ezek ránk gyakorolt hatásai</p> <p>Pályaorientáció: - állatkerti állatgondozók munkájának megismerése (kisfilm)</p>	Tanító

Pro- jekt: Egysze- rűbb hideg- tál el- készí- tése	4.	Hidegtálak	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hidegtál alapanyagainak megvételére mennyi pénzre van szükségünk - hogyan tudunk spórolni az alapanyagokon <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hidegtál elkészítésének megtervezése (osztályra, iskolára) miből hány darabra van szükség és mennyibe fog kerülni - hidegtál hozzávalóinak beszerzése - hidegtál elkészítése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az ételmaradék újrahasznosításának lehetőségei <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egészséges életmódra felhívó plakátok tervezése a hidegtálak felhasználásával <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szakács, mint foglalkozás megismerése - étteremlátogatás 	Tanító, szakács
---	----	------------	--	--------------------

Felső tagozat

	Év- folyam	Anyag	Szakember
Téma- feldol- gozás	5.	<p>A felső tagozat kihívásai</p> <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanulás külső és belső feltételei - mozgásos tevékenységek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alsós emlékek (kellemes és kellemetlen élmények) - Ismered a házirendet? (játékos tevékenységek) <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bemutatkozó játékok 	Tanító v. ta- nár

Téma- feldol- gozás	5.	A játék	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékarak összehasonlítása, a bolti és az internetes vásárlás előnyei, hátrányai - vásárlási feladatok (szórólap alapján) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szóbeli szövegalkotási játékok és feladatok (pl. beszélj egy percre adott játékról) - tanulói kiselőadások régi játékokról <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékok készítése hulladék anyagokból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékreklámok megfigyelése - reklámfilm alkotása a készített játékokhoz, a film bemutatása valamelyik osztálynak - Mit vegyünk, meg és mit tudunk házilag is elkészíteni? (digitális táblás munka) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - játékkészítéssel is foglalkozó mester v. szülő munkájának megfigyelése 	Tanító v. ta- nár, játékkészí- téssel foglal- kozó szülő v. mester
Téma- feldol- gozás	5.	A víz	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mit igyak? - Tiszta vagyok? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szomjazóknak inni adni... (bibliai gondolatok) - vízeink védelme, megbecsülése <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen víz vagyok én? 	Tanító v. ta- nár, biológia tanár
Pro- jekt: kará- csnyi puzzle készí- tése óvodai csoport- oknak	5.	Téli ünnepek	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - karácsonyi vacsora költségeinek megtervezése <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - versrészletek rendezése (ünnepek szerint) - Téli versek gyűjtése a könyvtárban, illusztráció készítése a választott versekhez, a versek csoportos bemutatása <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ajándékkészítés hulladék anyagokból - madarak gondozása - a fenyőfák élete - puzzle készítése használt újságképekből, régi képeslapokból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A meghitt ünnephez fontos és nem fontos dolgok elkülönítése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerkedés olyan emberek munkájával, akik karácsonykor is dolgoznak (pl. vasutasok, rendőrök, stb.) 	Tanító, tanár

Téma- feldol- gozás	5.	Farsang	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - farsangi jelmezekhez szüksége anyagárok megismerése, kiszámítása - farsangi bál költségeinek kiszámítása <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű farsangi jelmezek megtervezése, méretezése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - farsangi jelmez készítése hulladék anyagokból <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kampány szervezése a farsangi bálra <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ruhához kapcsolódó szakmák megismerése 	Tanító v. tanár, varrónő
Erdei iskola	5.	Barátunk a természet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyalogtúra - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanító, tanár
Téma- feldol- gozás	5.	Hazai tájaink	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - útiköltség kiszámítása egy választott tájegységre való eljutáshoz, tömegközlekedés és személygépkocsival történő utazás költségeinek egybevetése <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes kvíz készítése csapatokban (internetről gyűjtött képek segítségével) - térképes játékok <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a természetvédelmi területek jelentősége <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jánoshalma és környékének látnivalói <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mivel foglalkozik egy természetvédő? 	
Téma- feldol- gozás	5.	Egészség	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - az egészséget veszélyeztető tényezők <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szerepjátékok - segítségnyújtás lehetőségei <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - empátia - a csoport lezárását segítő gyakorlatok 	

Téma- feldol- gozás	5.	Információ és informatika	<p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mi a számítógép? Ki mit tud már a számítógépekről? A számítógép felépítése. Számítógép-történeti érdekességek. - Te mire használsz a számítógépet (a játékon kívül)? - Gépelési verseny <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen szakmáknál nélkülözhetetlen a számítógép? <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységek a számítógép huzamosabb használata idején 	Tanító v. tanár, informatikai szakember
Üzem- látoga- tás	5.	Mesterségem címere	<p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - műhely vagy üzemlátogatás Jánoshalmán vagy a környékbéli települések valamelyikén <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élménybeszámoló az üzemlátogatáson tapasztalatokkal kapcsolatban 	Üzemvezető
Téma- feldol- gozás	6.	Közlekedés - Az autó	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mennyibe kerül, egy autó? - az autóval kapcsolatos járulékos költségek <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy átlagos autó tömegének, teljesítményének kiszámítása (összefüggések keresése) - online kresz program kitöltése az interneten <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az autó és a környezet közötti kölcsönhatások megismerése <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan reklámozzák az autókat - a reklámban rejlő veszélyek megismerése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - autóipari szakmák megismerése - autószerelő műhelylátogatás 	Tanító v. tanár, autószerelő

Téma-feldolgozás	6.	Család	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - családi háztartás költségeinek a megismerése <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a családom egy napja (szóbeli szövegalkotás) - rokoni viszonyok, családfa - házimunka <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szelektív hulladékgyűjtést otthon is végezhetjük - otthoni hulladék újrahasznosítására ötletezés <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - családi zenés pp bemutató készítése fotókból <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - családtagok munkájának bemutatása röviden 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	6.	Étkezési kultúra	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyes táplálkozás - a helyes táplálkozás népszerűsítése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - étkezési illemszabályok - az étel megbecsülése - akiknek nem jut étel... <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemutatkozó játékok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	6.	A barátság	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységek - zenehallgatás (a barátom kedvence) <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ki a barátom? - a barátaim megbecsülése <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért vagyok alkalmas barátoknak? - kapcsolatteremtő játékok - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	6.	Hogyan közlekediek?	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egészséges és kevésbé egészséges közlekedési módok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közlekedési kultúra <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést segítő játékok - Ilyen jármű lennék:... 	Tanító v. tanár, rendőr szülő

Projekt: értékes és hasznos hobbi- kat népsze- rűsítő iskolai plakát elkészí- tése	6.	Hobbi	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kikapcsolódásra alkalmas hobbik <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nem zavarok másokat vele? - Hogyan tudok örömet szerezni másoknak a hob- bimmal? <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést segítő játékok 	Tanító v. ta- nár, (érdekes hobbival fog- lalkozó) szü- lő
Kirán- dulás	6.	Kirándulás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerékpáros kirándulás - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közlekedési „illemszabályok” - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanító v. ta- nár
Téma- feldol- gozás	6.	Tisztaság mindenütt	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - személyes ápoltság és tisztaság - „Tiszta udvar, rendes ház” <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Belül is tiszta vagyok? - Mivel járulok hozzá környezetem tisztaságához? <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoport lezárását segítő gyakorlatok 	Tanító v. ta- nár
Téma- feldol- gozás	6.	Információ és informatika	<p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mi az internet? - Hasznos oldalak - Fájlok letöltése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A rendszergazda feladatai <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységeka számítógép huzamo- sabb használata idején 	Tanító v. ta- nár, informa- tikai szak- ember

Üzem- látoga- tás	6.	Mesterségem címere	Pályaorientáció: - műhely vagy üzemlátogatás Jánoshalmán vagy a környékbeli települések valamelyikén Tanulás tanítása: - Élménybeszámoló az üzemlátogatáson tapasztal- takkal kapcsolatban	Üzemvezető
Téma- feldol- gozás	7.	Étkezési kultúra	Testi és lelki egészségre nevelés: - helyes táplálkozás - a helyes táplálkozás népszerűsítése Erkölcsei nevelés: - étkezési illemszabályok - az élelem megbecsülése - akiknek nem jut étel... Önismeret és társas kultúra: - kapcsolatteremtő játékok	Tanár
Téma- feldol- gozás	7.	Sport	Testi és lelki egészségre nevelés: - helyi sportolási lehetőségek - Mikor? - játékok a sport szolgálatában Erkölcsei nevelés: - sportolási „illemszabályok” - hálaadás a testrészeimért - Mi az a paraolimpia? Önismeret és társas kultúra: - Milyen sportban lennék jó? - kapcsolatteremtő játékok	Tanár, test- nevelés ta- nár, sportoló
Téma- feldol- gozás	7.	Segítőkézség	Testi és lelki egészségre nevelés: - Jót tenni jó! - szövegértelmező mozdulatokkal kísért mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - Segíthetek? (Hol? Mikor? Kinek?) Önismeret és társas kultúra: - csoporton belüli együttműködést segítő játékok - Miben tudok segíteni neked?	Tanár

Téma- feldol- gozás	7.	A pénz	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a pénz szerepe - hogyan lehet spórolni <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű számolási technikák bemutatása - „gazdálkodj okosan” <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan lehet a hulladékból pénzt „csinálni”? (flakon-, üveg-, papírgyűjtés) <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a reklámok és a pénz összefüggése <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pénzzel kapcsolatos foglalkozások megismerése 	Tanár, banki dolgo- zó
Pro- jekt: kis mű- sor ösz- szeállí- tása az öregék otthona lakói- nak	7.	Idősek	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hosszú élet titka <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az idősek tiszteletének megnyilvánulási formái - látogatás az öregek otthonában <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha én öreg lennék... - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanár, nagyszülő
Erdei iskola	7.	Én a természet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyalogtúra - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanár

Téma- feldol- gozás	7.	Kertészke- des	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kert kialakítási ötletek - mennyit spórolhatunk saját kert használatával <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - különféle termesztett növények felismerése szö- vegek, képek alapján, azok rendezése (konyhakerti, szántóföldi, virágoskerti) - megfigyelési feladatok (párkereső, kim, kakukkto- jás stb.) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kert funkcióinak környezetre-egészségre gyako- rolt hatásai <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint bemutató készítése a kertekről <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kertépítés, kerttervezés, mint szakma megismeré- se 	Tanár, kertész
Téma- feldol- gozás	7.	Az alkoholi- zmus	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - okok, fokozatok, figyelmeztető jelek, következmé- nyek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtási lehetőségek - szerepjátékok <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanár, iskolavédőnő
Téma- feldol- gozás	7.	Információ és informatika	<p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hasznos weboldalak - A Paint felhasználási lehetőségei - A ppt készítés alapjai <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mi a Youtube? Kik azok a youtuberek? Saját tarta- lom készítése <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységek a számítógép huzamo- sabb használata idején 	Tanár, in- formatikai szakember
Üzem- látoga- tás	7.	Mesterségem címe	<p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - műhely vagy üzemlátogatás Jánoshalmán vagy a környékbéli települések valamelyikén <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élménybeszámoló az üzemlátogatáson tapasztal- takkal kapcsolatban 	Üzemvezető

Téma-feldolgozás	8.	Becsületbeli ügy	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Becsületes vagyok? (rövid történetek feldolgozása) <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését fejlesztő gyakorlatok 	Tanár
Téma-feldolgozás	8.	Az erdő kincsei	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdő és a pénz közötti összefüggések keresése (erdőgazdálkodás) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematikai számolások különböző fák segítségével (pl. egy 4m magas 1m átmérőjű nyárfa rönkből kivágás után mennyi ipari célra felhasználható faanyag nyerhető és ezt mennyiért tudjuk eladni) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdő kivágások és telepítések jelentősége <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kampány az erdők védelmére <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdészek munkájának megismerése egy erdész beszámolója alapján 	Tanár, erdész, favágó
Projekt: versek vagy mesék írása a szerelemről	8.	A szerelem	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Higiénia és párválasztás - Életerőt ad a szerelem? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „illemkódex” <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanár, iskolavédőnő
Téma-feldolgozás	8.	Példaképek	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan hathat egy-egy példakép egy egész országra (focisták, énekesek) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ki a jó példakép - szóbeli szövegalkotási játékok és feladatok (pl. beszélj egy percig a példaképedről) - tanulói kiselőadások a példaképeikről <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - híres emberek kampányainak megnézése a környezettudatos életmódra <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - példaképek a televízióban (Miért? Mennyiért?) <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - általunk kitalált példakép reklámozása gerilla-marketinggel 	Tanár

Téma- feldol- gozás	8.	A főzés	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan tudunk spórolni az ételek elkészítésénél <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - saját ételek megtervezése hozzávalók megvásárlásával (mennyibe kerül az elkészítése az egész iskolára vonatkozóan) - egy közösen kiválasztott egyszerű étel elkészítése <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ételkészítésből származó „szemét” újrahasznosításának lehetőségei <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miért lehetnek olyan sikeresek a főzős műsorok? <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a „főzőmesterség” megismerése egy szakács beszámolója alapján - közeli étterem meglátogatása 	Tanár, szakács
Téma- feldol- gozás	8.	Közlekedés – A repülőgép	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan jelennek meg a repülőgépek a gazdaságban (mezőgazdaság, közlekedés) <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mennyibe kerül játék (pl. Mennyibe kerül, ha el akarok jutni Argentínába?) - mennyi az idő? (időeltolódások kiszámítása, hol köszönt be először az újév?) <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a repülők környezetre gyakorolt hatásai <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy általunk kitalált repülőgép cég kampányának megtervezése és lebonyolítása <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilóta és a légi utaskísérő szakmák megismerése 	Tanár, pilóta
Téma- feldol- gozás	8.	A drog és cigaretta	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - okok, fokozatok, figyelmeztető jelek, következmények <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtási lehetőségek - szerepjátékok <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanár, iskolavédőnő

Kirándulás	8.	Kirándulás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerékpáros kirándulás - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közlekedési „illemszabályok” - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret és társas kultúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanár
Projekt: kampány szervezése a templomba járás népszerűsítésére	8.	Egyház	<p>Gazdasági, pénzügyi nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egyház szerepe a történelemben <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szövegértési feladatok bibliai idézetek segítségével - számolási feladatok <p>Fenntarthatóság, környezettudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a templom korszerű fűtési lehetőségeinek számbavétele <p>Médiatudatosság:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kampány szervezése a templomba járás népszerűsítésére <p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a papi, szerzetesi hivatás megismerése a helyi plébános segítségével 	Tanár, pap, szerzetes (nővér), kispap,
Üzemlátogatás	8.	Mesterségem címere	<p>Pályaorientáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - műhely vagy üzemlátogatás Jánoshalmán vagy a környékbéli települések valamelyikén <p>Tanulás tanítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élménybeszámoló az üzemlátogatáson tapasztalatokkal kapcsolatban 	Üzemvezető

Személyiségfejlesztés

Alsó tagozat

Ajánlott óraszám: évfolyamonként 18 óra				
Forma	Év-folyam	Anyag		Szakember
Témafeldolgozás	1.	Óvodából iskolába	Testi és lelki egészségre nevelés: - szövegértelmező mozdulatokkal kísért játékok Erkölcsei nevelés: - óvodai emlékek (Az volt a legjobb... stb.) - kapcsolódó mesefilmek megtekintése, feldolgozása - játékosan a legfontosabb iskolai szabályokról (pl. kukktojás) Önismeret: - bemutatkozás játékos formákban	Tanító
Témafeldolgozás	1.	Játszani jó!	Testi és lelki egészségre nevelés: - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - játékszabályok felismertetése - Csak én játszom? Önismeret: - bemutatkozó és kapcsolatteremtő játékok	Tanító
Témafeldolgozás	1.	Öröm	Testi és lelki egészségre nevelés: - zenehallgatás - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - Hogyan szerezzek örömet másoknak? - kapcsolódó mesefilmek megtekintése Önismeret: - kapcsolatteremtő játékok	Tanító
Témafeldolgozás	1.	Reggeli torna	Testi és lelki egészségre nevelés: - ötletek zenés tornára - a jó torna feltételei Erkölcsei nevelés: - Itt tornázhatok? - hála a testrészeimért Önismeret: - kapcsolatteremtő játékok	Tanító

Téma- feldol- gozás	1.	A víz	Testi és lelki egészségre nevelés: - Mit igyak? - Tiszta vagyok? Erkölcsei nevelés: - a víz gyógyíthat is, de nem mindent (a bocsánatkérés) Önismeret: - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok - Milyen víz vagyok én? (rajzos bemutatás)	Tanító, Biológia tanár
Téma- feldol- gozás	1.	Étkezési kultúra	Testi és lelki egészségre nevelés: - helyes táplálkozás Erkölcsei nevelés: - illemszabályok ismeret - akiknek nem jut étel... - az élelem megbecsülése Önismeret: - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Barátság	Testi és lelki egészségre nevelés: - mozgásos tevékenységek - zenehallgatás (a barátom kedvence) Erkölcsei nevelés: - az igaz barátok megbecsülése - Ki a barátom? <i>A barátság</i> c. mesefilm megtekintése és feldolgozása Önismeret: - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok	Tanító
Erdei iskola (élet- hosszig tartó tanulás- ra fel- készítés oktató- jával együtt működ- ve	1.	Én és a természet	Testi és lelki egészségre nevelés: - gyalogtúra - az erdő megismerése Erkölcsei nevelés: - környezetünk védelem - hálaadás a természet kincseiért Önismeret: - a társas kapcsolatok erősítése - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok	Tanító
Téma- feldol- gozás	1.	Közlekedés	Testi és lelki egészségre nevelés: - az egészséges és a kevésbé egészséges közlekedési módok megismerése Erkölcsei nevelés: - szabályok betartása Önismeret: - a csoport lezárását segítő gyakorlatok	Tanító

Téma-feldolgozás	2.	Türelem	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szövegértelmező mozdulatokkal kísért játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a témához kapcsolódó mesefilmek megtekintése és feldolgozása - szituációs játékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Téma-feldolgozás	2.	Betegek és én	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a betegségek, amelyeket megelőzhetünk <p>Miért leszek beteg?</p> <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a betegek elfogadása, segítése <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító, Iskolaorvos
Projekt: kapcsolódás az Élethosszig tartó tanulásban megjelenő <i>Család</i> projekthez	2.	Én és a családom	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az összetartozást segítő játékok <p>Miért jó a család?</p> <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a család fontossága - Örömet okoz-e a segítségem a házimunkában? - családi meserészletek <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha én az anyuka, apuka lennék... 	Tanító
Téma-feldolgozás	2.	Szeretet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zenehallgatás - mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolódó mesefilm részletek megtekintése - Kit kell szeretnem és miért? <p>Önismeret:</p> <p>kapcsolatteremtő játékok</p>	Tanító
Téma-feldolgozás	2.	Hobbi	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kikapcsolódásra alkalmas hobbik <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zavarok-e mászt vele? - öröm forrása <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatteremtő játékok 	Tanító

Téma- feldol- gozás	2.	Közlekedés	Testi és lelki egészségre nevelés: - az egészséges és a kevésbé egészséges közlekedési módok megismerése Erkölcsei nevelés: - szabályok betartása - közlekedési alapismeretek Önismeret: - Ilyen jármű lennék...	Tanító, rendőr
Kirán- dulás	2.	Kirándulás	Testi és lelki egészségre nevelés: - kerékpártúra - az erdő megismerése, tisztán tartása Erkölcsei nevelés: - közlekedési illemszabályok Önismeret: - társas kapcsolatok megerősítése	Tanító
Téma- feldol- gozás	2.	Tisztaság	Testi és lelki egészségre nevelés: - személyes ápoltság és tisztaság - tisztaság fenntartása mindenütt (ahol élek) Erkölcsei nevelés: - „a lelkem tisztasága” Önismeret: - a csoport lezárását segítő gyakorlatok	Tanító
Téma- feldol- gozás	3.	Állatok	Testi és lelki egészségre nevelés: - állati eredetű táplálékok fontossága - állatos kiállítás megtekintése Erkölcsei nevelés: - állatvédelem - állatok szeretete - <i>Noé bárkája</i> c. történet feldolgozása Önismeret: - bemutatkozó játékok - Ilyen állat lennék...	Tanító, állatorvos
Projekt Plakát készíté- se a helyes étkezési szoká- sok népsze- rűsíté- sére	3.	Étkezés	Testi és lelki egészségre nevelés: - helyes táplálkozás népszerűsítése Erkölcsei nevelés: - illemszabályok ismeret - akiknek nem jut étel... - az élelem megbecsülése Önismeret: - csoporton belüli együttműködést fejlesztő játékok	Tanító

Téma feldolgozás	3.	Sport	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport létesítmények látogatása - a sport az öröm forrása - különböző sport fajták kipróbálása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sérült sportolók - sportszerűség <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megfelelő sport kiválasztásának szempontjai 	Tanító, testnevelő tanár, sportoló
Téma feldolgozás	3.	Segítőkészség	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jót tenni jó! - mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitől leszek segítőkész? - Hol tudok segíteni? <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szituációs játékok - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Téma feldolgozás	3.	Idősek	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hosszú élet titka <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az idősek tisztelete, megbecsülése, szeretete <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért jó idősnek lenni? 	Tanító, nagyszülő
Téma feldolgozás	3.	Testi és szellemi sérültek	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jókedvű sérültek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a sérült emberek elfogadása - Hogyan közeledjem hozzájuk? <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatteremtő játékok 	Tanító, segítő a Bárka közösségből
Téma feldolgozás	3.	Tánc	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egy egyszerű tánc összeállítása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tánc szabályainak betartása - táncos mesék megtekintése <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a csoport összetartozását segítő játékok 	Tanító, táncos

Erdei iskola (élet-hosszig tartó tanulás-ra fel-készítés oktató-jával együtt működ-ve	3.	Természet és én	Testi és lelki egészségre nevelés: - gyalogtúra Erkölcsei nevelés: -a természet tisztelete,óvása Önismeret: -társas kapcsolatok erősítése	Tanító
Téma feldolgozás	3.	Káros szenvedélyek	Testi és lelki egészségre nevelés: - fogalmi tisztázások - az egészséget veszélyeztető tényezők Erkölcsei nevelés: - szerepjátékok - segítségnyújtás lehetőségei Önismeret: - empátia -a csoport lezárását segítő gyakorlatok	Tanító, védőnő
Téma feldolgozás	4.	Zene	Testi és lelki egészségre nevelés: - különböző hangszerek megismerése, kipróbálása - a zene, mint a relaxáció egyik formája Erkölcsei nevelés: - Mitől jó a jó zene? - az életkornak megfelelő zene kiválasztása Önismeret: -zenés játékok	Tanító, zenész
Téma feldolgozás	4.	Jézussal vagy nélküle?	Testi és lelki egészségre nevelés: -egyházi énekek tanulása Erkölcsei nevelés: - a „nem hívő emberek” elfogadása Önismeret: - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok	Tanító, hittan tanár
Téma feldolgozás	4.	Becsületbeli ügy	Testi és lelki egészségre nevelés: - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - Mitől leszek becsületes? - rövid történetek feldolgozása Önismeret: - kapcsolatteremtő játékok	Tanító

Téma feldolgozás	4.	Stressz	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - Hogyan tudom elkerülni? - Mi lesz a következménye? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szerepjátékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Téma feldolgozás	4.	Vita	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramatikus játékok - vitahelyzetek kialakítása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - más vélemények elfogadása - szituációs játékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - véleményalkotás - konfliktus kezelő készség fejlesztését segítő gyakorlatok 	Tanító, pszichológus
Téma feldolgozás	4.	Béke a Földön	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szituációs játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mit jelent a béke? - Miben tudnék én segíteni? <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító
Téma feldolgozás	4.	Család	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos családi tevékenységek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szituációs helyzetek <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társas hatékonyság fejlesztését szolgáló gyakorlatok 	Tanító
Kirándulás	4.	Kirándulás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerékpártúra - az erdő megtekintése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetünk megóvása, védelme - közlekedési illemszabályok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok megerősítése 	Tanító

Téma feldol- gozás	4.	Játszani jó!	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meddig jó játszani? - játékszabályok betartása - örömforrás <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> --a csoport lezárását segítő gyakorlatok 	Tanító
--------------------------	----	--------------	--	--------

Felső tagozat

Ajánlott óraszám: évfolyamonként 9 óra			
Forma	Év-folyam	Anyag	Szakember
Téma-feldolgozás	5.	<div>A felső tagozat ki-hívásai</div> <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanulás külső és belső feltételei - mozgásos tevékenységek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alsós emlékek (kellemes és kellemetlen élmények) - Ismered a házirendet? (játékos tevékenységek) <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bemutató játékok 	Tanító v. tanár
Projekt: Plakát-készítés a helyes étkezési szokások népszerűsítésére	5.	<div>Étkezési kultúra</div> <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyes táplálkozás - a helyes táplálkozás népszerűsítése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - étkezési illemszabályok - az élelem megbecsülése - akiknek nem jut étel... <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést segítő játékok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	5.	<div>Türellem</div> <p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szövegértelmező mozdulatokkal kísért mozgásos játékok - a türelmetlenség, mint a balesetek egyik oka <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a témához kapcsolódó kisfilmek megtekintése és feldolgozása - szituációs játékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amikor nem voltam türelmes... - csoporton belüli együttműködést segítő játékok - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár

Erdei iskola (Élethosszig tartó tanulásra felkészítés oktatójával együtt működve)	5.	Én és természet	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyalogtúra - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanító, tanár
Témafeldolgozás	5.	A víz	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mit igyak? - Tiszta vagyok? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szomjazóknak inni adni... (bibliai gondolatok) - vizeink védelme, megbecsülése <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen víz vagyok én? 	Tanító v. tanár, biológia tanár
Témafeldolgozás	6.	Étkezési kultúra	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyes táplálkozás - a helyes táplálkozás népszerűsítése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - étkezési illemszabályok - az étel megbecsülése - akiknek nem jut étel... <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemutatkozó játékok 	Tanító v. tanár
Témafeldolgozás	6.	A barátság	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos tevékenységek - zenehallgatás (a barátom kedvence) <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ki a barátom? - a barátaim megbecsülése <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miért vagyok alkalmas barátoknak? - kapcsolatteremtő játékok - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár

Téma- feldol- gozás	6.	Hogyan közleked- jél?	Testi és lelki egészségre nevelés: - egészséges és kevésbé egészséges közlekedési mó- dok Erkölcsei nevelés: - közlekedési kultúra Önismertet: - csoporton belüli együttműködést segítő játékok - Ilyen jármű lennék:...	Tanító v. tanár, rendőr szü- lő
Pro- jekt: hét- közna- pi élet- helyzet drama- tizálása	6.	Öröm	Testi és lelki egészségre nevelés: - zenehallgatás - mozgásos játékok Erkölcsei nevelés: - Hogyan és kinek szerezhetek örömet? - kapcsolódó kisfilmek megtekintése Önismertet: - csoporton belüli együttműködést segítő játékok	Tanító v. tanár
Projekt: értékes és hasznos hobbi- kat népsze- rűsítő iskolai plakát elkészí- tése	6.	Hobbi	Testi és lelki egészségre nevelés: - kikapcsolódásra alkalmas hobbik Erkölcsei nevelés: - Nem zavarok másokat vele? - Hogyan tudok örömet szerezni másoknak a hob- bimmal? Önismertet: - csoporton belüli együttműködést segítő játékok	Tanító v. tanár, (érdekes hobbival foglalkozó) szülő
Kirán- dulás	6.	Kirándulás	Testi és lelki egészségre nevelés: - kerékpáros kirándulás - az erdő megismerése Erkölcsei nevelés: - közlekedési „illemszabályok” - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért Önismertet: - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok	Tanító v. tanár
Téma- feldol- gozás	6.	Tisztaság minden- ütt	Testi és lelki egészségre nevelés: - személyes ápoltság és tisztaság - „Tiszta udvar, rendes ház” Erkölcsei nevelés: - Belül is tiszta vagyok? - Mivel járulok hozzá környezetem tisztaságához? Önismertet: - csoport lezárását segítő gyakorlatok	Tanító v. tanár

Téma-feldolgozás	7.	Állatok	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - film megtekintése az állatok „gyógyító” szerepével kapcsolatban - állati eredetű élelmiszerek fontossága - kiállítás megtekintése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - állatok szeretete, állatvédelem - <i>Imák a bárkából</i> c. könyv feldolgozása <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bemutatkozó játékok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	7.	Étkezési kultúra	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyes táplálkozás - a helyes táplálkozás népszerűsítése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - étkezési illemszabályok - az élelem megbecsülése - akiknek nem jut étel... <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatteremtő játékok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	7.	Sport	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyi sportolási lehetőségek - Mikor? - játékok a sport szolgálatában <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportolási „illemszabályok” - hálaadás a testrészeimért - Mi az a paraolimpia? <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen sportban lennék jó? - kapcsolatteremtő játékok 	Tanító v. tanár, test-nevelő tanár, sportoló
Téma-feldolgozás	7.	Segítőkészség	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jót tenni jó! - szövegértelmező mozdulatokkal kísért mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Segíthetek? (Hol? Mikor? Kinek?) <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést segítő játékok - Miben tudok segíteni neked? 	Tanító v. tanár

Pro- jekt: kis mű- sor ösz- szeállí- tása az öreg otthona lakói	7.	Idősek	Testi és lelki egészségre nevelés: - a hosszú élet titka Erkölcsei nevelés: - az idősök tiszteletének megnyilvánulási formái - látogatás az öregek otthonában Önismertet: - Ha én öreg lennék... - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok	Tanító v. tanár, nagyapó
Téma- feldol- gozás	7.	Testi és szellemi sérültek	Testi és lelki egészségre nevelés: - Sérült és mégis jókedvű? Erkölcsei nevelés: - Sérült emberek elfogadása - kapcsolatteremtés módjai Önismertet: - kapcsolatteremtő játékok - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok	Tanító v. tanár Segítő a Bárka kö- zösségből
Téma- feldol- gozás	7.	Tánc	Testi és lelki egészségre nevelés: - egyszerűbb tánc koreográfia összeállítása Erkölcsei nevelés: - táncművelés - Isten és tánc - film megtekintése Önismertet: - a csoport összetartozását erősítő játékok	Tanító v. tanár, táncos
Erdei iskola (Élet- hosszig tartó ta- nulásra felkészí- tés okta- tójával együtt- működ- ve)	7.	Én a természet	Testi és lelki egészségre nevelés: - gyalogtúra - az erdő megismerése Erkölcsei nevelés: - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért Önismertet: - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok	Tanító v. tanár

Téma- feldol- gozás	7.	Az alkoholizmus	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - okok, fokozatok, figyelmeztető jelek, következmények <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtási lehetőségek - szerepjátékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár, iskolavédő- nő
Téma- feldol- gozás	8.	Becsületbeli juttatás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Becsületes vagyok? (rövid történetek feldolgozása) <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár
Pro- jekt: versek vagy mesék írása a szere- lemről	8.	A szerelem	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Higiénia és párválasztás - Életerőt ad a szerelem? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „illemkódex” <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár, isko- lavédőnő
Téma- feldol- gozás	8.	A drog és cigaretta	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - okok, fokozatok, figyelmeztető jelek, következmények <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtási lehetőségek - szerepjátékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár, iskolavédő- nő
Téma- feldol- gozás	8.	Stressz	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fogalmi tisztázások - Hogyan kerüljem el? - a pihenés, a relaxáció szerepe, formái <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtási lehetőségek - szerepjátékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatteremtő játékok - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár

Téma-feldolgozás	8.	Vita	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos játékok - Melyik zene jobb? <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vitatkozási kiskaté - szituációs játékok <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konfliktus kezelő készség fejlesztését segítő gyakorlatok 	Tanító v. tanár
Téma-feldolgozás	8.	Holokauszt	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liturgikus tánc tanulása <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - béke, békesség a földön... - történetek, filmrészletek a zsidókat ért megpróbáltatásokról - vallási tolerancia – Mi egyházunk álláspontja? <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok 	Tanító v. tanár, tánctanár
Téma-feldolgozás	8.	Család	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mozgásos családi tevékenységek <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mivel tudom szebbé tenni családtagjaim életét? - kapcsolódó filmrészletek megtekintése, feldolgozása - szituációs helyzetek <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoporton belüli együttműködést segítő játékok 	Tanító v. tanár, szülő
Kirándulás	8.	Kirándulás	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerékpáros kirándulás - az erdő megismerése <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közlekedési „illemszabályok” - környezetünk védelme - hálaadás a természet kincseiért <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társas kapcsolatok erősítése - a csoport összetartozását erősítő játékok 	Tanító v. tanár

Téma- feldol- gozás	8.	Játsszani jó!	<p>Testi és lelki egészségre nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mozgásos játékok <p>Erkölcsei nevelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hol szerezhettek örömet játékos tevékenységgel? - ajándékozás (saját készítésű játék) <p>Önismeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzések kifejezését, empátiás készséget fejlesztő gyakorlatok - csoport lezárását segítő gyakorlatok 	Tanító v. tanár
---------------------------	----	---------------	---	--------------------

Közösségfejlesztés

Ajánlott óraszám: alsó tagozaton évfolyamonként 18 óra, felső tagozaton évfolyamonként 9 óra			
Fejlesztési terület	Megvalósítandó anyag	Ajánlott módszer	Szükséges források szakember
A) Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	A/I. „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” (Tamási Áron) szűkebb hazám, lakókörnyezetem értékeinek megismerése.	1. Tanulmányi séta- városunk nevezetességei-fotókészítés/rajz 2. Kutatómunka-gyűjtőmunka életkori sajátosságok figyelembevételével (család bevonásával) 3. Tablókészítés, kiállítás (értékelés korcsoportonként) 4. Életképek-egykor és ma Elfeledettnek hitt mesterségek megismerése-értékmentő program bevonásával. Személyes kapcsolat kiépítése: beszélgetés, ismerkedés a mesterséggel... Régi mesterségek társadalmi hasznossága. 5. A jövő lehetőségei városunkban: - működő vállalkozások - a közelmúlt és a közeljövő fejlesztései. Üzemlátogatás, működő gazdaság, farm megtekintése. Látottak értékelése.	Osztályfőnök, Mester, Szaktanár Eszközök: Fényképezőgép fotópapír csomagolópapír, rajteszköz, filc, ragasztó, esetleges kézművesedéshez alapanyag
	A/II. Őszi ünnepkör	1. Az ünnep fontossága az életünkben: egyéni, közösségi ünnepeink. Beszélgetés képek alapján. 2. Hogyan viselkedjünk az ünnepségen? (szituációs játékok, elemzés, helyes és helytelen viselkedés) 3. Az őszi ünnepek- Hősök a történelemben, hogyan lehetünk a hétköznapiak hősei? Nemzeti ünnepek: szept.29., okt.6., okt. 23., 1.Megemlékezés osztályszinten 2. Részvétel ünnepségen 3. Március 15-re plakátkészítő verseny osztályok között Faliújság készítés/Irodalmi és zenei művek feldolgozása/Totó készítés/Jeles személyek, hősök élete, példája/Filmklub a témához kapcsol-	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: Nyomtatás, fénymásolás, Technika filmmegtekintéséhez

		lódva	
	A/III. Tavaszi ünnepkör	<p>1. Az ünnep fontossága az életünkben: egyéni, közösségi Beszélgetés képek</p> <p>2. Hogyan viselkedjünk az ünnepségen? (szituációs játékok, elemzés, helyes és helytelen viselkedés) A tavaszi ünnepek- Nemzeti ünnepek: febr. 25., márc.15., ápr. 16., jún.4.</p> <p>1.Megemlékezés osztályszinten</p> <p>2. Részvétel ünnepségen</p> <p>3. Március 15-re plakátkészítő verseny osztályok között/Faliújság készítés/Irodalmi és zenei művek feldolgozása//Totó készítés/Jeles személyek, hősök élete, példája/Filmklub a témához kapcsolódva</p>	<p>Osztályfőnök Szaktanár</p> <p>Eszközök: Fényképezőgép fotópapír Csomagolópapír, rajteszköz, filc, ragasztó, esetleges kézművesedéshez alapanyag</p>
<p>B) Családi életre nevelés Ajánlott szakirodalom a családi életre neveléshez a következő mű megismerése, használata: Családi életre nevelés az oktatásban (Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Családpedagógi</p>	B/I. Ki az ember? Mitől és meddig ember valaki?	<p>A pedagógus bemutatkozása és családjának rövid bemutatása fényképekkel</p> <p>A gyerekek játékos „bemutatkozása</p> <p>Szerepek a családban, ki a fej, ki a szív?</p>	<p>Osztályfőnök Szaktanár</p> <p>Eszközök: 1 db kartonból készített bábu, külön mozgatható végtagokkal, illetve fejjel, „aggyal”, „szívvel”, szemekkel, szájjal, fülekkel ragasztószalag vagy mágnes applikáláshoz</p>
	B/II. A szentcsalád	<p>A család szeretet közösség. Miben nyilvánul meg- szeretetnyelv Szentírási részletek feldolgozása</p> <p>Tetszőleges technikával</p>	<p>B/II. Osztályfőnök Szaktanár</p>

Intézete, Budapest 2005)	B/III. Az élet értéke és szépsége a magzati kortól a késő öregkorig	Melyik életkornak melyek a szépségei, és melyek a nehézségei, illetve melyik életkorban mit ad a család közösségének az egyén? (Az is aján-dék, ha gondoskodhatunk valakiről!) Szép tabló elkészítése közösen. ki-miért fontos tagja a családnak. Fontosság, s nem hasznossági elv alapján! Ön dönt játék befejezetlen történet.	Eszközök: Képsorozat a magzati élet fázisai-ról fényképek öreg emberekről, a gyere-kek családtagjairól, saját csecsemőkoruk-ról és szüleikről, nagyszüleikről. Feltétlenül legyen néhány kép nagycsa-ládokról is. Kép olyan híres em-berekről, akik nagy-családban nőttek fel, vagy sok gyerekük volt
	B/IV Milyen vagyok én? Milyen a másik ember? :	Külső tulajdonságok és lelki tulajdonságok összegyűjtése, értékelése. Önismereti teszt/feladatlap 1-1 gyereket középre állítva, „átkötjük” a selyemszalaggal, mint egy ajándékot, majd egy társa „kibontja” és meg-keresi benne az ajándékot, aminek örülni lehet. Cél, hogy egymás jó tu-lajdonságait, értékeit fölfedezzék! Kissé folytatása is az előző foglalko-zás: „Ki miért fontos a családban?” játékának. A végén fölhívjuk arra a figyelmet, hogy nagyon fontos az emberi-családi-közösségi kapcsolatokban a jóindulat, és a másik ember értékei-nek fölfedezése, s a s az én értékeim is fontosak a közösségnek.	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: Papírok, ceruzák, 1db szép selyemszalag kb. 80 cm hosszú, és 1 db zsebtükör minden gyereknél
	B/V. Emberi kapcsola-tok kommuniká-ció-metakommuniká-ció	Érzéseink játékban: 3 fős csapatokat alakítunk, mindegyik csapat húz „egy érzést” kis papíron a játékvezetőtől, pl. <i>félelem, öröm, gyűlölet, irigység</i> , stb. Azt követően a játékosok megbeszélnek egy helyzetet, ami azt az érzelmet kiváltja, majd kitalálnak hozzá egy jelenetet, s azt 2 percben eljátsszák. Utána megbeszéljük a helyzeteket.	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: Rajzlapok, színes ce-ruzák,

	<p>4.2 Érzelmek rajzban kifejezve: Minden csapat kap egy előre megrajzolt álarcot, de a rajzon kihagytuk a szemöldökök és a száj helyét. Ezeket úgy kell berajzolni, hogy az általuk kitalált érzelmet fejezze ki. Utána egy másik csapat játssza el a rajzról „leolvasott” érzelmet. Egyezik-e a rajzoló csapat elképzelésével? A megbeszélésben térjünk ki a mimika, illetve a szavak nélküli kommunikáció fontosságára, s arra, hogy érzelmeink érzelmeket váltanak ki!</p> <p>4.3 Érzelmek bemutatása: A játékvezető mond egy egyszerű mondatot: pl. „Ági bátyja velünk jön”, amit a játékosok különféle érzelmi hangsúllyal ismételnék meg (haraggal, örömmel, kételkedve, kelletlenül, szomorúan stb.)</p> <p>Azután a vezető megkérdezi a csoportot, van-e lehetőségünk arra, hogy a másik ember lelkiállapotát át tudjuk érezni akkor is, ha az nem mond el róla semmit?</p> <p>Majd indítványozza: Játsszunk el! Ezekre a kártyákra egy-egy érzelmi állapot van felírva. Pl. harag, öröm, szomorúság, düh, ijedtség, stb.</p> <p>Ki szeretne beszéd nélkül kimutatni egy bizonyos érzelmet?</p> <p>Az önként jelentkezők húznak egy kártyát, s amikor ez megtörtént, egyikük kimegy, és úgy jön vissza, hogy az arcán már látszik a kifejezés, mintha ott kinn érte volna valami, meglepően megváltozott. A többiek feladata kitalálni, hogy mi lehet az az érzés, ami kiült a társuk arcára.</p> <p>Játék után beszéljük meg, hogy mire jó ez a kifejezési gyakorlat.</p> <p>Nagyon fontos a megbeszélés, hiszen a játék a tudatosításra szolgál!</p> <p>Következő alkalomig figyelje a családtagjai érzelmeit és igyekezzék örömet varázsolni az arcukra!</p>	
<p>B/VI. A Lélek gyümölcse pedig: a szeretet, öröm, békeesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség,</p>	<p>Szőlőszem-erény Hernyó- pusztít Tisztítás-permetezés A lélek tisztántartása-gyónás Történet: pl. a jóságról: A három gyermek</p>	<p>Osztályfőnök Szaktanár</p> <p>Eszközök: néhány rövid történet, mese a fentiekről + applikációs rajz egy szőlő-</p>

önmegtartóztatás (mértékletesség). Gal 5,25 Milyennek álmódott meg minket Isten?		fürtről a tőkén. A szemek mindegyikére ráírva egy-egy a fenti 'gyümölcs' részek közül. A szemeket le is lehet venni. Pusztító „hernyók”
B/VII. Fegyelem önfe- gyelem választás döntés	A csend törékeny című játék-megbeszélés: Melyik szabályt volt a legnehezebb betartani? Kellett-e a játékvezetőnek fegyelmeznie? Mihez kellett a legnagyobb önfe-gyelem?... Hideg-meleg (keresős) játék Beszélgetés arról, hogy a családban milyen játékszabályokat kell betar-tani és milyen hétköznapi döntéseket kell hozni ahhoz, hogy a „játékot”, a közös életet mindenki élvezze? Felső tagozatosokkal az előbbi játék helyett az „Irányíts szemmel” című játék A játék nem könnyű, komoly koncentrációt és együttműködést igényel! A megbeszélés kérdéseit is e szerint lehet kitalálni Pl. Mostanában mi az, amire legnehezebb figyelned a családban? Mikor különösen nehéz a szü-leid irányítását elviselned? Mit szeretnél, ha nem vennének észre rajtad a szüleid? Mit nem vesznek észre vajon és miért, szerinted? Ők mit sze-retnének, hogy te észrevegyél rajtuk, illetve a saját viselkedésedben? Stb. A válaszokat mindig meg kell indokolniuk!	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: Fotók sportolókról, zenészekről illetve rock koncert közön-ségéről
B/VIII. Illik, nem illik, miért?	Szituációs játékok, illemtanteszt A játékot mindig megbeszélés követi: Melyik szereplő hogyan viselkedett, és miért? Illően, vagy nem? Miért? Lehetett volna másképp is reagálni az adott helyzetben? Hogyan? Miért? Fontos, hogy ne erkölcsi ítéleteket hozzunk, hiszen a gyerekek az ottho-ni és ismerősi minták alapján játszanak. Inkább arra vezessük rá őket, hogy milyen viselkedésnek milyen következményei lehetnek, illetve mi-lyen helyen és helyzetben, mit illik tenni, hogy ne értsék félre a szándé-kaimat és miért?	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: tesztlapok + szituációs játékhoz kis „kártyák” Diószeginé Nanszák Tímea: Illemteszt cí-mű könyvéből tesz-

		Ha van idő megbeszélni az öltözködést és a terítést, az ajándék kérdését.	tek, és Montágh Imre: Mondjam, vagy mutassam című könyvéből fénymásolt képek és kérdések + kis cédlákra írt szituációk.
	B/IX. A családi élet csapatmunka! Jókedvűen könnyebb!	Lebonyolítás: 1. a gyerekek csapatokban versenyeznek, melyik csapat tud 10 perc alatt több, felismerhető háztartási eszközt rajzolni. Ezeknek a rendeltetését és használati módját utána ismertetnie kell egy csapattagnak. Felsősofőknél: 3 perc alatt kell leírni az eszközök nevét, s utána szintén ismertetni, hogy mire való. 2. A következő menetben 2 perc alatt szét kell válogatni, hogy melyiket ki szokta, vagy kinek „kell” használni a családban. Utána a válogatást indokolni kell! 3. (csak akkor, ha terítéshez vannak eszközeink) Egy teljesen csupasz asztalt hány perc vagy másodperc alatt tud megteríteni: egy gyerek a csapatból, és mennyi idő alatt képes rá az egész csapat? Lehet a csapatmunkánál előzetes „szereposztást” csinálni. (most kell a stopper) 4. Megbeszélés: hogyan könnyebb a család élete: ha mindenkinek van saját munkaterülete és felelőssége, vagy ha csak a szülők dolgoznak? Melyik esetben jut több idő beszélgetésre, közös játékokra, kirándulásra, élményekre? A gyerekek családjában milyen szokások vannak? Ők mit tehetnének, ha javítani kellene?	Osztályfőnök Szaktanár <u>Eszközök:</u> rajzlapok és festék, vagy színes ceruzák, esetleg (nagyon jó, ha mód van rá) terítéshez szükséges dolgok pl. tányérok, kanalak, poharak stb. + egy stopper óra
	B/X. Nagyobb családk, a nemzetünk	Képnézegetés, beszélgetés, esetleg vetítés 1. „Ki mit tud?” játék: pl. ki tud több népdalt elénekelni, vagy dúdolás után felismerni? Ki tud több híres magyart megnevezni? (Mit csináltak?) Ki tud több megyét, illetve tájat, hegységet megnevezni? Ki tud elmesélni egy magyar népmesét?	Osztályfőnök Szaktanár Eszközök: Albumok Magyaror-

		2. Írjanak egy mesét: Én vagyok a legkisebb királyfi, (vagy jó tündér), aki nagy veszedelemből menti meg Magyarországot. Célunk, hogy tekintse magáénak a magyarságot, tudja ajándékként szeretni a hazáját, sőt legyen büszke magyarságára. Tudja, hogy a magyarok nagyon sokat tettek az emberiség fejlődéséért. Ismerje meg lakóhelye rövid történetét, és lehetőleg szomszédait is. Lehetőleg válasszon példaképet a nagy magyarok között.	szág tájairól, kastélyairól, népviseletek, népszokások
C) Állampolgárságra, demokráciára nevelés		<u>Megvalósulása az osztály és iskolai közösség keretein belül:</u> Egy- egy döntési folyamatban való egyenlő részvétel, szavazás A tanulók a diákönkormányzaton keresztül Készülhetnek fel az állampolgári és demokratikus jogaik gyakorlására.	
D) Felelősségvállalás	D/1. Felelősi rendszer Osztály közösségben	- hetesek - ügyeletesek -osztálytitkár -DÖK képviselő - tisztasági felelős - virágfelelős - tanulópár, - patrónus	Osztályfőnök Szaktanár
	D/2 Felelősi rendszer Iskolai közösségben	-szentmisei szolgálat -iskolai faliújság - DÖK - Önkéntes munka - Adományozás	Osztályfőnök Szaktanár

3.2.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket

- (1.) A HH/HHH, SNI tanulók nyilvántartásának folyamatos figyelemmel kísérése, nyomon követése, folyamatos aktualizálása.
- (2.) A tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő, tehetséges diákok számára a fejlesztés színtereinek meghatározása, versenyeztetésük biztosítása.
- (3.) Az oktatási intézményben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, az SNI tanulók integrált oktatása-nevelése.
- (4.) Az SNI-tanulók neveléséhez, oktatásához megfelelő szakember biztosítása.
- (5.) Az intézményben minden tanulónak biztosítjuk az egyenlő hozzáférést az iskolaszolgáltatásaihoz.
- (6.) Az iskola minden végzős diákjai közül minél nagyobb arányban továbbtanuljon érettségit adó középiskolákban.
- (7.) Minél több HH/HHH, SNI tanuló kapcsolódjon be a tanórán kívüli programokba.
- (8.) Iskolán kívüli segítő programokba való bekapcsolódás. Lehetővé tesszük az Arany János ösztöndíj program megismerését.
- (9.) A kompetenciamérések eredményeinek javítása, szinten tartása.
- (10.) IKT eszközök fejlesztése, korszerűsítése.
- (11.) Infrastruktúra fejlesztése.
- (12.) A pedagógusok pedagógiai módszereinek (kooperatívtechnikák, drámapedagógia) folyamatos bővítése továbbképzések, szakmai értekezletek keretein belül.
- (13.) Gyermekekétkeztetés: biztosítjuk a törvény garantálta kedvezményeket.
- (14.) Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok; a fejlesztésre szoruló diákok számára korrepetáló, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások lehetőségét biztosítjuk.
- (15.) A tankönyvtámogatás; a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítjuk az ingyenességet a rászoruló tanulók számára. Az iskolai könyvtár fejlesztésekor is fontos szerepet kap a tankönyvigények kielégítése.
- (16.) Kapcsolattartás a szülőkkel; kiemelten fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést, kapcsolattartást, tájékoztatást. A szülőket tájékoztatjuk a szociális juttatások lehetőségeiről is szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon. A nevelők – igény szerint – segítséget nyújtanak az igénylések kivitelezésekor is.

(17.) Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, szakszolgáltató intézménnyel, a nevelési tanácsadóval a szakértői bizottsággal: indokolt esetben - a gyerek érdekeit messzemenően figyelembe véve - a törvényes lehetőségeket kihasználva járunk el, kezdeményezünk esetenként szakértői vizsgálatot. A fejlesztések a szakvélemények szerint zajlanak.

3.2.14.1.   *Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok*

Az iskola vezetője **egy személyben felelős** az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányítja azt. Munkáját az iskolai gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, az osztályfőnöki munkaközösség, pszichológus és a fejlesztő pedagógusok segítségével végzi, illetve koordinálja.

Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai

- A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- A tanulási nehézséggel, zavarral küzdő tanulók
- A megkülönböztetett ellátást igénylő tanulók
- Magántanulók
- Nemzetiséghez tartozó tanulók (szülői nyilatkozat függvényében)
- A szociálisan hátrányban élők
- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók

Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában

- Család, gyermek
- Gyermekvédelmi intézményrendszer
- Jelzéssel élő állampolgár vagy társadalmi szervezet
- Önkormányzat egészségügyi, szociális és lakásügyi ügyekért felelős szervezeti egysége
- Gyámhatóság
- Települési önkormányzat jegyzője
- Kormányhivatal Kerületi Hivatala
- Rendőrség
- Háziorvos, gyermekorvos, védőnő
- Óvoda és egyéb köznevelési intézmények
- Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmény
- Szakszolgálatok
- Civil szervezetek, alapítványok

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés, felderítés	<p><u>Folyamatos felderítés:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – helyzetfelmérés szeptember-október hónapban, – az állapotfelmérés eredményeinek rögzítése, – a felmérés ismétlése legalább félévenként (február), – hiányzások jelzése, jelentése a szülő és iskola viszonylatában. <p><u>Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés (kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az igazgató munkájának koordinálása, – osztályfőnök és gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus kapcsolatfelvétele és kapcsolattartása a szülőkkel (családlátogatás), – kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az iskolai pedagógiai munkát segítő szakszolgálattal. <p><u>Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – helyi közösségi rendezvények, – különféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre. – a <u>lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal</u> kapcsolatos komplex intézkedések 	<p>A felderítetlen esetek számának csökkentése. A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarok enyhítése.</p> <p>A hátrányos helyzetű és lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás lehetőségeinek folyamatosan bővítése.</p> <p>Anonim felmérés elvégzése.</p> <p>Diákönkormányzat, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, osztályfőnökök szoros együttműködése.</p> <p>Külső kapcsolatok kialakítása és fenntartása a gyermekvédelmi szervezetekkel.</p>
Enyhítés	<p>Felderítés késedelem nélkül.</p> <p><u>Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése, melyek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – differenciált foglalkozás, – felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül), – korrepetálás, – indulási hátrányok csökkentése, 	<p>Legyen képes az iskola szakemberek bevonásával kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>– beszélgetések, önértékelés javítása.</p> <p><u>Osztályközösségben elvégezhető feladatok:</u></p> <p>– peremhelyzet megelőzése, megszüntetése,</p> <p>– személyiségfejlesztés,</p> <p>– közösségi életre nevelés,</p> <p>– családi életre nevelés,</p> <p>– egészségvédő programok.</p> <p><u>A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése:</u></p> <p>– szülőkkel való együttműködés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok, pszichológusi előadások,</p> <p>– tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.</p>	
Kezelés	<p><u>Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé</u> (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhatóság, járási hivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős szervezeti egysége, III. kerületi rendőrkapitányság):</p> <p>– pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések vezetése.</p> <p><u>A szükséges továbblépések megtétele:</u></p> <p>– jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az igazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb.</p>	A hatóságok felé időben és szakszerűen kell jelezni a helyi szakemberek segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.
Tervezhetőség, rendszeresség megvalósítása	<p><u>Éves munkaterv készítése</u>, mely tartalmazza:</p> <p>– a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát,</p> <p>– a szülőkkel való kapcsolattartás menetét,</p> <p>– a korai iskolaelhagyás megelőzésére szolgáló intézményi intézkedéseket,</p> <p>– az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését.</p>	Az iskolán belül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus vezetésével hatékony csapatmunka alakuljon ki.
A különféle nevelési tényezők együttműködése és	<p><u>A jelzés rendszere:</u></p> <p>– az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a pszichológust és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével.</p>	Minden problémás esetet idejében, tapintatosan, szakszerűen

Célok	Feladatok	Kritériumok
azok összehangolása	<p><u>A felzárkóztatás rendszere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – szaktanár jelzése, – osztályfőnök jelzése, – szaktanár segítsége, – fejlesztő pedagógus segítsége, – gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája. <p><u>A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre, – egyeztetés a szülőkkel. <p><u>Beavatkozási stratégiák:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül a tanuló, – kapcsolatfelvétel a szülőkkel, – védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik, – helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek. <p><u>Pályázatok írása anyagi támogatásokra az igazgató, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az osztályfőnökök segítségével:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – egyedi esetek összegyűjtése rászorultsági alapon – a pályázati kiírások figyelése, pályázatok beadása, a pénzek, juttatások elosztása és felhasználása. <p><u>A gyermeki jogok biztosítása a jogszabályban előírtak szerint (az iskolavezetés, a diákönkormányzat, a tantesület):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – törvényi változások figyelemmel kísérése, – a házirend ismerete, frissítése. 	<p>a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük.</p> <p>A tanulók és a szülők tájékoztatása jogaikról és kötelességeikről. Osztály- és iskolai programok szervezése, a szülők bevonása.</p> <p>A pályázatok lehetőségének kihasználása.</p>

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A nehéz körülmények között élő – veszélyeztetett, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, csonka családban élő, gyermek- illetve anyaotthonból jövő, továbbá lemorzsolódással veszélyeztetett – tanulók esetében gondozásukhoz, nevelésükhöz és társadalmi beilleszkedésük biztosításához komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
A tanulás objektív feltételeinek biztosítása minden ta-	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a rászoruló tanu-	Működő kapcsolat a szak- szolgáltató intézményekkel.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
nuló számára.	lók részére. A szülők megnyerése, motiválása a napközis ellátás igénybevételére. Kapcsolattartás a családdal és gyermekjóléti szolgálattal, az anya- és gyermekotthonokkal, illetve az illetékes szakszolgálatokkal. A tankönyvtámogatás elveinek és mértékének betartása.	Tankönyvtámogatás kritériumainak való megfelelés.
Tanulóink szabadidejüket hasznosan és kulturáltan töltsék el.	Igény kialakítása a minőségi időtöltésre, művelődésre. Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a szabadidős és művelődési tevékenységekhez (sport, táborozás, kirándulás, könyvtár-, múzeum-, színház- és mozilátogatás, diákkörök, klubok).	A diákoknak és környezetüknek legyen igénye a szabadidő kulturált eltöltésére.
Szociális hátrányok enyhítése. A tanulók találják meg helyüket, tűzzünk értelmes, elérhető célokat eléjük. Tudják koruknak megfelelően kezelni a veszélyhelyzeteket.	Humánus, gyermekközpon-tú szemlélet továbbélése. Családi, baráti kötelékek erősítése, szükséges esetben gyengítése, megszüntetése. Napirend és szabadidő hasznos kihasználása, kialakítása. A diákönkormányzat szerepének és jelentőségének kiaknázása.	A közösségi szabályokat tartsák be, legyen a tanulóknak korukhoz mérten önuralmuk. Erősödjön segítőkézségük.
Az egészséges életmódra neveléssel szeretnénk elérni, hogy káros szenvedélyektől mentesen éljenek.	Prevenció. Drog és bűnmegelőzési programokban való aktív részvétel szakemberek bevonásával.	A tanulók tudatosan utasít-sák el a káros szenvedélyeket.
Célunk, hogy tanulóink számára egyenlő esélyeket teremtsünk.	Kiemelten kell kezelni a felzárkóztatást és a tehetség gondozást (személyre szabott terve-	Pályázatokon való sikeres részvétel, ösztöndíjak, táborozási, kirándulási hozzájárulások elnyerése.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	zés). Hangsúlyosabbá tenni a készségtárgyak szerepét. Pályázatfigyelés.	
Segítsünk a rászoruló családoknak az anyagi támogatások megszerzésében.	Információ átadása a lehetőségekről szülői értekezleteken, fogadóórákon, személyes beszélgetések során.	A szülők legyenek tájékozottak.
Tanulóink találják meg a helyüket az életben képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően. Váljanak társadalmunk hasznos és értékes tagjává, az egyéni életben pedig eredményes polgárokká.	Pályaorientációs tevékenység már hetedik évfolyamtól. Személyiségfejlesztés, önismeret erősítése. A készségtárgyak erősítése, sikerélmény elérése.	Lássák reálisan saját képességeiket. Fejlesszék tudásukat azokon a területeken, ahol sikeresek lehetnek, hogy elérhessék céljaikat.

A szociális hátrányok enyhítésének iskolai lehetőségei

- A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet.
- A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja.
- Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Iskolánk az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja

- Diákétkeztetés: napközi, tanulószoba, egész napos iskola (tízórai, ebéd, uzsonna), menza (ebéd)
- Tankönyvtámogatás, tankönyv-kölcsönzés az iskolai könyvtárból
- A szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi lehetőségeiről
- Egészségügyi szűrővizsgálat
- Iskolaorvosi ellátás
- A szakszolgálatok szolgáltatásainak igénybevételéről szóló tájékoztatás

A szociális hátrányok enyhítését intézményünkben az alábbi tevékenységi formák segítik

- Felzárkóztató, korrepetáló, illetve tehetséggondozó programok
- Drog-és bűnmegelőzési programok (kapcsolattartás segítő szervekkel, felvilágosító nevelési programok)
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység

- Támogatások felkutatása, pályázatok

Szülőket támogató tevékenységformák

- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- Helyi támogatások megszerzésének ösztönzése
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel (gyermekjóléti szolgálattal, szakértői bizottságokkal, a gyámügyi szervekkel)

Fontos feladatnak tartjuk, hogy az esetlegesen bonyolult adminisztrációs tevékenység elvégzésében is segítse az iskola a szülőket.

4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Ezen pedagógiai program 2017. szeptember 1. napjától érvényes.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői közösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását diákönkormányzati képviselői útján a szülői közösségnek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató, valamint a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a szülői közösség véleményét.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.szentannaiskola.hu
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg: egy kinyomtatott példányban az iskola és az óvoda nevelői szobájában és ezen felül mindenki számára elérhető helyen digitális formában.

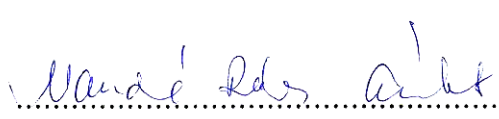
- az iskola honlapján;
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;

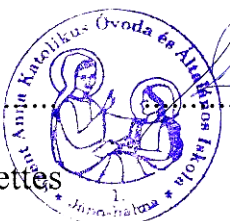
5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

INTÉZMÉNYVEZETŐI ÉS GAZDASÁGI INTÉZMÉNYVEZETŐ- HELYETTESI NYILATKOZAT

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programja az intézmény költségvetésében tervezett pénzüsszegeken felüli kiadást a Fenntartótól nem igényel.

Kelt: Jánoshalma, 2020. augusztus 28.

.....
gazdasági intézményvezető-helyettes

.....
intézményvezető

11. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskolai diákönkormányzat a 2020. augusztus 28-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.²

Kelt: Jánoshalma, 2020. augusztus 28.

diákönkormányzatot segítő tanár

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskolai szülői szervezet a 2020. augusztus 28-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Jánoshalma, 2020. augusztus 28.

szülői közösség vezetője

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját az óvodai szülői közösség a 2020. augusztus 28-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Jánoshalma, 2020. augusztus 28.

szülői közösség vezetője

---

² Mellékelve az elfogadásról készült jegyzőkönyvi kivonat: jelenléti ív; a határozatképesség megállapítása; az elfogadás mellett, az elfogadás ellen, illetve a tartózkodó szavazók száma és aránya; keltezés; a diák-önkormányzat vezetőjének aláírása.

**A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját a nevelő-
testület**

a 2020. év augusztus hó 28. napján tartott ülésén elfogadta.³

Alulírott, Kaszás Eszter a Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola igazgatója nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Program a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6.§-ban kötelezően szabályozandó részeket tartalmazza, ezek a tartalomjegyzékben fellelhetők.

Kelt: 2020. év augusztus hó 28.

igazgató

A Szent Anna Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programját az intézmény fenntartója jóváhagyja.

Kelt: 2020. év augusztus hó 29.

Kerpits Miklós
EKIF elnök

³ Mellékelve az elfogadásról készült jegyzőkönyvi kivonat; jelenléti ív; a határozatképesség megállapítása; az elfogadás mellett, az elfogadás ellen, illetve a tartózkodó szavazók száma és aránya; keltezés; a jegyzőkönyv-vezető és a hitelesítők aláírása.)